12
2003

Zdarma CD-ROM plná verze zábavného kvízu **Zálesák**

Nejčtenější počítačový časopis v ČR
55 Kč / 76 Sk

# počítač pro každého




**Vyhrajte**
digitální fotoaparát

# Práci nechte počítačům

## užijte si léto





## A teď už vím, jak na to!

Vytvořte si vlastní seznamy v 602Tab
Jak dostat hudbu z CD do počítače
Sestavte si rodokmen v programu GenoPro
Úpravy digitálních fotografií – OfotoNow
Jak zjistíte vše o svém počítači
Prohlížíme starší vydání PPK
Nápověda ve Windows XP
Formátování obrázků MS Wordu

**Křížovka o ceny:** multimediální zpěvníky na CD-ROM

12
9 771212 072697

# Vážení čtenáři,



máme tu léto a s ním přicházejí prázdniny a doba dovolených. Ať už je budete trávit doma v posteli, na zahrádce, v přírodě, nebo na cestách, doufám, že si letošní léto užijete a že nám počasí tentokrát nepřipraví podobné nepříjemnosti jako vloni. Titulkem na obálce tohoto vydání chceme naznačit, že nám počítače a moderní komunikační technologie mohou ušetřit spoustu práce a starostí. Stačí vědět, jak na to. A proto je tu náš časopis, aby vám přinesl užitečné rady a tipy. V tomto čísle vám poradíme, jak najít spojení veřejnou dopravou a na co si máte dát pozor, berete-li si s sebou do zahraničí mobilní telefon.

Pokud se chystáte do přírody, zkuste si v zábavném kvízu, který najdete na přiloženém cédéčku, ověřit své znalosti. Zkušený zálesák Vlasta Mech vás nejen pobaví, ale také vám nabídne zajímavé a užitečné informace o přírodě a o pobytu v ní.

Budete-li o prázdninách fotografovat, nezapomeňte nám poslat nějaké zajímavé snímky do naší tradiční letní fotosoutěže, kterou vyhlašujeme společně s časopisy Chip, Level a PlayStation 2 Oficiální Magazín – CZ. Své fotografie s některým z těchto časopisů můžete posílat až do prvního září. Soutěží se ve třech kategoriích (tuzemsko, zahraničí a originální nápad) a autor nejlepšího snímku v každé z nich vyhraje digitální fotoaparát. Těšíme se na vaše příspěvky.

Jelikož příští číslo vyjde až na začátku prázdnin, přeji už teď všem žákům a studentům pěkné vysvědčení.

**Ivan Heisler, šéfredaktor**

# Všestranná DVD vypalovačka

Pro uživatele, kteří mají zájem o vypalování na média DVD, uvádí společnost AT Computers na trh novou interní duální mechaniku **Sony DRU510A**. Vypaluje totiž jak na média DVD-R/RW, tak na média DVD+R/RW, samozřejmostí je zápis dat na média CD-RW. S kapacitou 4,7 GB nabízejí média DVD víc než 7krát větší prostor pro data než 650MB vypalovací média CD. Maximální rychlost zápisu na média DVD-R a DVD+R je 4×, stejnou rychlostí zvládne tato mechanika i přepis na média DVD+RW. Přepis na média DVD-RW probíhá maximální rychlostí 2×. Při čtení disků DVD-ROM je maximem rychlost 12×. Mechanika Sony DRU510A má k dispozici vyrovnávací paměť o velikosti 8 MB. K dispozici jsou i externí modely DRX510UL s rozhraním FireWire a USB 2.0. Z operačních systémů jsou podporována Windows 98SE/2000/Me/XP. Záruka je dva roky.

*http://www.atcomp.cz*







# Levné „elcédéčko“

Společnost iiyama rozšiřuje svoji modelovou řadu monitorů LCD o 15palcový displej **ProLite E380S**. Poskytuje rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů a v rozích pod displejem má zabudovány dva malé reproduktory o výkonu 1,5 W. Nechybí ani zdířka pro připojení sluchátek. Zobrazovací displej se může pochlubit vysokou hodnotou kontrastního poměru 450 : 1, hodnotou jasu 380 cd/m$^2$ a velmi krátkou dobu odezvy 23 ms. Díky tomu je tento monitor, který je kromě barvy slonové kosti dodáván také v černém provedení a od července bude k dispozici i ve stříbrné barvě, vhodný i pro zobrazení pohyblivého obrazu. Zobrazovací úhly jsou v horizontálním a ve vertikálním směru 120 a 110 stupňů. Cena je stanovena na 11 589 Kč včetně DPH.

*http://www.iiyama.cz*

# Nejmenší notebook značky Dell




Zatím posledním přírůstkem do produktové řady notebooků Dell Latitude D je přenosný počítač **Latitude D400**. Je to notebook, který upoutá malými rozměry i hmotností, jež činí 1,67 kg. Díky použité technologii Intel Centrino je připraven pro bezdrátové připojení do počítačové sítě. Vysoký výkon a velkou výdrž při provozu na baterie zajišťují procesory Intel Pentium M s taktem 1,3 GHz nebo 1,4 GHz. Pokud jde o pevné disky, mají uživatelé na výběr mezi modely s kapacitou 20 GB, 30 GB a 60 GB. Obraz se zobrazuje na 12,1palcovém displeji, který pracuje v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů. Optické mechaniky se k notebooku připojují prostřednictvím externího modulu D/Bay a na výběr jsou mechaniky DVD-ROM, CD-ROM, kombinované mechaniky CD-RW/DVD-ROM a nově i vypalovací jednotky DVD+RW. Prostřednictvím modulu D/Bay lze k notebooku připojit i disketovou mechaniku nebo třeba druhý pevný disk o kapacitě 40 GB. Záruka platí po dobu tří let.

*http://www.dell.cz*

# Nejlepší webové školní prezentace

Společnosti Microsoft a AutoCont On Line vyhlásily soutěž o nejlepší internetovou prezentaci škol, ve které soupeřilo více než 220 škol o atraktivní ceny. Odborná komise udělila hlavní ceny ve dvou kategoriích. Zájezd do EURO Disneylandu získala Základní škola Straky a pobyt na 38. MFF Karlovy Vary včetně vstupného získalo Střední odborné učiliště stravování a služeb v Karlových Varech. Zvláštní cenou poroty byla oceněna Střední škola aplikované kybernetiky v Hradci Králové.



*http://soutez.indos.cz*




# LCD monitory s TV tunerem

Pokud máte zájem o LCD monitor, který je uzpůsoben i pro příjem televizního signálu, zaujme vás nabídka společnosti Umax. Ta nabízí tři nové LCD monitory – **LCD TV monitor 1503** (21 948 Kč s DPH), **LCD TV monitor 1701 WIDE** (30 488 Kč s DPH) a **LCD TV monitor 1702** (29 268 Kč s DPH), které jsou vybaveny integrovaným televizním tunerem. LCD TV monitor 1503 (viz obrázek) je 15palcový monitor, který pracuje v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů. LCD TV monitor 1701 WIDE je širokoúhlý LCD monitor a disponuje rozlišením 1280 × 768 bodů, 17palcový LCD TV monitor 1702 poskytuje obraz v rozlišení 1280 × 1024 bodů. Na všechny tyto monitory platí dvouletá záruka.

*http://www.umax.cz*



# Internetová doména COM.CZ

Pokud si chcete zaregistrovat určitou doménu a zjistíte, že taková internetová adresa s příponou CZ je obsazena, pak můžete využít domény COM.CZ, tedy tzv. domény třetí úrovně. Taková internetová adresa bude např. ve tvaru http://www.firma.com.cz, a bude tedy snáze zapamatovatelná. Společnost Ignum (www.ignum.cz) doménu COM.CZ poskytuje zdarma, pokud si u ní zákazník pronajme prostor pro své stránky.

*http://www.ignum.cz*

# Kapesní digitální asistent

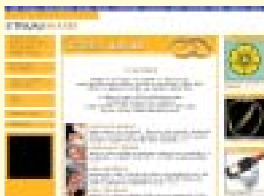



Společnost Acer uvádí na trh nový kapesní počítač **Acer n10** (12 188 Kč s DPH), který pracuje pod operačním systémem Microsoft Windows Pocket PC 2002. Ten poskytuje řadu praktických programů, např. Windows Media Player, Pocket Word, Pocket Excel či Pocket Internet Explorer. To jsou obdoby programů známých ze stolních počítačů a tyto verze jsou uzpůsobeny právě pro kapesní počítače. Acer n10 má barevný displej s úhlopříčkou 3,5 palce (8,9 cm), který pracuje v rozlišení 240 × 320 bodů. Paměť Flash ROM má velikost 32 MB a paměť RAM má velikost 64 MB. Pro rozšíření možností tohoto přístroje jsou zde sloty pro paměťové karty SD/MMC (SecureDigital/MultiMediaCard) a CF (Compact Flash) typu I/II. Acer n10 umí také nahrávat zvuk. Hmotnost produktu činí 165 g, baterie zaručují provoz po dobu až dvanácti hodin. Součástí dodávky je pouzdro, napájecí zdroj, USB kabel pro připojení k počítači a také plná česká a slovenská lokalizace. Záruka platí dva roky.

*http://www.acer.cz*

# Chystáte svatbu?

Portál Tiscali připravil na adrese http://svatby.tiscali.cz speciál Svatby, který zájemce provede labyrintem svatebního dění. V tomto speciálu jsou připraveny odpovědi a pokyny pro nastávající novomanžele. Rady jsou roztříděny do těchto kategorií: rodinné právo, rady vizážisty pro nevěstu, ženicha i hosty, časový plán svatebních příprav, zvyky a tradice u nás i ve světě. Nechybí ani partnerské horoskopy, tipy na svatební dary, zábavné kvízy a soutěže a fotogalerie, která vás provede svatebním dnem krok za krokem.



*http://svatby.tiscali.cz.*

## V-klub č. 8/03

Správná odpověď na soutěžní otázku zní:

1) V časopisu Svět DVD jsou na DVD disku přiloženy dva filmy s názvem Highlander/Hellraiser (A).

2) Kompletní výukový kurz „Jak na počítač – KOMPLET" vás připraví na 7 modulů ECDL. (C).

Výherci se stávají:

**Chip speciál – Svět DVD**
Jarmila Pletnická z Karviné, Ellen Chupková z Chotuně, Jiří Beníšek z Brandýsa nad Labem, Jitka Kukačková z Čelákovic, Josef Ureš z Hranice.

**Jak na počítač – KOMPLET**
Miroslav Fojtů z České Vsi, David Pouzar z Tachova, Patrick Spousta z Vranovic, Hana Kubíková z Prahy 8, Jiří Šteiner z Pece pod Sněžkou, Alena Kadlecová z Tachova, Jiří Hertl z Bzence, Simona Vojáčková z Brna, Věra Soukupová z Rumburka, Miloš Němček z Ostravy-Hrabové.

## SOUTĚŽ

V PPK č. 8/03 jsme vyhlásili soutěž o sedm přístrojů phoneBuddy; pomocí tohoto přístroje lze zasílat zprávy SMS z pevné linky. Jaké jsou správné výsledky této soutěže? Otázka č. 1: Přístroj nemá vyklápěcí displej. Otázka č. 2: Do telefonního adresáře přístroje phoneBuddy lze uložit až 100 telefonních čísel. Otázka č. 3: V České republice je zavedeno 3 500 000 telefonních linek. Výsledek poslední otázky nejlépe odhadli, a na přístroj phoneBuddy se tedy mohou těšit: Pavla Neuvirtová z Nížkova, Jiří Slanina z Havířova, Martin Houška z Chomutova, Vladislav Benda z Pelhřimova, Renata Jančíková z Púchova, Zlatuše Marková z Roudnice nad Labem a J. Pinter z Varnsdorfu. Výhercům srdečně blahopřejeme!

# Hudba v kapse

Na stránkách našeho časopisu jsme se mnohokrát věnovali přenosným přehrávačům souborů MP3 a dnes se podíváme na jejich potenciálního konkurenta. Vyzkoušeli jsme totiž přenosný přehrávač Sony MZ-N510, který používá minidisky.

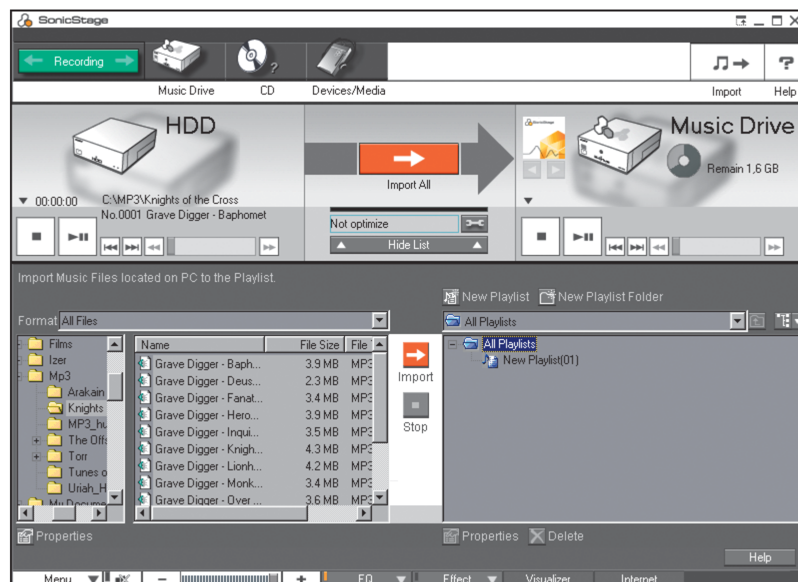



Za cenu 6990 Kč s DPH jsou v balení spolu s přehrávačem sluchátka (tzv. pecky), nabíječka, AA akumulátor, USB kabel pro připojení k počítači, optický kabel pro připojení jiného zdroje zvukových dat, kožená brašnička a CD s instalací programu SonicStage. Sluchátka mají krátkou šňůru a k přehrávači se připojují buď přímo, nebo prostřednictvím kabelu, na jehož konci se nachází malý panel s ovládacími prvky. Jsou na něm umístěna tlačítka pro ovládání hlasitosti a pro přehrávání (přehrávat, pauza, stop, vpřed, vzad). Najdete zde i dvě tlačítka pro pohyb v menu přehrávače a páčku „hold" pro uzamčení všech ovládacích prvků na tomto panelu. Nechybí ani klips pro přichycení k oděvu.

Sluchátka, zdířka pro vstup zvukových dat a zdířka rozhraní USB jsou situovány v pravém boku přehrávače. Je zde také páčka „hold" pro uzamčení ovládacích prvků – tentokrát však těch, které jsou umístěny přímo na přehrávači (touto páčkou tedy nezabráníte nechtěnému stisknutí tlačítek na ovládacím panelu na kabelu, vedoucím ke sluchátkům). V levém boku přístroje je tlačítko, kterým se otevírá prostor pro založení minidisku. Ve spodní straně přehrávače je zdířka pro připojení externího napájení, které slouží pro dobíjení jednoho napájecího Ni-MH akumulátoru AA.

## Sony MZ-N510

**Přenosný minidiskový přehrávač hudby**
**Cena:** 6990 Kč s DPH.
**Poskytl:** Sony.
**Rozhraní pro připojení k PC:** USB.
**Komprimační algoritmus:** ATRAC, ATRAC3.
**Rozměry:** 81 × 27,7 × 74,4 mm.
**Hmotnost:** 103 g.
*www.sony.cz*




K importování hudebních souborů z počítače do přehrávače slouží program SonicStage.

## Klady a zápory

+ dobrá hudební kvalita
+ odolná média

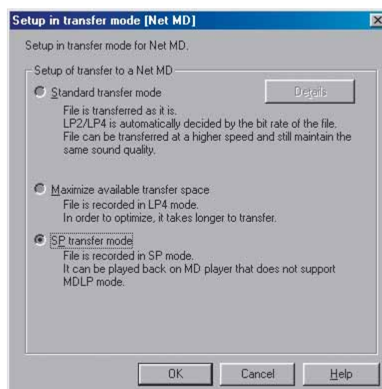
– méně přehledná menu

V pravém horním rohu je na přehrávači displej, zobrazující informace o stavu nabití baterie, o době přehrávání skladby, o hlasitosti i o názvu skladby. Pod displejem se nacházejí tlačítka pro ovládání přehrávání (přehrávat, pauza, stop, vpřed, vzad, hlasitost) a tlačítka pro procházení a nastavování položek v menu.

Přehrávač se s počítačem propojuje prostřednictvím USB kabelu. Komunikaci mezi počítačem a přehrávačem zajišťuje program SonicStage ve verzi 1.5. Ten nainstalujete z přiloženého CD – podporovány jsou operační systémy Windows 98, ME, 2000 Professional, XP Home Edition i Professional. Rozhraní komunikuje s uživatelem v angličtině a mohlo by být intuitivnější.

V prostředí programu SonicStage volíte, které hudební soubory přehrajete na minidisk. Jelikož přehrávač Sony MZ-N510 používá vlastní kódování ATRAC (Adaptive Transform Acoustic Coding) a také novější kódování ATRAC3, všechny skladby se nejprve převádějí do tohoto formátu a to chvíli trvá. ATRAC je podobně jako formát MP3 ztrátový kompresní algoritmus. To znamená, že vychází z fyziologických vlastností lidského sluchu a že zvuky, které lidské ucho neslyší a jsou pro výsledný zvuk nepodstatné, prostě vynechá.

Ceny minidisků se pohybují cca mezi 50 až 60 korunami. Na 80minutový minidisk, který jsme měli k dispozici, se ve stereorežimu (SP) vejde 80 minut záznamu; pokud zvolíte vyšší komprimaci LP2 nebo LP4 (kterou umožňuje novější ATRAC3), uložíte na toto médium ve stereorežimu 160 minut, resp. 320 minut záznamu. My jsme po vyzkoušení všech režimů zvolili nejkvalitnější z nich – tedy režim SP, který s rezervou vystačí na uložení jednoho hudebního CD. Pokud použijete kvalitnější sluchátka než dodané „pecky", bude vám dopřána skutečně výborná kvalita reprodukce.



**Nastavení komprimace skladby spočívá ve volbě mezi režimy SP, LP2 a LP4.**

Minidisk (z anglického označení Mini-Disc, zkratka MD) je digitální zvukové záznamové médium, které je uloženo v mechanicky odolném pouzdru o rozměrech 70 × 67,5 × 5 mm. Snímání záznamu se provádí obdobně jako u CD opticky pomocí laseru; ten snímá stopu, ve které je uložen digitální signál. U nepřepisovatelného MD je použita osvědčená technologie z CD, tedy lisování. V případě zapisovatelného média je použita technologie magnetooptického disku (MOD). Ta funguje tak, že nahrávaná stopa se pomocí laseru zahřívá na teplotu, při níž lze pomocí magnetického pole měnit odrazivost záznamové vrstvy. Laser tedy vrstvu ohřeje a magnetická hlava zapíše informaci. Po ochlazení je záznamová vrstva již stabilní a na magnetické pole nereaguje. Na přepisovatelný minidisk se může libovolně nahrávat a mazat z něj, a to bez ztráty kvality.

To je pádný důvod, proč si minidiskový přehrávač Sony MZ-N510 s rozměry 81 × 27,7 × 74,4 mm a s hmotností 103 g pořídit. Většímu rozšíření minidiskových přehrávačů však brání silná konkurence rozmanitých přenosných přehrávačů MP3. **-mse**

# Počítač s dálkovým ovládáním



Jak titulek napovídá, tentokrát jsme se podívali na ne zcela typický počítač. Nikoliv z hlediska funkcí – počítač Barbone MiniQ zastane práci jako jiné osobní počítače –, ale z hlediska toho, že některé funkce můžete ovládat pomocí dálkového ovladače a že počítač má podstatně menší rozměry než počítače klasické.

V malé počítačové skříni jsou přitom obsaženy všechny komponenty, které jsou u moderních počítačů běžné. Na malé základní desce jsou integrovány čipy pro zpracování zvuku a obrazu a také síťová karta, která umožňuje zapojit jej do počítačové sítě. Tato všestranná základní deska nabízí pro rozšíření možností počítače jediný slot PCI, v kterém je zasazen interní modem. Integrované grafické čipy zpravidla nedisponují nijak oslnivým výkonem (to je případ i počítače Barbone MiniQ), takže pokud mezi vaše oblíbené programy patří náročnější hry, určitě s radostí využijete možnost instalace výkonné grafické karty. Pro tu je na základní desce vyhrazen volný slot AGP.




**Program RemoQ slouží pro nastavení dálkového ovladače počítače.**

Z interních komponent je nutné zmínit ještě 1,7GHz procesor Celeron, který se stará o výpočetní sílu počítače, a paměťový modul, díky kterému počítač disponuje 256 MB operační paměti. Z ní si grafický čip standardně ubírá 32 MB paměti pro zpracování obrazových dat, pro běh operačního systému Windows XP Home Edition CZ a používaných programů tedy zbývá 224 MB. Pro instalaci programů a pro uložení dat nabízí dostatek prostoru pevný disk s kapacitou 40 GB.

Všechny jmenované komponenty se dovnitř malé počítačové skříně vejdou díky dobře využitému prostoru. Je zde místo i pro mechaniky přístupné z vnějšku počítače – tedy pro mechaniku optickou a disketovou. Optická mechanika LG má funkci vypalovací mechaniky CD-RW a je uzpůsobena i pro čtení DVD médií. V čele počítače jsou velmi prakticky umístěny i výstupy pro připojení sluchátek nebo reproduktorů, vstup pro mikrofon, dva porty IEEE 1394 a dva porty USB. Dva porty USB jsou vyvedeny i v zadní části počítače. I když drtivá většina uživatelů se do útrob počítače nepotřebuje dostat nijak často, my jsme při testování

ocenili snadno odnímatelný kryt počítače, který je uchycen třemi šroubky, pro jejichž uvolnění nepotřebujete žádné nástroje.

Do základní výbavy tohoto počítače, který bez monitoru a bez operačního systému stojí 19 752 Kč s DPH, patří ještě myš (pro snímání pohybu je vybavena klasickou kuličkou), malá klávesnice podobně jako u notebooku s nahuštěnými klávesami a dálkový ovladač, který je vybaven trackballem (kuličkou). Díky trackballu se můžete libovolně pohybovat po celé ploše monitoru a díky tlačítkům se stejnými funkcemi, které mají pravé a levé tlačítko myši, můžete tímto ovladačem počítač snadno ovládat. Pro nastavení ovladače slouží program RemoQ (viz obrázek). U klávesnice si kvůli menším rozměrům musíte zvyknout na zhuštění kláves na menším prostoru a také na netradiční umístění některých kláves – příkladem je např. umístění kláves Insert a Delete napravo od mezerníku.

Testovaná sestava Barbone MiniQ, kterou pořídíte za 42 915 Kč s DPH, byla na test dodána se 17palcovým LCD monitorem Samsung SyncMaster 171s, s reproduktorovou soustavou Creative Inspire 5100 a s operačním systémem Windows. Monitor je otočný na výšku a pracuje v rozlišení 1280 × 1024 obrazových bodů. S dodanými reproduktory se můžete těšit na kvalitní zvukový výstup – sestava Creative Inspire 5100 se skládá z jednoho subwooferu a z pětice satelitních reproduktorů. Do výbavy patří i zkušební verze antivirového programu AVG, ekonomický systém Pohoda 2002 start, kancelářský balík PC Suite 2001, slovník Lingea Lexicon 2002 a program Nero Express pro vypalování CD.

Počítač Barbone MiniQ s neotřelým designem lze rozhodně doporučit všem uživatelům, kteří mají zájem o počítač s malými rozměry. K jeho přednostem patří i to, že pracuje velmi tiše a nabízený výkon je až na



Zadní část počítače MiniQ.

| | Barbone MiniQ |
|---|---|
| Cena s DPH | 42 915 Kč |
| Výrobce/poskytl | T. S. Bohemia, s. r. o. |
| WWW adresa | www.barbone.cz |
| Standardní záruka na PC | 2 roky |
| Technické parametry | |
| Čipová sada základní desky | SiS 650 |
| Procesor | Celeron 1,7 GHz |
| Velikost operační paměti | 256 MB |
| Grafická karta a monitor | |
| Čip grafické karty/grafická paměť | Čipová sada SiS 650/32 MB (sdílená) |
| Výstup na TV (S-Video)/ konektor DVI | Ne/ne |
| Monitor | 17" LCD Samsung SyncMaster 171s |
| Mechaniky | |
| Pevný disk/kapacita | Seagate/40 GB |
| Mechanika CD-RW (čtení, přepis, zápis) | Kombinovaná LG GCC-4480B (48×24×48×) |
| Mechanika DVD-ROM | Kombinovaná LG GCC-4480B (16×) |
| Ostatní vybavení | |
| Modem/síťová karta | Ano/ano (integrována na základní desce) |
| Zvuková karta | Integrována na základní desce |
| TV karta | Ne |
| Reproduktory | Creative Inspire 5100 (5.1) |
| Operační systém | Windows XP Home Edition CZ |
| **Výsledky testů*** | |
| ***SYSmark 2001*** – celkově/ internet. apl./kancelář. apl. | 124/143/107 |
| ***3D Mark 2001*** – 1024 × 768/1280 × 1024/1600 × 1200 (32 bitů) | 1136/test se nedokončil |
| ***Quake 3 Arena*** – 1024 × 768/1280 × 1024/1600 × 1200 (32 bitů) | 23,8/15,8/test nespustí se |

* Vyšší hodnoty označují vyšší výkon.

hry naprosto postačující. V herních testech 3D Mark 2001 a Quake 3 Arena některé testy tento počítač nedokončil, nebo vůbec nezahájil, ale pro herní fandy nabízí MiniQ možnost rozšíření o výkonnou grafickou kartu. Tento počítač se i díky kvalitní zvukové výbavě, kombinované optické mechanice a možnosti připojení k internetu uplatní dobře v domácnostech; malé rozměry budou lákadlem i pro nasazení v kancelářích.

Zde se při zapojování do počítačové sítě uplatní síťová karta. Velkou předností je i tichý chod a 17palcový LCD monitor.

**-mse**

## Klady a zápory

**+ malé rozměry**
**+ LCD monitor**
**+ vývody v čele počítače**
**+ dálkový ovladač**
**+ tichý chod počítače**

**– malá rozšiřitelnost**
**– nižší výkon ve 3D**
**– malá klávesnice**



# Notebook za skvělou cenu

Od začátku roku jsme v PPK testovali několik notebooků s cenou do 50 000 Kč včetně DPH. Pokud však máte políčeno na ještě levnější přenosný počítač, který poskytuje dobrou výbavu, výkon i výdrž při provozu na baterie, pravděpodobně vás zaujme model Premio 1020N. Stojí 36 502 Kč s DPH.

Je téměř s podivem, že do této ceny se vejde výbava, která bude pro drtivou většinu uživatelů naprosto postačující: kromě tradiční výbavy tento notebook nabízí např. i port IEEE1394 (známý také jako FireWire) a výstup S-Video pro propojení notebooku s televizorem; u takto levného přístroje zaujme i přítomnost infračerveného portu (IrDA) pro bezdrátovou komunikaci notebooku s mobilním telefonem nebo s osobním organizérem. U současných notebooků již pokaždé nenajdete ani port PS/2 pro připojení externí klávesnice nebo myši.



Do tradiční výbavy notebooků, kterou Premio 1020N oplývá také, lze dnes zařadit kombinovanou mechaniku, zastávající práci vypalovačky CD-RW a určenou i pro čtení disků DVD, dále porty USB, modem, síťovou kartu a samozřejmě také zvukovou kartu a zabudované reproduktory. Dvojice reproduktorů je zabudována v rozích nad klávesnicí. U klávesnice jsme si oproti tradičnímu rozložení kláves museli při psaní dávat pozor na to, že klávesy Delete a Insert jsou umístěny v první řadě napravo od mezerníku. Tento notebook má v pravém boku zabudovánu také disketovou mechaniku.

O naprosto postačující výkon pro všechny běžné aplikace (vyjma náročných her) se stará procesor Mobile Athlon 1400XP+, vyvinutý pro mobilní počítače. Pro uložení programů a dat slouží pevný disk s kapacitou 20 GB a spuštěné programy a používaná data se nahrávají do operační paměti, která má velikost 240 MB. Z celkové velikosti 256 MB paměti si totiž 16 MB paměti rezervuje čip určený pro zpracování obrazu. Výsledný obraz se ukazuje na displeji s úhlopříčkou 14,1 palce. Ten pracuje v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů, ale nejedná se o příliš kvalitní displej – má malé zorné úhly při pohledu ze stran nebo shora.

Výkon v kancelářských a v internetových aplikacích, který měří test SYSmark 2001, je na tuto konfiguraci velmi dobrý. Pro hraní náročnějších her se tento přístroj (stejně jako již zmíněné dražší notebooky s cenou do 50 000 Kč s DPH) nehodí. Slabší výkon ve 3D



**U klávesnice jsme si oproti tradičnímu rozložení kláves museli při psaní dávat pozor na to, že klávesy Delete a Insert jsou umístěny v první řadě napravo od mezerníku.**



**Zadní část notebooku. Zleva: zdířka od modemu (pro připojení telefonního kabelu), dva porty USB, mezi porty USB je port PS/2 (pro připojení externí klávesnice nebo myši), S-Video (pro propojení notebooku s TV nebo s videem), zdířka pro připojení externího mikrofonu, zdířka pro připojení sluchátek nebo reproduktorů, port IEEE1394, známý také jako FireWire (např. pro připojení digitální videokamery), port VGA (pro připojení externího monitoru), sériový port, paralelní port (např. pro připojení tiskárny) a zdířka od síťové karty (pro připojení do počítačové sítě). V boku vidíte černé čelo kombinované mechaniky CD-RW/DVD-ROM.**

hrách dokládají výsledky testu Quake 3 Arena. Naopak poměrně dobrý je čas, po který notebook Premio 1020N v testu pracoval při provozu na akumulátor. Ten má kapacitu 3900 mAh a přístroj vydržel napájet po dobu 2 hodin 40 minut.

Premio 1020N je velmi levný notebook s velmi dobrou výbavou, se solidním výkonem a také s velmi dobrou výdrží při provozu mimo dosah elektrické zástrčky. Tento přístroj s hmotností 3,2 kg pracuje pod operačním systémem Windows XP Home Edition CZ a vztahuje se na něj dvouletá záruka. Pozitivní také je, že v ceně je zahrnuta i brašna pro přenášení notebooku.

**-mse**

## Klady a zápory

+ dobrá výbava
+ cena
+ brašna

– slabší výkon ve 3D herním testu
– netradiční rozmístění kláves
– displej (malé úhly pohledu)

| | Premio 1020N |
|---|---|
| Cena včetně DPH | 36 502 Kč |
| Poskytl | AT Computers, a. s. |
| WWW adresa | www.atcomp.cz |
| Záruka | 2 roky |
| Technické parametry | |
| Procesor/frekvence | Mobile Athlon 1400XP+ |
| Velikost operační paměti | 256 MB |
| Displej a grafika | |
| Displej/rozlišení | TFT 14,1"/1024 × 768 |
| Grafický čip/grafická paměť | S3-VIA TwisterK/16 MB (sdílená) |
| Výstup na TV | Ano (S-Video) |
| Mechaniky | |
| Pevný disk/kapacita | Toshiba/20 GB |
| Optická mechanika | CD-RW/DVD-ROM Sony CRX810E (24×10×16×8×) |
| Disketová mechanika | Ano |
| Ostatní vybavení | |
| Síťová karta/modem | Ano/ano |
| Porty USB/IEEE1394 | 2/1 |
| Akumulátor | Li-Ion, 3900 mAh |
| Operační systém v ceně | Windows XP Home Edition CZ |
| Rozměry a hmotnost | |
| Rozměry (š × h × v) | 330 × 268 × 34 mm |
| Hmotnost | 3,2 kg |
| Výsledky testů* | |
| ***SYSmark 2001*** – celkově/internet. apl./kancelář. apl. | 110/116/104 |
| ***Quake 3 Arena*** (1024 × 768 – 16 bitů/32 bitů) | 18,5/9,8 |
| ***Výdrž při napájení z akumulátoru*** | 2:40 hod. |

* Vyšší hodnoty označují vyšší výkon.

# Dětský koutek




TS Dětský koutek 1 je multimediální cédéčko pro žáky 1. a 2. třídy ZŠ.

**TS Dětský koutek 1, verze 2003i**

Dodává firma Terasoft.

**Nároky na počítač:** Pentium 100, 16 MB RAM, myš, zvuková karta, Windows 95/98/ME/2000/XP.

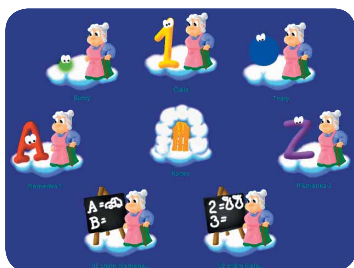
**Orientační cena:** 630 Kč.

Cédéčko určené pro malé děti musí splňovat několik podmínek: musí být snadno spustitelné, mělo by mít jednoduché ovládání, ve kterém se vyznají rodiče, ale také děti, které ještě neumí číst.

Tohle všechno Dětský koutek splňuje, a nabízí i něco navíc.

## Spouštění

Cédéčko stačí vložit do mechaniky, a spustí se úvodní program. Na jeho obrazovce můžete spustit Dětský koutek přímo z cédéčka bez instalace nebo si Dětský koutek nainstalovat na počítač.



Chcete-li Dětský koutek spustit přímo z cédéčka, objeví se další obrazovka; z ní můžete kliknutím spustit Dětský koutek (oblast pro kliknutí je dostatečně veliká, takže se bez větších problémů trefí i nezkušená dětská ruka), vytisknout omalovánky, nastavit Dětský koutek a prohlédnout si nápovědu.

## Nastavení Dětského koutku

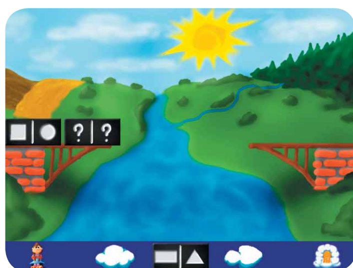
Tato část je určena hlavně pro rodiče. Rozsah pohybu myši můžete omezit tak, aby dítě nemohlo opustit s kurzorem pracovní okno, nebo můžete schovat hlavní panel.

V další části okna můžete povolit nebo zakázat přehrávání úvodní animace a povolit nebo zakázat přehrávání hudby u pohádek.

## Co na děti čeká

Obsah Dětského koutku je rozdělen do čtyř hlavních částí: Omalovánky, Pohádky, Hry a Školička.

V části **Omalovánky** čeká na děti šest různých témat, která vycházejí z nabídky



pohádek. Ke každému tématu je k dispozici několik obrázků. Vybarvení je možné kdykoliv zrušit a začít znovu. Malou vadou na kráse je to, že kdykoliv chcete použít nějakou barvu, musíte znovu zobrazit celou paletu barev, což při vybarvování zdržuje.

Po kliknutí na **Pohádky** se objeví nabídka šesti pohádek.

Ti, kteří ještě neumí číst nebo čtením jsou už unaveni, si mohou nechat celou pohádku plynule přečíst. Zdatnější si mohou zobrazit knížku a číst si text sami. V případě nejasností je možné nechat přečíst pouze jednu stránku knížky.

Rozhodnete-li si zahrát nějaké **hry**, můžete vybírat ze čtyř her, jimiž je pexeso, domino člověče, nezlob se a hra o čaroději Barvykazovi.

Pexeso můžete hrát buď s kamarádem, nebo s koníkem, kterého počítač nabízí jako protihráče.

Klasické domino je zasazeno do pohádky, v níž připravujete cestu pro koníčka, který veze důležitý vzkaz panu králi.

Člověče, nezlob se opět odpovídá klasické hře: hrát můžete s kamarádem nebo s koníkem.

Ve **Školičce** se děti naučí (nebo si zopakují) písmenka, číslice, barvy a základní tvary, jako jsou kruh, čtverec, trojúhelník a další. Za správné odpovědi děti dostanou pochvalu a hvězdičku.

## Závěrem

TS Dětský koutek 1/2003 je cédéčko, se kterým si děti mohou užít hezkou zábavu a přitom se naučit věci, které probírají ve škole. Díky provedení a nízké ceně udělujeme tomuto titulu Tip PPK 12/2003.

**-azi**

# Pomocníkové

Že se vám ten nadpis nezdá česky zrovna správně? Máte pravdu, ale toto nespisovné pojmenování jsme zvolili úmyslně, abychom představili nový produkt pro podporu výuky spisovné češtiny.




Úvodní nabídka programu.




Nabídka možností pro vyjmenovaná slova.

Firma Pachner, známá především jako významný prodejce výukového softwaru a dalších programů pro podporu školních aktivit, se věnuje také vyhledávání a vydávání zajímavých titulů dosud neznámých, či jen málo známých autorů. Mezi tyto chvályhodné aktivity lze zařadit nový CD-ROM Český jazyk, který v edici PON škola Chrudim připravili Lubomír Šára a David Šára. Novinka je určena především všem zájemcům o efektivní přípravu k přijímacím zkouškám na střední školu. To v případě jeho kompletního využití, jednotlivé moduly jsou výbornou pomůckou i při každodenní přípravě žáků ZŠ.

## Obsah výuky

Titul je souborem čtrnácti výukových modulů, které obsahují výklad, procvičování a zkoušení všech gramatických jevů, probíraných na prvním a zejména na druhém stupni ZŠ. Obsah nabídky poznáte nejlépe z názvů jednotlivých programů: Abeceda, Podstatná jména, Přídavná jména, Předpony a předložky, Shoda přísudku s podmětem, Slovní druhy, Spodoba znělosti, Trampoty s hláskami ú/ů, Trampoty se slovy, Tvrdé a měkké souhlásky, Vlastní jména, Vyjmenovaná slova, Zájmena.



> **Český jazyk** (i)
>
> Soubor čtrnácti výukových programů pro ZŠ
>
> **Vydal/poskytl:** Pachner, Praha.
>
> *http://www.pachner.cz*
>
> **Cena:** 499 Kč.

## Procvičování a testy

Čtrnáctý modul nabízí procvičování a zkoušení kompletní nabídky a přípravu pracovních listů. Před jejich tiskem si lze pomocí jednoduché volby definovat, kterých gramatických jevů se mají testy týkat, zda mají obsahovat jen slovní spojení, nebo celé věty a kolik příkladů má jednotlivý test obsahovat. Program vygeneruje příslušný test jak pro žáka (s vynecháním místa pro zápis správné odpovědi), tak i pro učitele (včetně správného řešení).

Každý z třinácti tematických modulů nabízí výklad učiva – stručný souhrn nejdůležitějších pravidel, jejichž zapamatování a aplikace v každodenním životě vám umožní správně používat český jazyk, a příklady k procvičování a zkoušení jednotlivých gramatických jevů. K procvičování slouží celá řada zajímavých forem, které oživují jinak obvykle nudné procvičování probírané látky. U jednotlivých modulů lze nastavit řadu parametrů, které přizpůsobí formu testování vašim aktuálním požadavkům. Program i jeho jednotlivé části jsou doplněny stručným manuálem, který uvádí zájemce do příslušné problematiky a upozorňuje na nejdůležitější skutečnosti daného gramatického jevu.

Program Český jazyk můžeme všem žákům ZŠ jen doporučit. Umožní jim efektivní každodenní přípravu do školy i k větším zkouškám. A těm, kteří nejsou se spisovnou češtinou právě kamarádi, nabízí účinnou pomoc, aby se kamarády stali.

**Milan Pola**

# Norton AntiVirus 2003 po česku

**Norton AntiVirus 2003 9.0 CZ**

Antivirový program
Symantec Corporation
*www.symantec.cz*
Orientační cena: 2069 Kč včetně DPH.

Společnost Symantec nabízí nástroj pro komplexní ochranu počítače před viry a dalšími škodlivými kódy. Na rozdíl od ostatních produktů ze skupiny nortonovských nástrojů pro údržbu počítače je Norton AntiVirus kompletně lokalizován do češtiny.

## Příručka a nápověda

Nebývá zvykem zahajovat seznámení s produktem popisem příručky nebo nápovědy. Návod k použití čehokoli totiž většina uživatelů chápe jako poslední záchranu v situaci, kdy věci nefungují tak, jak mají. Navíc moderní programy většinou vykazují uživatelskou přívětivost (a „blbovzdornost“) na takové úrovni, že příručky nejsou potřeba. Ačkoli to platí i pro Norton AntiVirus, v tomto případě doporučujeme si příručku přečíst. Najdete v ní nejen podrobný popis funkcí programu a návody na jejich využití, ale také obecné informace a užitečné rady týkající se ochrany počítače před viry a jinými nebezpečnými kódy.

## Snadná instalace

Díky českému podrobnému instalačnímu průvodci, který se spustí automaticky po vložení instalačního cédéčka do mechaniky, je instalace velmi snadná. Stačí ponechávat předem nastavené volby a postupně klikat na tlačítko Další. Vřele doporučujeme uposlechnout výzvy k tomu, abyste před instalací tohoto programu odinstalovali případné další antivirové programy, které v počítači máte. Norton AntiVirus se s „konkurencí“ v jednom počítači skutečně nesnese a mohl by vám způsobit problémy.

## Co program dokáže

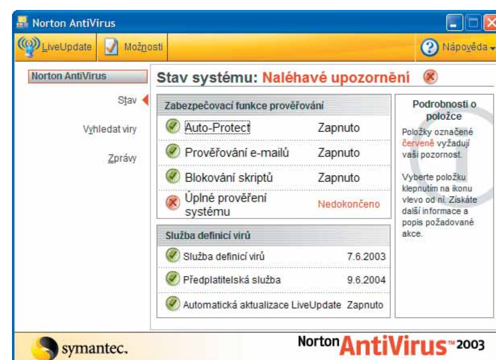
Program je určen k vyhledávání virů a jiných škodlivých kódů a k jejich odstranění z počítače. Naprostou většinu potřebných úkonů dělá automaticky, aniž o tom uživatel musí vědět. Ponecháte-li zapnutou funkci AutoProtect, program nepřetržitě hlídá veškeré dění v počítači (zejména internet a elektronickou poštu, spouštění programů a přenos souborů prostřednictvím výměnných médií), blokuje nebezpečné akce a bez potřeby vašeho zásahu odstraňuje nalezené viry. K novinkám v současné verzi programu patří funkce, jež umožňují chránit nastavení programu heslem, aby do něj neoprávnění uživatelé nemohli zasahovat.

Ačkoli program nabízí široké možnosti nastavení, neztratí se v nich ani nezkušený uživatel. Nevíte-li si rady, můžete buď využít podrobnou nápovědu, nebo prostě jedním kliknutím nastavit všechny volby na původní, přednastavené (doporučené) hodnoty. Pro rychlejší přístup k nejčastěji používané funkci programu se při jeho instalaci přidá do nabídek průzkumníka ve Windows příkaz „prověřit aplikací Norton AntiVirus“. Chcete-li zkontrolovat jen některou složku či soubor v počítači, nemusíte k tomu zvlášť spouštět antivirový program; můžete využít tento příkaz přímo v okně průzkumníka.

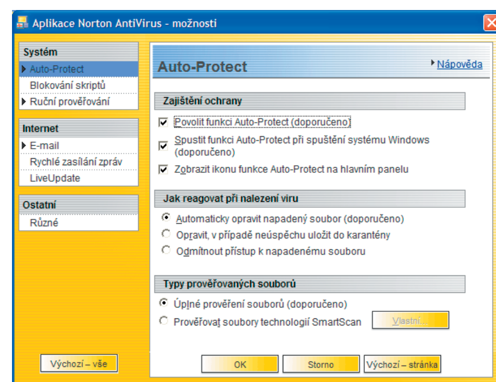
-ihe

### Automatická aktualizace

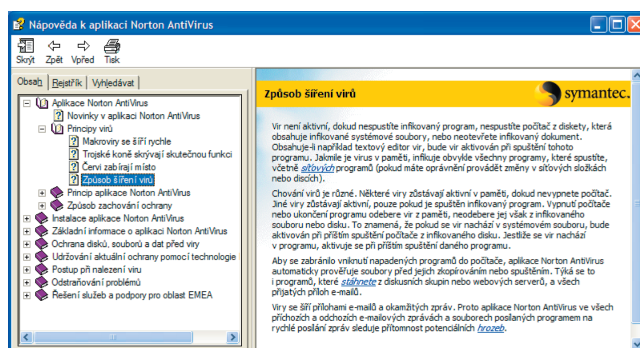
**Ihned po instalaci vám program nabídne svou automatickou aktualizaci. Program se totiž neustále vyvíjí a denně jsou aktualizovány databáze o nových virech, takže už v okamžiku, kdy jej poprvé instalujete, je minimálně několik týdnů starý jak sám program, tak informace o virech, které používá. Proto je nutné nahrát od výrobce aktuální data a začlenit je do programu. Je-li váš počítač připojen k internetu, zvládne to program automaticky. Funkce LiveUpdate se spojí s internetovým serverem společnosti Symantec vždy, když připojíte počítač k internetu (nebo tak často, jak jí to příslušným nastavením dovolíte). Funkce zjistí, která nová data jsou k dispozici, automaticky je stáhne do vašeho počítače a nainstaluje je. Tuto službu máte při zakoupení programu předplacenou na dobu jednoho roku od instalace; na další roky si ji budete muset předplatit zvlášť. Definice virů lze aktualizovat i tehdy, nemáte-li počítač připojen k internetu. Příslušné soubory lze buď prostřednictvím internetu stáhnout na jiný počítač (třeba v internetové kavárně) a přenést na disketách, nebo je najdete na některém z cédéček, jež jsou přiložena k počítačovým časopisům (včetně toho našeho).**




**V hlavním okně programu se soustřeďují všechny jeho funkce.**




**Možností nastavení je tu hodně. Vše je však přehledné a srozumitelné.**



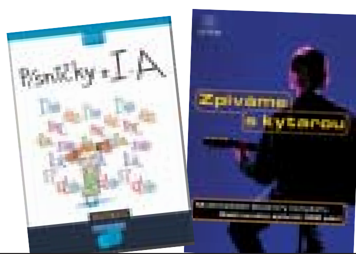

**Česká nápověda k programu obsahuje tytéž informace jako stostránková uživatelská příručka.**

# Zazpívejte si

Patnáct výherců tentokrát obdrží ceny od společnosti Charta Musica. Budou to elektronické zpěvníky na CD-ROM (Zpíváme s kytarou, Písničky z 1. A, Lucie komplet).

Hudební vydavatelství a nakladatelství Charta Musica, s. r. o., se zabývá vydáváním multimediálních CD-ROM s hudební tematikou. Všechny tituly jsou zpracovány jako elektronické zpěvníky, které prostřednictvím hudebního softwaru Charta Musica Studio umožňují zobrazovat noty, tisknout je a přehrávat melodie písniček i včetně hudebních doprovodů. V nabídce jsou zastoupeny tituly hudebněvzdělávací (kytarová škola a zpěvník Zpíváme s kytarou I, II) a tituly určené pro malé děti (zpěvník lidových písní – Písničky z 1. A), ale i pro „širokou veřejnost“ (zpěvník skupiny Lucie komplet).

**Charta Musica, s. r. o.**
Na Okruhu 387/17, 142 00 Praha 4
tel./fax: 261 912 027
GSM: 777 00 88 36
info@charta-musica.cz
*www.charta-musica.cz*

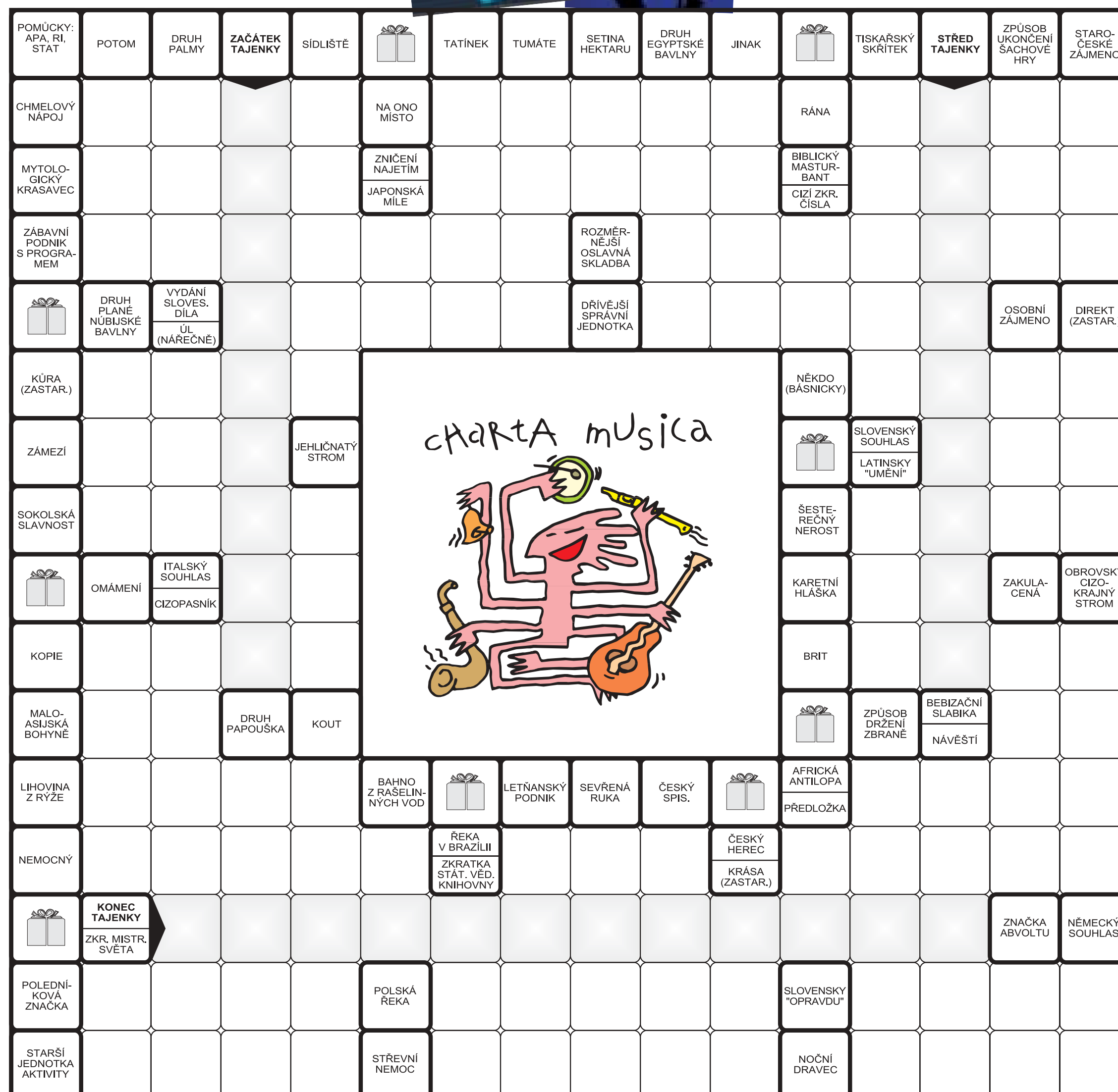



## Dnešní otázka:

Jak je možné přehrát 42 lidových písniček z titulu Písničky z 1. A?
a) pouze na počítači (titul je zpracován jako CD-ROM),
b) pouze na běžném audio CD přehrávači (titul je zpracován jako audio CD),
c) jako audio CD, zároveň lze titul používat i v počítači jako CD-ROM,
d) jako audio CD, zároveň titul nabízí využití na počítači jako CD-ROM, písničky je však také možné přehrát pomocí kláves s disketovou mechanikou,
e) na počítači (titul je zpracován jako CD-ROM), písničky je však také možné přehrát pomocí kláves s disketovou mechanikou.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději do 14. července 2003 buď na korespondenčním lístku označeném heslem **Charta Musica** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, P. O. Box 77, 186 21 Praha 8**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka12@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v **PPK č. 15/2003**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **VOGEL*PK12*Text tajenky*odpoved na otazku*Jan Novak Vinohradska52 15000 Praha5**
Na začátek SMS zprávy napište slovo VOGEL. Příznak PK12, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci 2003, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je určena posledními dvěma číslicemi z čísla, na které je SMS zpráva odesílána (v tomto případě je to 6 Kč za jednu SMS). SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o.
**Infolinka:** +420 284 820 470







Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 9/2003** zní:

Novému CD-ROM titulu Jak se věci pohybují propůjčil svůj hlas Vladimír Čech (odpověď b).

Tajenka křížovky z **PPK č. 9/2003** zní:

Obleťte celý svět s titulem Staň se světoběžníkem.

Ceny od společnosti **BSP Multimedia** vyhrávají:

Ing. František Kadlec z Prahy 4 – Lhotky, Radek Urban z Města Libavé, Zdeněk Rybář z Plzně, Timo Křižan ze Stachova, Josef Hrbáček ze Zlína, Daniel Bibr z Pardubic, Miroslav Marek z Liberce, Pavel Brejcha z Prahy 3, František Roček z Lipnice nad Sázavou.

Blahopřejeme!

# Vlastní seznamy v 602Tab

Používáte častěji nějaké stále stejné a opakující se posloupnosti buněk, třeba názvy měsíců, dnů v týdnu, nějakých druhů zboží nebo jména svých spolupracovníků či jména žáků z vaší třídy? Samozřejmě že vás asi nebaví je stále vypisovat, nebo jste-li „fikanější", odněkud kopírovat přes schránku.

602Tab vám nabízí elegantní řešení v podobě možnosti vytvořit uživatelské seznamy. Seznamy vám umožní v jedné operaci vyplnit oblast po sobě jdoucích buněk předem specifikovanými textovými položkami.

Seznamy:
(Nový seznam)
Leden,Únor,Březen,Dub
I,II,III,IV,V,VI,VII,VIII,IX,X
Pondělí,Úterý,Středa,Čt
Po,Út,St,Čt,Pá,So,Ne
Astry,Zinnie,Kopretiny,G

Obr. 3

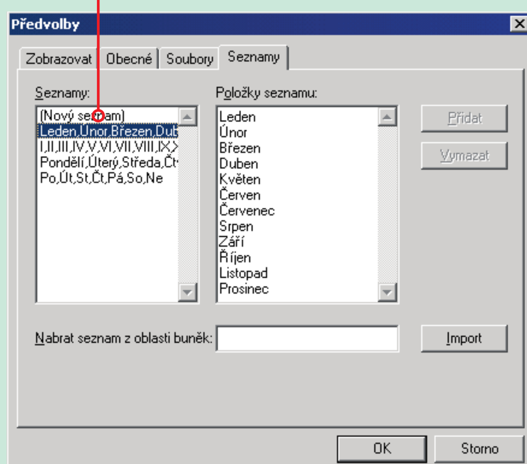
**4.** Všechny právě vložené položky se ve formě nového seznamu přenesou do levé sekce karty.

## Jak seznam vytvoříte

V nabídce **Pomůcky** spusťte příkaz **Předvolby**. V konfiguračním dialogovém okně kliknutím na záložku otevřete kartu **Seznamy** (viz obr. 1).

Na kartě jsou v levé sekci názvy seznamů a v pravé sekci položky vybraného seznamu.

**1.** V levé části karty **Seznamy** klikněte na položku **(Nový seznam)**.



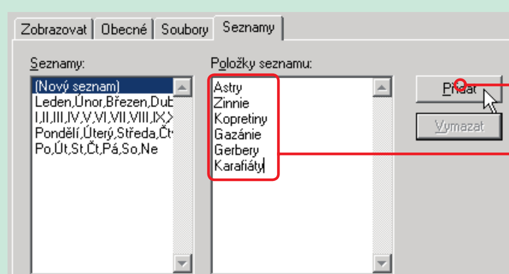

Obr. 1

Požadovaný seznam v levé části vyberte pomocí ukazatele – pohybujete jím buď kliknutím myší, nebo kurzorovými klávesami.

Pokud potřebujete založit nový seznam, klikněte nahoře na položku **Nový seznam**. Pravá sekce se vyprázdní a je připravena přijmout položky vašeho seznamu.

Napište sem první položku budoucího seznamu, který bude zahrnovat třeba názvy letních zahradních květin; může to být třeba slovo **Astry**. Pak stiskněte klávesu **Enter**; tím kurzor přeskočí na začátek dalšího řádku a můžete pokračovat zápisem další položky.

Až budete mít napsány všechny zamýšlené položky, klikněte myší úplně vpravo na tlačítko **Přidat**. Nový seznam se zařadí do levé části okna a od této chvíle jej budete moci využít nejen v aktuálním sešitu, ale i v sešitech dalších.




**3.** Klikněte na tlačítko **Přidat**.

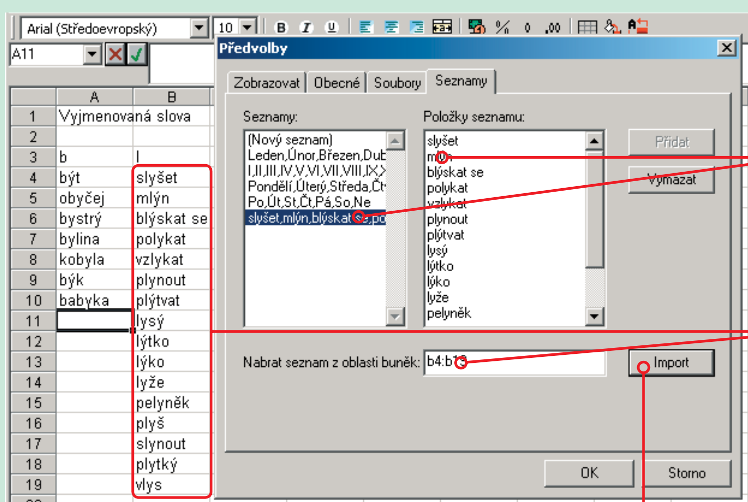
**2.** Klikněte do pravé části okna a napište sem všechny položky seznamu.

Obr. 2

## Rychlé vytvoření seznamu

Seznam si můžete vytvořit také operativněji, a to s využitím obsahu již vyplněné řady buněk. Je to nejjednodušší způsob, jak vytvořit nový seznam: můžete totiž využít libovolnou tabulku, do které jste položky seznamu už někdy napsali. Proč je tedy vypisovat znovu?

Předpokládejme, že seznam máte na listu již napsaný. Otevřete si vedle něj kartu **Seznamy** konfiguračního dialogového okna – okno posuňte myší tak, abyste viděli na označení buněk. Pak do pole **Nabrat seznam z oblasti buněk** zapište označení oblasti buněk se seznamem (v tomto případě jde o oblast buněk B4 až B19; do políčka tedy zapište **b4:b19**) a klikněte na tlačítko **Import**.




Obr. 4

**3.** Nový seznam se zařadí mezi ostatní a jeho položky se zobrazí v pravé části okna.

**1.** Do políčka **Nabrat seznam z oblasti buněk** zapište označení oblasti těch buněk, z jejichž obsahu chcete vytvořit nový seznam.

**2.** Klikněte na tlačítko **Import**.

## Vložení seznamu do tabulky

Pokud budete chtít položky seznamu přenést na list sešitu, není nic jednoduššího. Stačí do první buňky řádku či sloupce budoucí tabulky zadat některou z položek seznamu (nejčastěji to bude první položka, ale může to být libovolná z nich). Pak myší uchopte malý černý čtvereček, který vidíte v pravém dolním rohu rámečku buňky, levé tlačítko myši držte stisknuté a čtvereček táhněte buď doprava či doleva (chcete-li dalšími položkami seznamu vyplnit řádek tabulky), nebo dolů či nahoru (chcete-li dalšími položkami seznamu vyplnit sloupec tabulky). Po uvolnění levého tlačítka myši se označené buňky vyplní položkami příslušného seznamu.

| | A | B | C |
|---|---|---|---|
| 1 | | | |
| 2 | | Jméno | |
| 3 | | Adámek | |
| 4 | | | |
| 5 | | | |
| 6 | | | |
| 7 | | | |
| 8 | | | |
| 9 | | | |
| 10 | | | |

**Obr. 5. Do jedné buňky zadejte některou z položek seznamu.**

| | A | B | C |
|---|---|---|---|
| 1 | | | |
| 2 | | Jméno | |
| 3 | | Adámek | |
| 4 | | | |
| 5 | | | |
| 6 | | | |
| 7 | | | |
| 8 | | | |
| 9 | | | |
| 10 | | | |
| 11 | | | |
| 12 | | | |
| 13 | | | |
| 14 | | | |
| 15 | | | |
| 16 | | | |
| 17 | | | |
| 18 | | | |
| 19 | | | |
| 20 | | | |
| 21 | | | |

**Obr. 6. Uchopte myší malý černý čtvereček, který vidíte v pravém dolním rohu rámečku buňky, levé tlačítko myši držte stisknuté a čtvereček táhněte dolů.**

| | A | B | C |
|---|---|---|---|
| 1 | | | |
| 2 | | Jméno | |
| 3 | | Adámek | |
| 4 | | Branaldová | |
| 5 | | Cempírek | |
| 6 | | Drbohlav | |
| 7 | | Ertlová | |
| 8 | | Foltýn | |
| 9 | | Grundová | |
| 10 | | Hron | |
| 11 | | Chrastná | |
| 12 | | Imrich | |
| 13 | | Jabůrek | |
| 14 | | Kalinová | |
| 15 | | Langmajer | |
| 16 | | Mikovec | |
| 17 | | Otrok | |
| 18 | | Páralová | |
| 19 | | Adámek | |
| 20 | | Branaldová | |
| 21 | | Cempírek | |

Pokud označíte více buněk, než kolik je položek v seznamu, seznam se opakuje od začátku.

**Obr. 7. Označené buňky budou vyplněny položkami seznamu.**

| | A | B | C | D | E | F | G | H | I | J |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | | | | | | | | | | |
| 2 | | Jméno | | | | | | | | |
| 3 | | Adámek | Branaldov | Cempírek | Drbohlav | Ertlová | Foltýn | Grundová | Hron | Chrastná |
| 4 | | Branaldová | | | | | | | | |
| 5 | | Cempírek | | | | | | | | |
| 6 | | Drbohlav | | | | | | | | |
| 7 | | Ertlová | | | | | | | | |
| 8 | | Foltýn | | | | | | | | |
| 9 | | Grundová | | | | | | | | |
| 10 | | Hron | | | | | | | | |
| 11 | | Chrastná | | | | | | | | |
| 12 | | Imrich | | | | | | | | |

**Obr. 8. Pokud myší zatáhnete doprava nebo doleva, položkami seznamu bude vyplněn řádek tabulky.**

## Úpravy seznamů

Pokud potřebujete upravit nebo doplnit položky některého ze seznamů, je to možné. Na kartě **Seznamy** si otevřete seznam tak, abyste v pravé sekci viděli jeho položky. Ty jsou zde přímo editovatelné. Budete-li chtít vložit novou položku mezi položky stávající, nastavte na konec předchozí položky kurzor a stiskněte klávesu **Enter**. Tím vytvoříte prostor pro zápis nové položky.

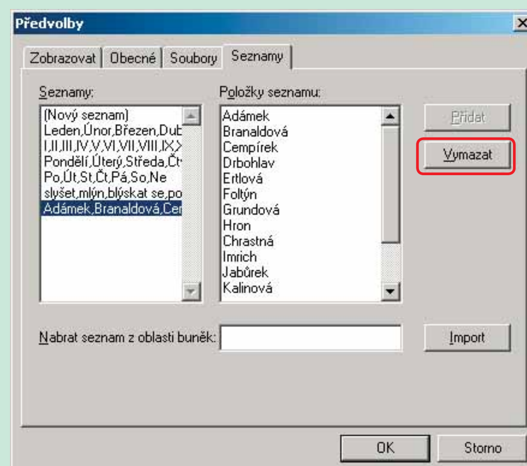
> **i** Uživatelské seznamy jsou určeny pro textové položky. Pro vkládání číselných řad využijte příkazy z podnabídky příkazu **Vyplnit** (najdete ho v nabídce **Úpravy**).

> **i** Hned po instalaci najdete na kartě **Seznamy** několik příkladů seznamů uživatelského typu s názvy dnů, měsíců a s jejich zkratkami; ty můžete ihned používat.

## Jak seznam odstranit

Odstranění seznamu je také velmi jednoduché. Vraťte se opět do konfiguračního dialogového okna, a to na zmiňovanou kartu **Seznamy**. V levé části okna kliknutím označte seznam, který chcete odstranit, a klikněte na tlačítko **Vymazat**. Všimněte si, že předem připravené seznamy názvů dní a měsíců odstranit nelze; jestliže některý z těchto seznamů označíte, bude tlačítko **Vymazat** nepřístupné. Odstranit tedy můžete jen ty seznamy, které jste do programu sami přidali.

**Jiří Lapáček**




**Obr. 9. Chcete-li vytvořený seznam odstranit, označte jej v levém okně a klikněte na tlačítko Vymazat.**

> **Pozor!** Odstranění seznamu je okamžité. Klikněte-li na tlačítko **Vymazat**, vybraný seznam se odstraní, aniž by program vyžadoval potvrzení této operace (a nelze ji odvolat ani příkazem **Zpět** z nabídky **Úpravy**). Chcete-li obnovit seznam, který jste vymazali omylem, klikněte v tomto dialogovém okně na tlačítko **Storno**. Při příštím spuštění programu 602Tab se zde „ztracený" seznam opět objeví. Pokud okno zavřete kliknutím na tlačítko **OK**, odstraněný seznam už obnovit nelze.

# CDex 1.50 – empétrojky snadno a rychle



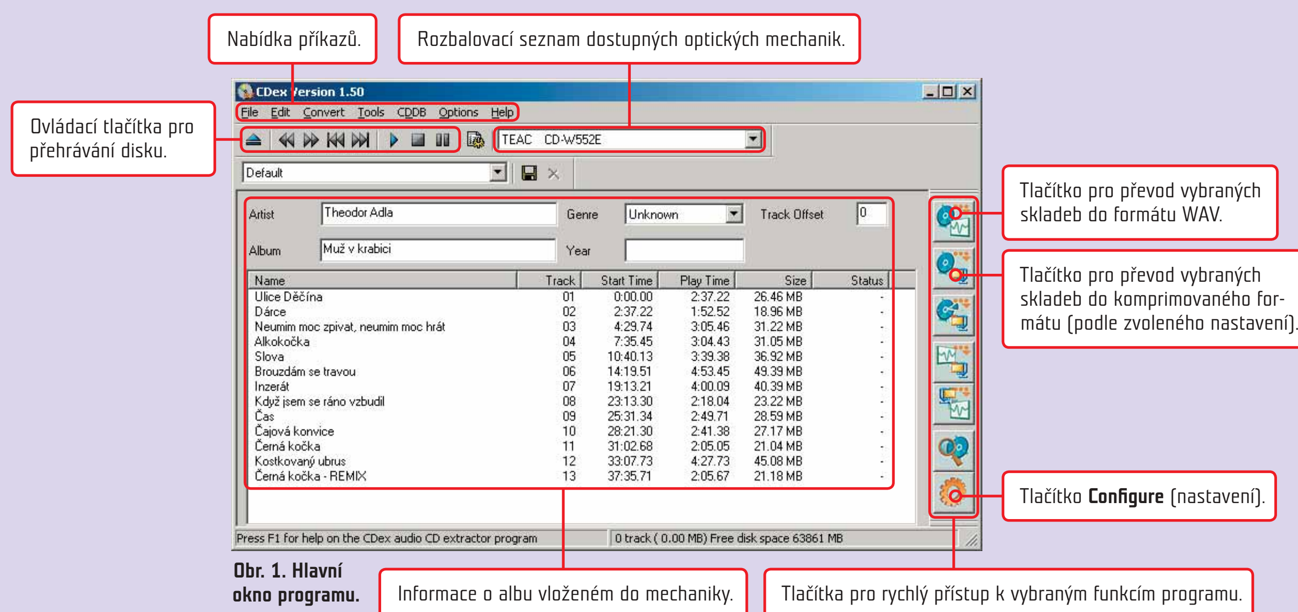
Snad každý dnes vlastní alespoň několik cédéček se svým oblíbeným interpretem nebo hudební skupinou. Jak si však převést skladby z audio CD do počítače nebo je uložit do formátu pro poslech empétrojek na přehrávači? Program CDex 1.50 vám převod z jednoho audioformátu do jiného snadno umožní, a navíc je tento program k dispozici zdarma!

**Program najdete na PPK CD 7/2003**

## Instalace a hlavní okno programu

Instalace programu je velmi snadná a zvládne ji i naprostý začátečník; stačí spustit instalační program (CDex_150.exe) a postupovat podle instrukcí. Po dokončení instalace se zobrazí okno programu Poznámkový blok, které obsahuje informace o programu (Readme.txt). Program spustíte dvojitým kliknutím na ikonu programu, která byla přidána na pracovní plochu.

Hlavní okno programu (obr. 1) obsahuje následující součásti: obvyklou nabídku příkazů, standardní tlačítka pro ovládání mechaniky CD nebo DVD, rozbalovací seznam pro výběr mechaniky, okno s informacemi o albu (jméno interpreta, název alba, seznam skladeb s podrobnými informacemi o nich) a tlačítka pro rychlý přístup k některým funkcím programu.




| Name | Track | Start Time | Play Time | Size | Status |
|---|---|---|---|---|---|
| Ulice Děčína | 01 | 0:00.00 | 2:37.22 | 26.46 MB | - |
| Dárce | 02 | 2:37.22 | 1:52.52 | 18.96 MB | - |
| Neumím moc zpívat, neumím moc hrát | 03 | 4:29.74 | 3:05.46 | 31.22 MB | - |
| Alkokočka | 04 | 7:35.45 | 3:04.43 | 31.05 MB | - |
| Slova | 05 | 10:40.13 | 3:39.38 | 36.92 MB | - |
| Brouzdám se travou | 06 | 14:19.51 | 4:53.45 | 49.39 MB | - |
| Inzerát | 07 | 19:13.21 | 4:00.09 | 40.39 MB | - |
| Když jsem se ráno vzbudil | 08 | 23:13.30 | 2:18.04 | 23.22 MB | - |
| Čas | 09 | 25:31.34 | 2:49.71 | 28.59 MB | - |
| Čajová konvice | 10 | 28:21.30 | 2:41.38 | 27.17 MB | - |
| Černá kočka | 11 | 31:02.68 | 2:05.05 | 21.04 MB | - |
| Kostkovaný ubrus | 12 | 33:07.73 | 4:27.73 | 45.08 MB | - |
| Černá kočka - REMIX | 13 | 37:35.71 | 2:05.67 | 21.18 MB | - |

**Obr. 1. Hlavní okno programu.**

## Konfigurace programu

Program obsahuje přehrávač CD, takže si můžete jednotlivé skladby jednoduše přehrát a teprve poté se rozhodnout, které skladby si převedete do jiného formátu.

Dříve než začnete převádět jednotlivé skladby do jiného audioformátu, musíte nejprve určit, který formát má výsledný soubor mít. Kliknutím na ikonu *Configure* (nastavení, resp. konfigurace programu) otevřete dialogové okno pro určení výsledného formátu vytvořených souborů (obr. 2). Zde můžete vybírat z několika různých kodérů, které program CDex nabízí. Standardně je jako předvolba nastaven kodér **Lame MP3 encoder**, který vytvoří výsledné soubory ve formátu MP3. Tento formát je vhodný jak pro přehrávání na počítači, tak pro přenosné MP3 přehrávače. Doporučujeme vám tedy ponechat nastavenou tuto předvolbu.

Dále je vhodné zjistit (případně podle potřeby změnit) umístění složky s vytvořenými soubory, abychom po vytvoření nových souborů nemuseli tyto soubory složitě vyhledávat. Klikněte proto na záložku karty *Filenames* (názvy souborů) – obr. 4. Protože jsou předvolené složky umístěny velmi neprakticky (příliš mnoho podsložek – např. **C:\Documents and Settings\vlastnik\Dokumenty\My Music\MP3**), doporučujeme vám, abyste si složku pomocí některého správce souborů umístili jednodušeji – např. **C:\Hudba\MP3**. Kliknutím na tlačítko *Select Directory* (výběr složky) vedle textového pole s předvoleným umístěním složky zobrazíte standardní dialogové okno pro výběr její složky; zde nově vytvořenou složku, určenou pro uložení audiosouborů, snadno vyhledáte. Obě dialogová okna zavřete kliknutím na tlačítko **OK**.

## Typy kodérů (formátů) podporovaných programem

Lame MP3 Encoder – jeden z nejlepších kodérů pro vytváření souborů mp3.

External Encoder – zde můžete zadat cestu k externímu kodéru.

Windows MP3 Codec – kodér pro vytváření souborů mp3 z Windows Media Tools.

Internal MP2 Encoder – interní kodér programu pro vytváření souborů mp2.

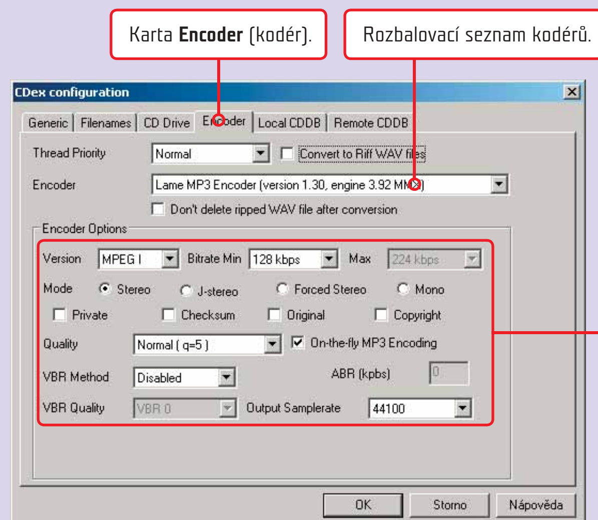
Yamaha VQF Encoder – kodér firmy Yamaha pro vytváření souborů typu VQF.

WAV Output Encoder – kodér pro vytváření souborů typu WAV.

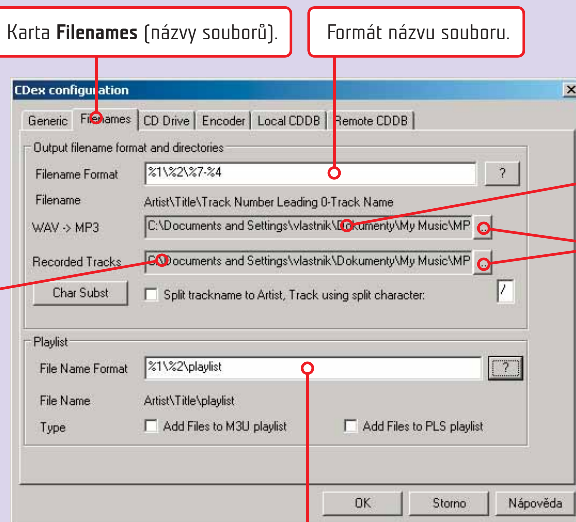
OGG Vobis DLL Encoder – kodér poskytující nejlepší výslednou kvalitu.

Lame MP3 Encoder (version 1.30, engine 3.92 MMX)
Lame MP3 Encoder (version 1.30, engine 3.92 MMX)
External Encoder
Windows MP3 Codec
Internal MP2 Encoder (version 1.13, engine 1.13)
Yamaha VQF encoder
Astrid/Quartex AAC encoder
Microsoft WMA Encoder
Psytel AAC encoder
External Xing Encoder
WAV Output Encoder
Ogg Vorbis DLL Encoder (Xiph.Org libVorbis I 20020717)
External Musepack Encoder
Monkey's Audio Encoder DLL (version 3.970)

**Obr. 3. Typy kodérů podporovaných programem.**



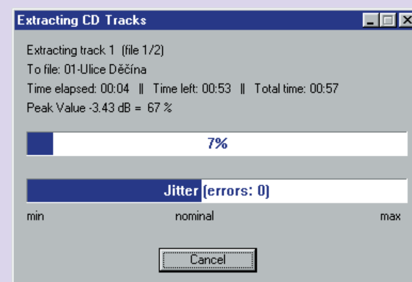

**Obr. 2. Dialogové okno Configure (nastavení).**



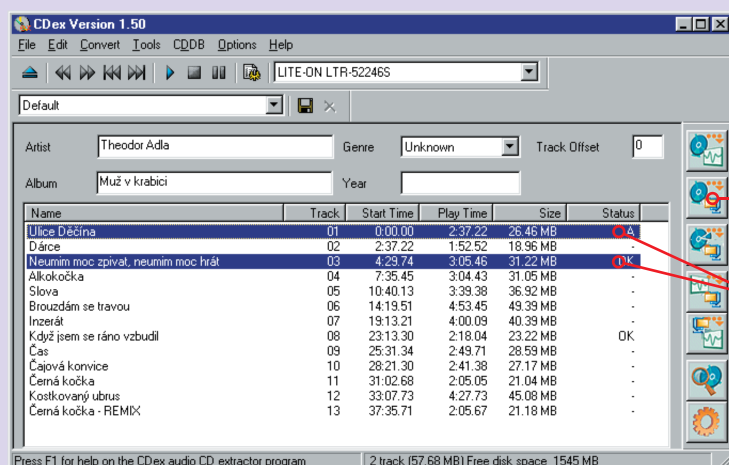

**Obr. 4. Dialogové okno Filenames (názvy souborů).**

## Konfigurace programu

Program máte nyní konfigurován a můžete začít „vyrábět" své soubory (tento proces se často označuje jako ripování nebo také grabování audiosouborů). Nejprve vyberte ze seznamu skladeb, ty které chcete do nového formátu převést (obr. 5), a poté klikněte na tlačítko **Extract CD track(s) to Compressed to Audio File(s)**. Zobrazí se dialogové okno **Ectracting CD Tracks** (vytváření audiosouborů z CD), které vás informuje o průběhu zpracovávání jednotlivých skladeb (obr. 6). Doba potřebná pro vytvoření jedné skladby




**Obr. 6. Průběh zpracování jednotlivých skladeb.**

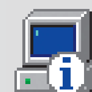



**Obr. 5. Výběr skladeb pro převod do jiného formátu.**

je závislá na mnoha faktorech, jako je délka skladby, požadovaná kvalita výsledného souboru, formát souboru či rychlost počítače, a může představovat několik vteřin, ale také minut. Po dokončení celého procesu máte již k dispozici soubory, které můžete přehrávat na svém počítači či na jiném zařízení v závislosti na zvoleném formátu vytvořených souborů.

**-vrba**

# Počítač jako na dlani



Víte, co se všechno skrývá ve vašem počítači? Víte přesně, kterou verzi operačního systému máte nainstalovánu? Program Aida32, který naleznete na PPK CD 11/2003, vám poskytne podrobný přehled o všech součástech a softwarovém vybavení vašeho PC.

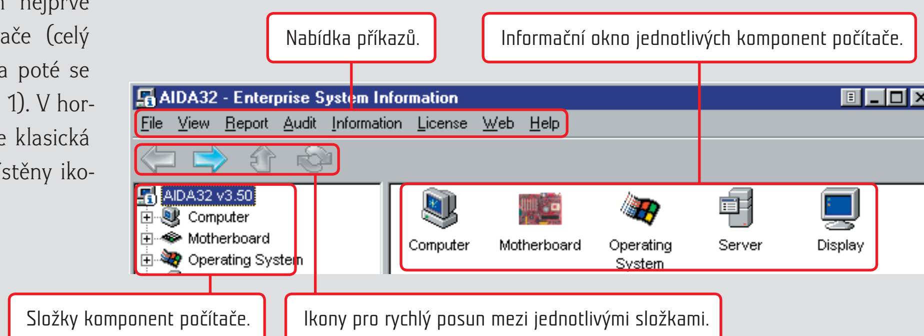
Program najdete na **PPK CD 11/2003**

## Hlavní okno programu

Program není nutné instalovat. Celý adresář **aida32**, který naleznete na přiloženém CD v adresáři **programy/pocitac**, jen zkopírujete na pevný disk počítače a ihned jej můžete používat.

Program spustíte pomocí souboru ***aida32.exe***; po spuštění program nejprve analyzuje všechny součásti počítače (celý proces trvá pouze několik vteřin) a poté se zobrazí hlavní okno programu (obr. 1). V horní části hlavního okna programu je klasická *nabídka příkazů* a pod ní jsou umístěny ikony pro posun mezi jednotlivými složkami s informacemi o počítači. Levá část hlavního okna obsahuje složky s jednotlivými informacemi o počítači, uspořádané do stromové struktury. V pravé části hlavního okna se pak zobrazují podrobné informace o jednotlivých součástech počítače a o operačním systému, který je v počítači nainstalován.

Vzhledem k tomu, že program poskytuje opravdu velmi podrobné informace, v tomto článku se zaměříme pouze na základní informace, které je vhodné znát.

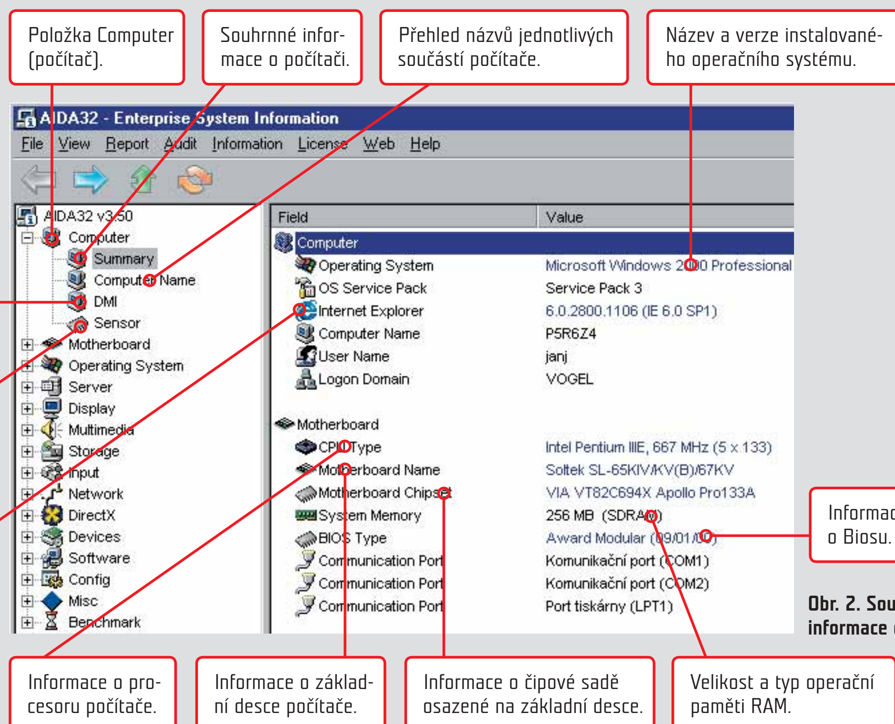



**Obr. 1. Hlavní okno programu.**

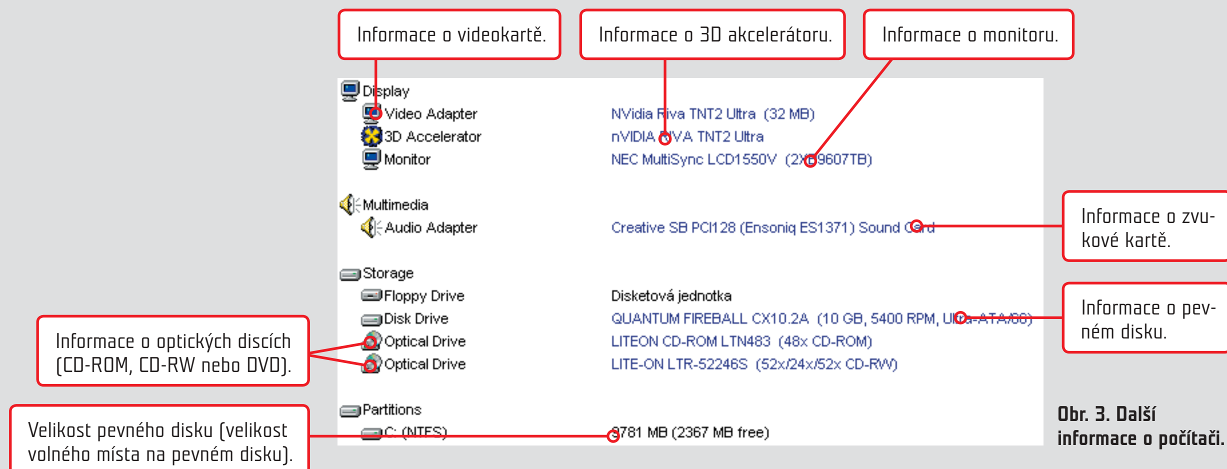
## Položka Computer (počítač)

Kliknutím na ikonu se znakem „+“ (plus) u položky **Computer** v levé části hlavního okna programu zobrazíte jednotlivé položky s hlavními informacemi o počítači (obr. 2). Zde naleznete souhrnné informace o počítači (**Summary**), přehled názvů jednotlivých částí počítače a jeho základního softwarového vybavení (**Computer Name**), informace o rozhraní mezi správním programem a jednotlivými komponentami v počítači (**DMI**) a o čidlech v počítači nainstalovaných (**Sensor**).

Nejdůležitější informace o svém počítači naleznete v položce **Summary**, která poskytuje souhrnný přehled následujících informací: základní informace o počítači (*Computer*), přehled informací o jeho základní desce (*Matherboard*), informace o videokartě a o monitoru (*Display*), informace o pevných discích a o optických discích (*Storage*), informace o disku s operačním systémem (*Partitions*), informace o vstupních zařízeních (*Input*), informace o síťových prostředcích (*Network*) a také informace o všech ostatních zařízeních připojených k počítači (*Peripherals*).




**Obr. 2. Souhrnné informace o počítači.**




**Obr. 3. Další informace o počítači.**

## Položka Motherboard (základní deska)

Kliknutím na ikonu se znakem „+" (plus) u položky **Motherboard** v levé části hlavního okna programu zobrazíte položky s podrobnými informacemi o základní desce počítače (obr. 4). Zde naleznete detailní informace o procesoru, operační paměti, čipové sadě a o Biosu. Zajímavým doplňkem programu jsou upozornění na možné problémy u některých komponent počítače a doporučení, jak tyto problémy vyřešit. Příkladem budiž upozornění, že verze Biosu je starší než dva roky, a doporučení její aktualizace, pokud je k dispozici.

Složka Základní deska – procesor (CPU).
Informace o vyrovnávací paměti procesoru.
Taktovací frekvence procesoru.
Typ procesoru.
Technické specifikace procesoru.
Výrobce procesoru.
Webové stránky výrobce procesoru.

**Obr. 4. Podrobné informace o základní desce – procesoru.**

Informace o sběrnicích základní desky.
Název a typ základní desky.
Identifikační (výrobní) číslo základní desky.
Informace o sběrnici operační paměti.
Informace o sběrnici čipové sady základní desky.
Webové stránky výrobce základní desky.
Webové stránky s aktuální verzí Biosu.

**Obr. 5. Podrobné informace o základní desce.**

## Položka Operating System (operační systém)

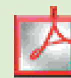
Položka Operating System (operační systém) obsahuje: podrobné informace o operačním systému, seznam všech aktuálně spuštěných procesů (*Processes*), seznam všech systémových ovladačů (*System Drivers*), informace o všech obslužných programech (*Services*) a seznam všech nainstalovaných knihoven DLL.

## Další položky

V levé části okna naleznete ještě další položky – ty vás detailně informují např. o serverech a uživatelích (*Server*), o zobrazovacích zařízeních (*Display*), o multimediálních zařízeních (*Multimedia*), o všech pevných a optických discích (*Storage*), o vstupních zařízeních (*Input*), o síťových prostředcích a zařízeních (*Network*), o ovladačích DirectX (*DirectX*), o všech zařízeních (*Devices*), o nainstalovaném softwaru (*Software*) a o nastavení počítače (*Config*).

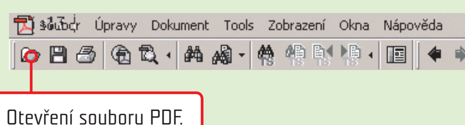
**-vrba**

# Jak si prohlížet starší čísla PPK



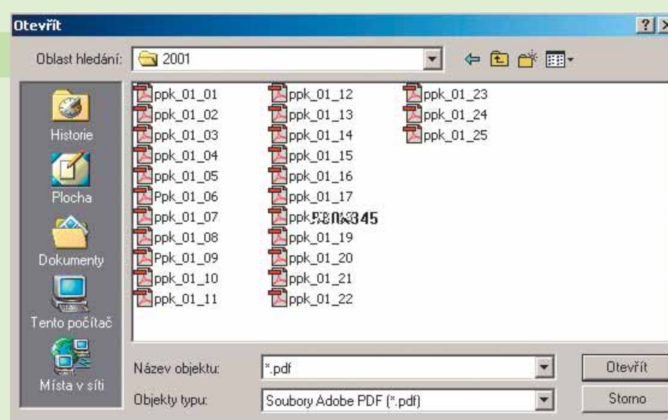
Na PPK CD jsme vám poskytli celý ročník 2001 a 2002 našeho časopisu v elektronické podobě, a to ve formátu PDF. Víte však, jak přesně si tento formát prohlížet a jak s ním pracovat?

Pro prohlížení tohoto formátu máte na PPK CD k dispozici program Acrobat Reader, jehož používání je zcela zdarma. Podívejme se na to, co tento program dovede.



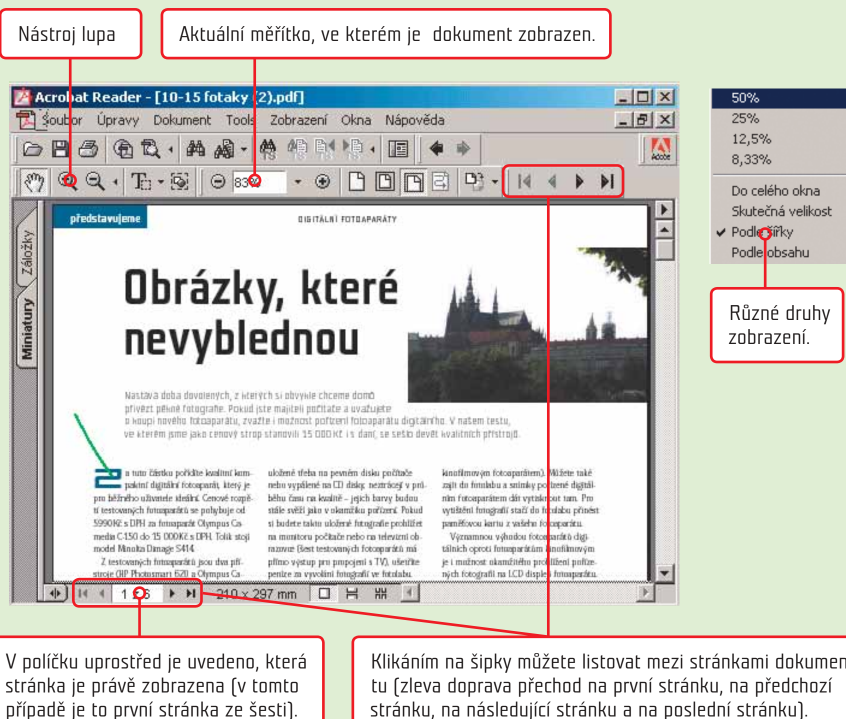

## Otevření souboru

Program Acrobat Reader najdete na každém PPK CD. Jeho instalace je velmi snadná. Nainstalujte si verzi Acrobat Reader CE, která je přeložena do češtiny. Program spusťte. Nyní klikněte na tlačítko se symbolem pro otevření složky a v následujícím okénku soubor vyhledejte. Zobrazit lze pouze soubory ve formátu PDF. Soubory PDF s minulými ročníky našeho časopisu najdete na PPK CD 6/03 ve složce Časopisy.



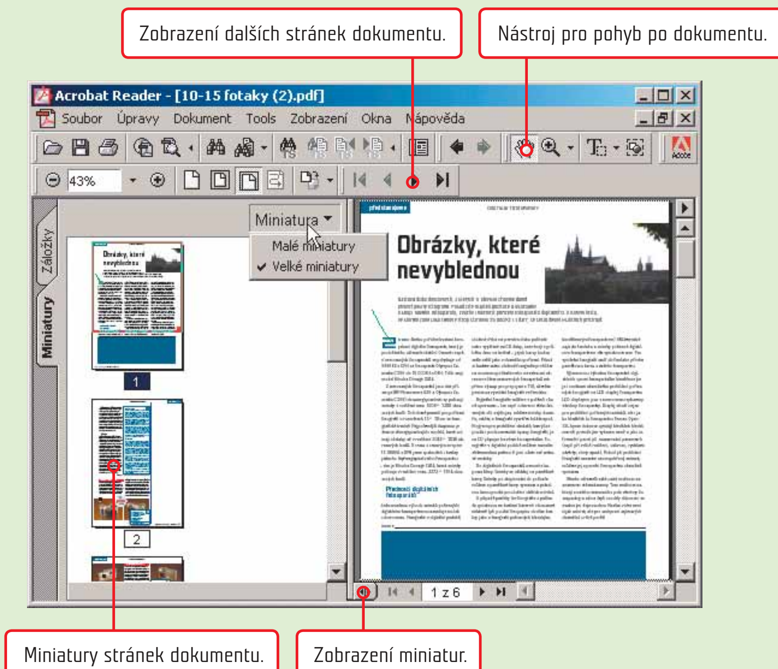

## Zobrazení souboru

Soubor PDF, který jste si otevřeli, můžete zobrazit v libovolném měřítku. K tomu slouží dva různé nástroje. Nástroj lupa najdete v nástrojové liště pod tlačítkem se symbolem lupy a se znaménky + a –. Tento nástroj vybranou oblast zvětší nebo zmenší. Klikněte na tlačítko se symbolem + a poté do zobrazeného souboru tahem vymezte oblast, která má být zvětšena. Podobně postupujte pro zmenšení vybrané oblasti. Další nástroj pro zvětšení a zmenšení měřítka zobrazení obsahuje políčko, kde je zobrazeno aktuální měřítko. Do tohoto políčka lze vepsat také měřítko, ve kterém chcete soubor zobrazit. Kliknete-li na tlačítko vedle tohoto políčka, rozbalí se nabídka měřítek, ve kterých lze soubor zobrazit, a několik dalších možností zobrazení (do celého okna apod.). Vedle políčka s měřítkem najdete také dvě tlačítka se symboly + a –. Pokud na ně budete klikat, zobrazení se bude zvětšovat nebo zmenšovat. Pomocí tlačítek v nástrojové liště lze také zobrazený dokument obrátit doleva nebo doprava.



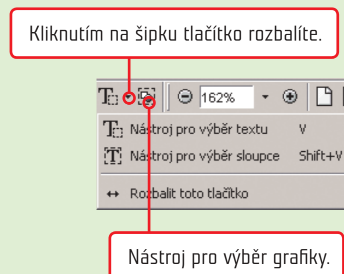
## Pohyb po dokumentu

K pohybu po dokumentu slouží nástroj, který se ukrývá pod tlačítkem se symbolem ruky. Jestliže na něj kliknete, kurzor se změní ve tvar ruky a vy jí můžete zatáhnout a tím pohybovat i celým dokumentem. Pokud se dokument skládá z několika stránek, pak k přechodu na ně můžete využít tlačítek se šipkami, která najdete jednak v nástrojové liště, jednak na spodní straně otevřeného dokumentu. Zde můžete také zjistit rozměr aktuálního dokumentu. Pokud má dokument více stránek a vy se v něm hůře orientujete, pak si můžete po straně programu dát zobrazit zmenšené náhledy jednotlivých stránek. Klikněte na tlačítko s oboustrannou šipkou na konci této lišty. Tím se po straně okna programu zobrazí pás se zmenšenými stránkami dokumentu – jestliže na stránku kliknete, v okně programu se tato stránka zobrazí. Kliknete-li na nabídku **Miniatura**, můžete si vybrat mezi zobrazením velkých a malých miniatur stránek.

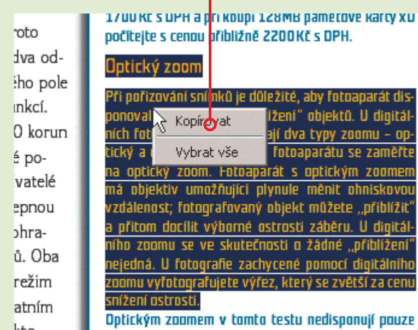



## Výběr textu a grafiky

V programu Acrobat Reader najdete také nástroje, pomocí kterých vyberete text, jejž chcete např. dále zpracovávat, a také jakýkoliv grafický prvek. Tato funkce je však s ohledem na možné zneužití PDF souborů s minulými ročníky našeho časopisu zablokována. Pro vybrání textu klikněte na tlačítko v nástrojové liště se symbolem písmene T. Kliknete-li na malou šipku vedle tlačítka, toto tlačítko se rozbalí a vy si můžete vybrat mezi nástrojem pro výběr textu a nástrojem pro výběr sloupce. Vyberete-li si nástroj pro výběr sloupce, je třeba kliknout do dokumentu a poté táhnout kurzorem myši. Tím se vytvoří obdélník; text, který je v tomto obdélníku, bude také označen. Použijete-li nástroj pro výběr textu, bude se text označovat stejně jako např. v textovém editoru. Poté, co text vyberete, stačí stisknout klávesovou zkratku Ctrl + C a text vložit (pomocí klávesové zkratky Ctrl+V) do nového dokumentu, např. v textovém editoru. Tlačítkem se symbolem kolečka a obdélníku vyberete jakoukoliv část souboru PDF, ale jako grafický prvek. Klávesovou zkratkou Ctrl + C tento prvek opět zkopírujete do schránky a zkratkou Ctrl + V jej vložíte do grafického, případně do jiného programu.

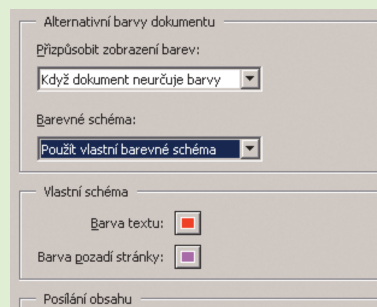



Z místní nabídky vyberte položku **Kopírovat**.




## Předvolby programu

Program Acrobat Reader lze také určitým způsobem nastavit. Z nabídky **Úpravy** vyberte položku **Předvolby**. Tím se zobrazí stejnojmenné okno s několika záložkami. Na záložce **Aktualizace** si nastavte, jak často bude Adobe Acrobat kontrolovat, zda je na internetu k dispozici aktualizace programu. Z rozbalovacího seznamu vyberte, zda se má aktualizace kontrolovat automaticky každý měsíc nebo týden, nebo zda to budete provádět vy osobně kliknutím na tlačítko **Aktualizovat Acrobat hned**. Na záložce **Na celou obrazovku** si nastavte zobrazení souboru PDF přes celou obrazovku. Jestliže má dokument více stránek, pak zde určujete, jak se bude mezi nimi přecházet, tedy zda to bude kliknutím myší, nebo automaticky po určitém časovém intervalu. Na záložce **Usnadnění přístupu** můžete dokumentu přiřadit vlastní barvy. Pokud chcete stanovit vlastní barvy dokumentu, pak z rozbalovacího seznamu **Barevné schéma** vyberte položku **Použít vlastní barevné schéma** a poté klikněte na barevný čtvereček vedle položek **Barva textu** a **Barva pozadí**. Tím se zobrazí barevné schéma a z něj si vyberte barvu textu a barvu pozadí.




**-mia**

# Tisk rodokmenu a tabulka v GenoPro

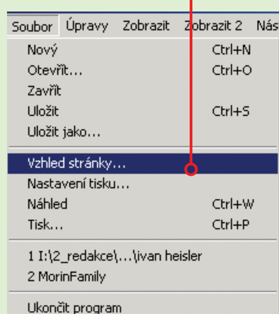
**Program najdete na PPK CD 9/2003**

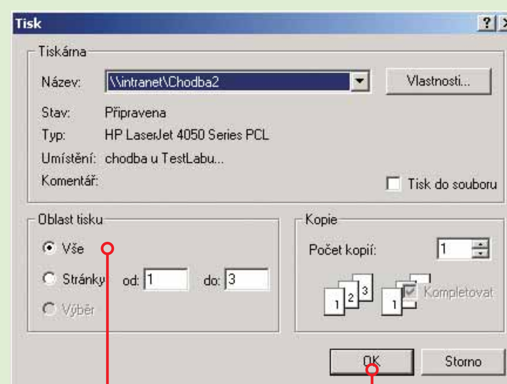
V minulém čísle jsme vám představili program GenoPro, pomocí kterého vytvoříte rodokmen své rodiny. Tento program jsme vám poskytli na PPK CD 9/03 a jeho používání je bezplatné. V článku jsme ukázali, jak si vytvořit základní schéma rodokmenu a jak do něj vložit informace o členech rodiny, případně informace o typu vztahů, které mezi nimi panují. Nyní vám ukážeme další možnosti tohoto programu.

## Vytištění rodokmenu

Pokud chcete vytvořený rodokmen prezentovat svým příbuzným, kteří nemají počítač, pak vám nezbude nic jiného než jej vytisknout. Z nabídky programu **Soubor** vyberte položku **Vzhled stránky**. Dokument s rodokmenem je totiž většinou veliký, a aby byl viditelný, je třeba jej vytisknout na více stránek. V okénku **Nastavení tisku** si tisk nastavíte tak, aby se vám zbytečně netiskly prázdné stránky apod. Nejprve si v tomto okénku určete, kolik stránek bude vytištěno na šířku a kolik na výšku. Zaškrtnutím dalších položek mimo jiné určíte, zda mají být přeskočeny prázdné stránky, jaké další podrobnosti mají být vytištěny (název souboru, linky sítě apod.) a jak velké mají být okraje. Poté všechny možnosti potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**, z nabídky **Soubor** vyberte položku **Tisk** a rodokmen vytiskněte.

Z nabídky **Soubor** vyberte položku **Vzhled stránky**.




Vyberte oblast tisku.

Tisk započnete kliknutím na tlačítko **OK**.



Vyvolání okna **Nastavení tisku**.

## Tabulka jednotlivců

Prostřednictvím programu si lze zobrazit tabulku, ve které budou zobrazeni všichni jednotlivci zahrnutí ve vašem rodokmenu. Klikněte na tlačítko v nástrojové liště se symbolem tabulky (vedle tlačítka se symbolem dalekohledu). Tím vyvoláte tabulku, ve které budou setříděni všichni členové rodiny, jež jste zahrnuli do rodokmenu. V tabulce mohou být zobrazeni jednotlivci, rodiny nebo obsažené obrázky. Mezi jednotlivými zobrazeními přepínáte pomocí tlačítek v nástrojové liště se symbolem obličejů, postav a obrázku. V tabulce je zobrazeno (podle toho, zda jste tuto informaci uvedli při vytváření rodokmenu) jméno a příjmení člena rodiny, datum jeho narození a úmrtí a kromě dalších informací také jeho partneři, rodiče a děti. Tito další členové rodiny jsou zobrazeni jako hypertextový odkaz – pokud na něj kliknete, přesunete se do řádku tabulky, kde jsou informace o příslušném členovi rodiny. Kliknete-li na tlačítko **Zobrazit obrázky**, zobrazí se soupis všech obrázků, na které jste odkazovali při tvorbě dokumentu. V tabulce najdete také cestu na místo v počítači, kde je obrázek uložen – pamatujte, že obrázek se k rodokmenu nepřipojuje. Pokud tedy soubor s rodokmenem pošlete někomu e-mailem, nebude mít obrázky k dispozici.



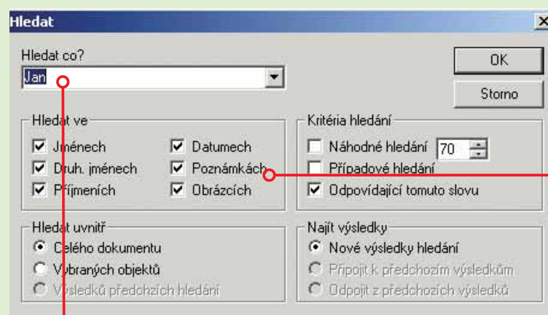
Otevření tabulky jednotlivců.

Zobrazení tabulky vztahů.

Soupis obrázků.

## Vyhledávání

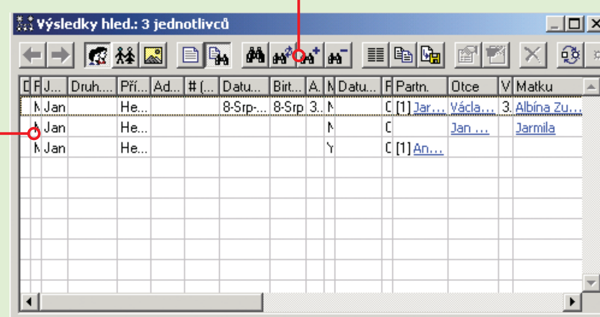
Je-li váš rodokmen skutečně obsáhlý, pak v něm můžete jednoduše vyhledávat. V tabulce klikněte na tlačítko se symbolem dalekohledu. Tím se zobrazí okénko **Hledat**. Do volného políčka **Hledat co**? vepište klíčové slovo; pokud jste již někdy předtím v programu vyhledávali, pak zadaná slova najdete v rozbalovacím seznamu. Zaškrtněte ještě kritéria vyhledávání, určete oblast vyhledávání a klikněte na tlačítko **OK**. Výsledek vyhledávání se zobrazí opět v tabulce spolu se všemi informacemi o členech rodiny. Vedle tlačítka se symbolem dalekohledu najdete ještě několik dalších tlačítek, která se používají k vyhledávání. Pomocí tlačítka se dvěma šipkami budete znovu vyhledávat podle již zadaného klíčového slova. Pomocí dalších dvou tlačítek se symbolem dalekohledu a znamének + a – přidáte k předchozím výsledkům vyhledávání (případně jej z nich odeberete).




Oblast hledání.

Klíčové slovo.

Přidání k předchozím výsledkům vyhledávání.



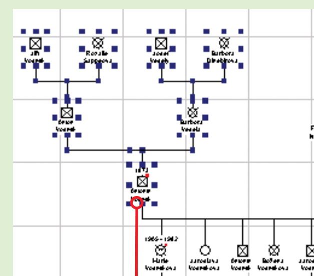

Výpis hledání.

## Zobrazení větví

Ve vytvořeném životopisu si lze zvýraznit pouze určité části rodiny – např. jednu generaci, jednu větev rodu apod. K tomu slouží tlačítka v nástrojové liště se symbolem větví rodokmenu. Tato tlačítka jsou aktivní pouze v případě, že ve schématu rodokmenu kliknutím označíte toho člena rodiny, jehož se bude zvýraznění týkat. Jestliže na takto označenou část rodiny kliknete pravým tlačítkem myši, dostanete místní nabídku, ve které najdete příkazy **Zestručnit strom** a **Zhustit strom**. Pomocí těchto příkazů upravíte vybranou část rodokmenu – buď ji zvětšíte, nebo zmenšíte. Pokud vám struktura rodokmenu (nelze do něj již připojit další členy apod.) již nevyhovuje, použijte příkaz **Přestavět síť**.



**Tlačítka pro zobrazení generací a rodových větví.**

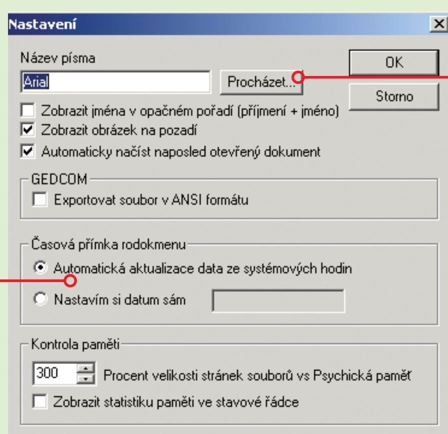


Zobrazení předků.

## Nastavení programu

Program si lze do jisté míry nastavit podle vlastních potřeb. Tuto nabídku vyvoláte v nabídce **Úpravy**, položka **Nastavení**. Tím se zobrazí stejnojmenné okénko, kde si lze nejprve nastavit zobrazení jmen a dalších informací, které jsou uvedeny u každého člena rodiny v rodokmenu. Pokud se vám nelíbí standardně nabízené písmo (většinou to bývá typ Arial), pak klikněte na tlačítko **Procházet** a v dalším okénku **Písmo** si vyberte ze seznamu typ písma a také skript. Dole v okénku vidíte náhled písma. Poté klikněte na tlačítko **OK**. Tím se vrátíte zpět do okénka **Nastavení**; zde si lze ještě určit, zda se má zobrazovat jméno v opačném pořadí a zda má být použitý obrázek zobrazen na pozadí. Zaškrtnutím další možnosti se při spuštění programu automaticky otevře i naposledy otevřený dokument. V části **Časová přímka** si stanovíte, zda má být jako platné datum použito to, podle kterého se řídí váš počítač, nebo vaše vlastní – vepíšete jej do volného políčka.

**-mia**




Pro změnu písma dokumentu klikněte na tlačítko **Procházet**.

Stanovení platného data.

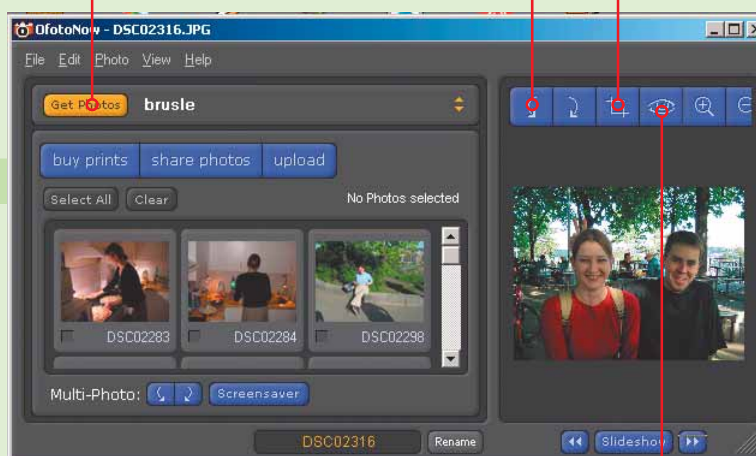
# Kam s digitálními fotkami?

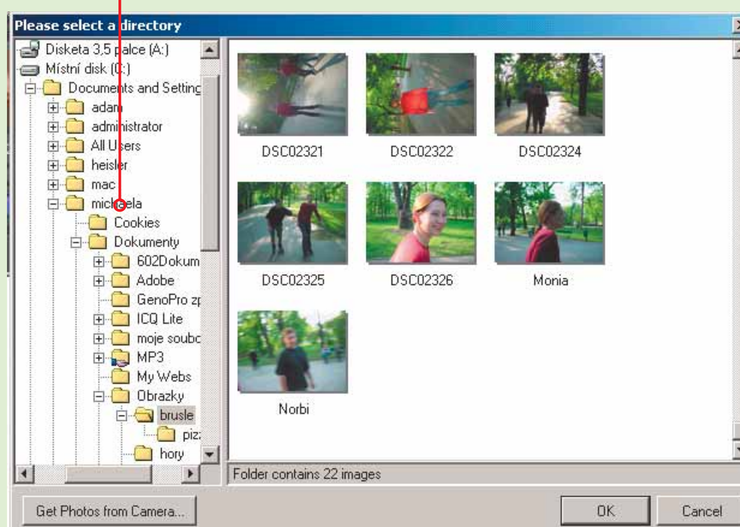
Na PPK CD 08/03 s hlavním tématem Obrázky v počítači jsme vám přinesli program OfotoNow. Tento program slouží k prohlížení fotografií zhotovených v digitálním fotoaparátu a také pomocí něj vytvoříte naprosto originální screensaver nebo publikujete vlastní fotografie na internetu (pokud jste připojeni).

Podívejme se tedy, co tento freewareový program dokáže. Instalace proběhne zcela hladce a za chvilku. Poté si program spustíte a do USB zdířky připojíte digitální fotoaparát s fotografiemi.

## Otevření souboru

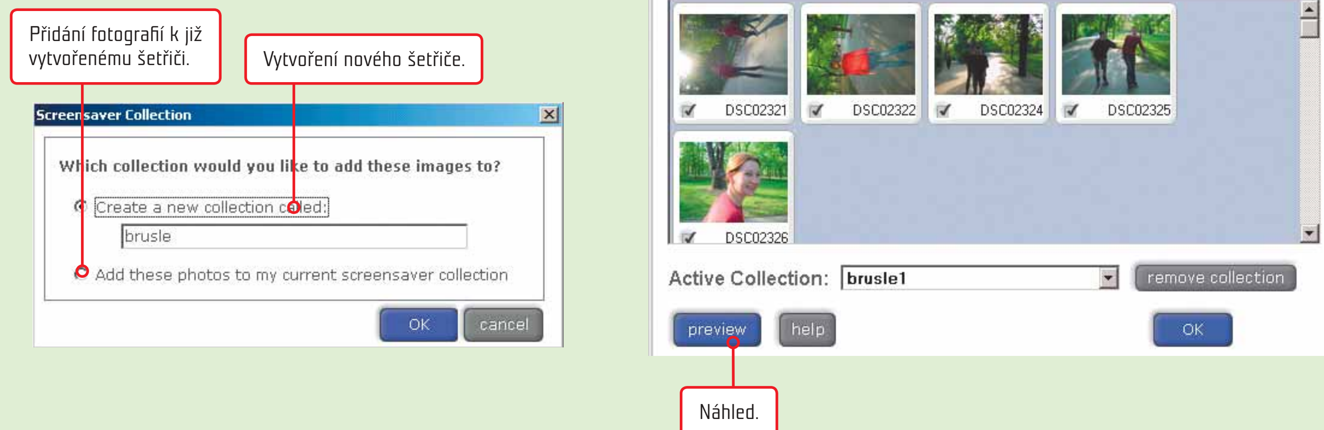
V programu si můžete prohlížet obrázky, které jsou umístěny na dostupném disku. Klikněte na tlačítko **Get Photos**. Tím se otevře okénko a v něm se v levé části zobrazí struktura disků a adresářů, dostupných na vašem počítači. Pokud si chcete prohlédnout fotografie z digitálního fotoaparátu, vyberte z nabídky **File** příkaz **Get Photos**. Vyberte si složku, jejíž obsah chcete zobrazit, a klikněte na tlačítko **OK**. V pravé části okna se zobrazí malé náhledy obrázků a vpravo vybraný obrázek v původní velikosti – jeho zobrazení můžete upravovat. Nad obrázkem najdete několik tlačítek. Tlačítky se symbolem lupy obrázek zvětšíte a zmenšíte, pomocí tlačítek se symbolem šipek obrázkem pootočíte o 90 stupňů. Pomocí dalšího tlačítka obrázek oříznete. Po kliknutí na tlačítko se v obrázku vytvoří zvýrazněný obdélník s aktivními rohovými body. Velikost tohoto obdélníku upravíte zatažením za tyto body a za strany obdélníku nebo jeho přemístěním v okamžiku, kdy se kurzor změní v čtyřrohou šipku. Nyní klikněte na tlačítko **Apply**; tím se obrázek ořízne na požadovanou velikost. Chcete-li tento obrázek uložit, použijte příkaz **Save As** z nabídky **File**. Pomocí tlačítka se symbolem oka odstraníte z fotografie efekt červených očí. Klikněte opět na tlačítko a v obrázku se vytvoří rámeček. Přeneste jej na místo, odkud chcete tento efekt odstranit, a zároveň obrázek zmenšete – nejlepší je vytvořit jeden malý rámeček kolem každého oka. Poté opět klikněte na tlačítko **Apply**. Opravenou fotografii opět uložíte pomocí příkazu **Save** nebo **Save As** z nabídky **File**.



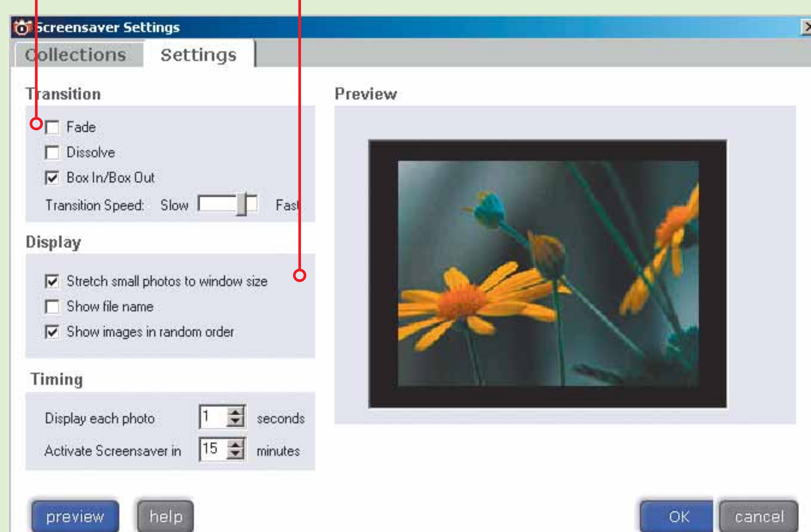

## Vytvoření šetřiče obrazovky

Z digitálních fotografií, které jsou uloženy v některé složce, si můžete vytvořit zcela originální šetřič obrazovky. Nejprve označte zaškrtnutím ty fotografie, ze kterých chcete šetřič vytvořit. Poté klikněte na tlačítko **Screensaver** pod náhledem fotografií. Tím se otevře okénko **Screensaver Collection** a zde zaškrtněte políčko **Create a new collection...** Do políčka vepište název nového šetřiče a klikněte na **OK**.




## Nastavení šetřiče

Tím se přesunete do dalšího okénka **Screensaver Settings**, ve kterém si můžete šetřič obrazovky různě nastavit. Na první záložce **Collections** jsou zobrazeny všechny obrázky, které se budou ve vašem šetřiči obrazovky měnit. Chcete-li některou fotografii ze šetřiče odebrat, zrušte její zaškrtnutí. Přepněte do karty **Settings**. Zde najdete několik možností pro nastavení šetřiče a v pravé části okénka vždy náhled, jak bude šetřič vypadat. V části **Transition** nastavujete, jaký bude přechod mezi jednotlivými fotografiemi. Tento přechod si můžete vyzkoušet sami na okénku s náhledem. Část **Display** se týká zobrazení jednotlivých fotografií – pomocí volby **Stretch small photos...** roztáhnete malé fotografie přes celou obrazovku. Zaškrtnete-li volbu **Show file name**, u fotografie v šetřiči bude uveden název souboru. Poslední volbou **Show images...** způsobíte, že se budou fotografie promítat v různém pořadí. V poslední části **Timing** určíte, po jak dlouhé době (v minutách) se má promítat další snímek (**Display each photo**) a po jak dlouhé době nečinnosti se má šetřič obrazovky spustit (**Activate...**). Klikněte na tlačítko **Preview** a svůj šetřič obrazovky si prohlédněte; nakonec klikněte na tlačítko **OK**. Potom budete dotázáni, zda chcete svůj současný šetřič obrazovky vyměnit za nový.




## Sdílení fotografií

Pokud jste připojeni k internetu a máte nainstalován program Outlook Express, můžete své fotografie publikovat na internetu a sdílet je s ostatními. Z nabídky **Photo** vyberte položku **Share Photos**. Otevře se okénko, které zajistí připojení k internetovým stránkám s fotoalbem. Zde je třeba zadat přihlašovací jméno a heslo, to však lze až po registraci. Po kliknutí na odkaz **Join Now** se otevře okénko s podmínkami používání. Zaškrtněte, že s podmínkami souhlasíte, a klikněte na tlačítko **Next**.

## Vytvoření účtu

Do dalšího okénka vepište svou e-mailovou adresu a dvakrát uveďte zvolené heslo. Nabídka k zaškrtnutí signalizuje, že si přejete e-mailem dostávat nabídky Kodaku. Klikněte na **OK**. V dalším okénku si již vytváříte vlastní album na internetu. Vepište název alba, zvolte datum vytvoření a připojte krátký popis. V dalším okénku uvedete e-mailové adresy těch uživatelů, kteří mají mít k fotoalbu také přístup. Program spolupracuje s programem Outlook Expres pro zpracování elektronické pošty, takže uvidíte svůj seznam kontaktů. Má-li být některý z nich vybrán, na zvolené jméno klikněte a poté ještě na tlačítko **Share**. Jestliže chcete vložit novou e-mailovou adresu, klikněte na tlačítko **New**; tuto e-mailovou adresu v dalším okénku uveďte a klikněte na tlačítko **Save**. Klikněte na tlačítko **Next** v okénku **Share Photos**. Po kliknutí na tlačítko v dalším okénku se odešle e-mailová zpráva těm uživatelům, se kterými chcete fotografie sdílet. Kliknutím na tlačítko **Finish** se fotografie začnou nahrávat na server http://www.ofoto.com. To, kolik dat již bylo nahráno, zjistíte v okénku. Pokud jste byli úspěšní, v posledním okénku **Photos Shared** uvidíte odkaz **Click here...**; na něj můžete kliknout a své fotografie si na serveru prohlédnout.

**-mia**

# Kde získat informace

Sedíte před nově instalovaným programem, nebo přímo před novým operačním systémem a přemýšlíte, jak máte vykonat nějakou činnost. Dobrým pomocníkem může být nápověda.

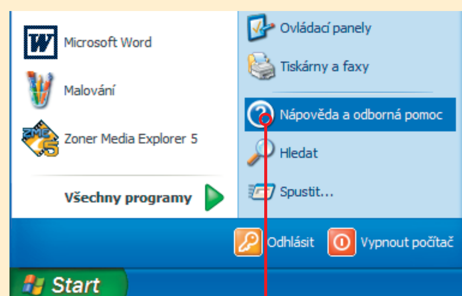
> Článek je zaměřen na nápovědu ve Windows XP.

## Jak se spouští

Nepsaným standardem pro spuštění nápovědy je stisk klávesy **F1**. Krom toho můžete nápovědu spustit také z nabídky příkazů.

U Windows je odkaz na nápovědu přímo v nabídce **Start** (obr. 1). Jednotlivé programy mají pro práci s nápovědou jednu nabídku příkazů (obr. 2).

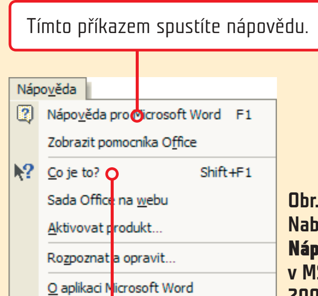
Nápověda je uspořádána ve formě hypertextu. Nelekejte se toho cizího slova. Znamená to, že text nápovědy obsahuje odkazy, pomocí kterých můžete získat doplňující informace k textu, jejž právě čtete. Odkazy slouží často pro vysvětlení konkrétních výrazů (obr. 3).




Obr. 1

Kliknutím na tuto položku spustíte nápovědu.

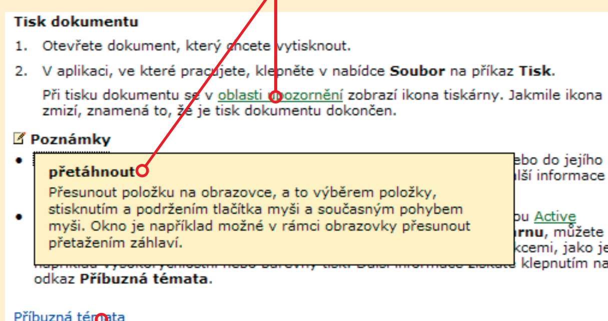
Tímto příkazem spustíte nápovědu.




**Obr. 2. Nabídka Nápověda v MS Wordu 2002.**

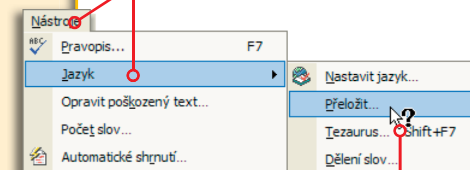
Tento příkaz slouží k vyvolání popisu jednotlivých příkazů nabídky.

Kliknutím na zelený odkaz vyvoláte krátké vysvětlení.




Obr. 3

Kliknutím na modrý odkaz přejdete k jinému tématu nápovědy.

> Nevíte-li, co který příkaz v nabídce znamená, můžete u programů MS Office vyzkoušet příkaz **Co to je?** z nabídky **Nápověda**. Příkaz ukazuje obr. 2. Po jeho zadání se změní tvar ukazovátka myši. Kliknete-li na některou položku nabídky příkazů, nabídka se rozbalí. Kliknete-li na příkaz, který spouští nějakou akci (např. vyvolá dialogové okno), zobrazí se krátký popis tohoto příkazu.
>
> Po kliknutí na nabídku nebo na příkaz obsahující další podnabídku se tyto nabídky zobrazí.
>
> 
> 
>
> Nový tvar ukazovátka.
>
> **Přeložit (nabídka Nástroje)**
> Vyhledá text v cizojazyčném slovníku a provede základní překlad krátkých slovních spojení. Chcete-li používat tuto funkci, musí být pomocí Jazykového nastavení sady Microsoft Office povolena podpora jazyka, který překládáte.
>
> **Ukázka takto vyvolaného popisu.**

## Hledání v nápovědě

Okno nápovědy se proti předchozím verzím MS Windows změnilo. Na levé straně najdete odkazy na základní témata nápovědy. Zbývající dolní část obsahuje další důležité odkazy.

> Potřebujete se rychle vrátit na úvodní stránku centra nápovědy? Stačí kliknout na obrázek domečku na panelu nástrojů.
>
> 
>
> **Kliknutím na tuto ikonu se vrátíte na úvodní stránku.**

### Zadání problému

V případě, že nevíte, který z odkazů si máte vybrat, zapište svůj problém stručně do editačního pole v horní části okna nápovědy a klikněte na tlačítko se zelenou šipkou (obr. 4).

Například: Netiskne tiskárna? Napište slovo **tiskárna**. Potřebujete kopírovat text? Zapište slova **kopírovat text**.

### Odkazy

Pomocí odkazů v úvodním okně se můžete rychle dostat k seznamu témat spojených s daným odkazem. Nevýhodou je, že hned na začátku potřebujete vybrat to správné téma.

Kliknete-li např. na položku **Tisk a faxování**, zobrazí se na levé straně obrazovky základ stromu položek. Kliknete-li na položku, která má před sebou znaménko **+**, rozbalí se připojená větev stromu položek. Chcete-li tuto větev skrýt, klikněte na znaménko **–** před touto položkou (obr. 5). Kliknete-li na položku, která nemá žádnou další připojenou větev, zobrazí se v pravé části okna buď text, nebo další odkazy (obr. 6). Kliknutím

na úkol, který chcete provést, zobrazíte jeho popis.

### Rejstřík

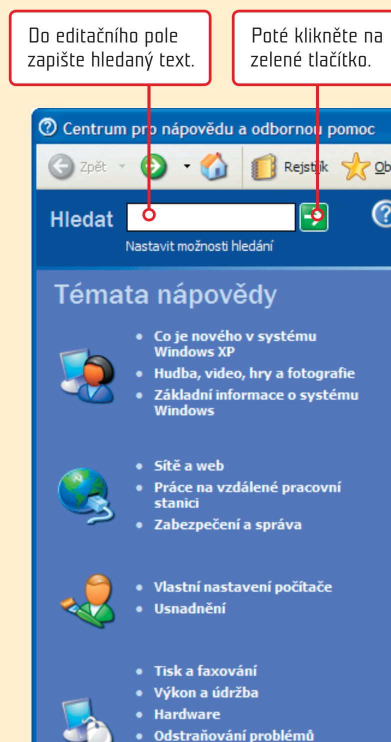
Chcete-li pracovat s rejstříkem, klikněte na panelu nástrojů na nástroj **Rejstřík** (obr. 7). Do editačního pole zapište hledanou položku. Windows sledují, co píšete, a po zápisu každého znaku se snaží zapisovaný výraz dohledat. Když v seznamu spatříte heslo, které hledáte, klikněte na něj a pak na tlačítko **Zobrazit**. Tím se popis hesla zobrazí v pravé části okna nápovědy.

Najdete-li pomocí rejstříku (nebo jiným způsobem) hledané téma, může se stát, že vám bude velikost okna s nápovědou na obtíž. Nad zobrazeným textem najdete nástroj **Změnit zobrazení**. Jestliže na tento nástroj kliknete, velikost okna se změní a zůstane v něm pouze text vybraného tématu.

Chcete-li se vrátit k původnímu obsahu okna, klikněte opět na nástroj **Změnit zobrazení**. Není-li tento nástroj zobrazen (okno je příliš malé), klikněte na tlačítko s dvojitou šipkou vedle pravého okraje okna.

Do editačního pole zapište hledaný text.

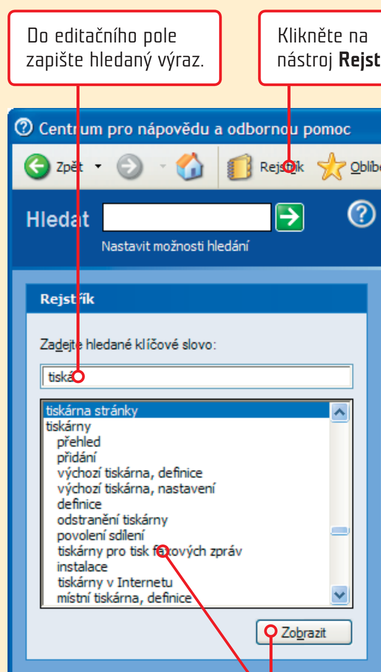
Poté klikněte na zelené tlačítko.




**Obr. 4. Úvodní okno *centra nápovědy*.**

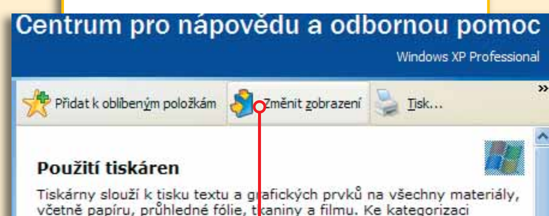
Do editačního pole zapište hledaný výraz.

Klikněte na nástroj **Rejstřík**.

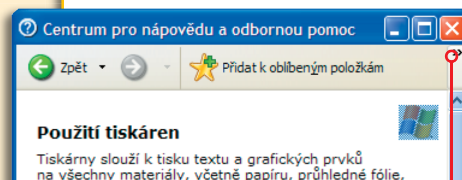



**Obr. 7**

Klikněte na zvolenou položku a poté na tlačítko **Zobrazit**.



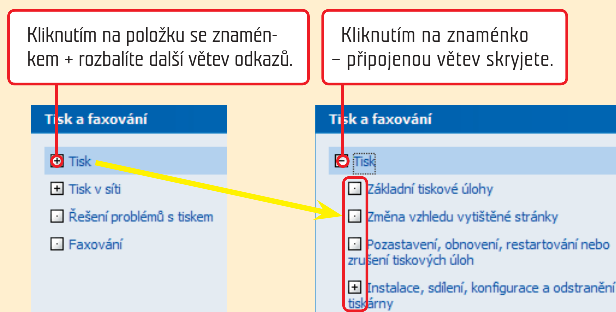

Nástroj **Změnit zobrazení** najdete v panelu nad textem.




Není-li na panelu zobrazen nástroj **Změnit zobrazení**, klikněte na tlačítko s dvojitou šipkou.

Kliknutím na položku se znaménkem + rozbalíte další větev odkazů.

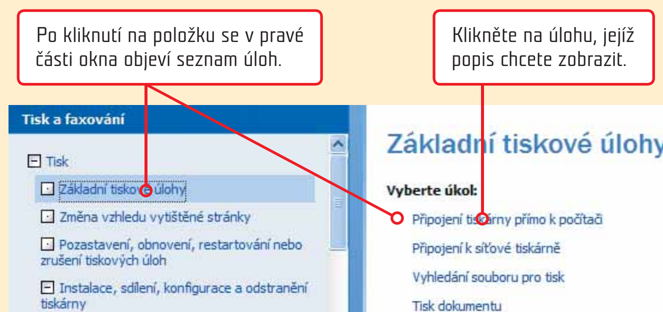
Kliknutím na znaménko – připojenou větev skryjete.




**Obr. 5**

Po kliknutí na položku se v pravé části okna objeví seznam úloh.

Klikněte na úlohu, jejíž popis chcete zobrazit.




**Obr. 6**

## Oblíbené položky

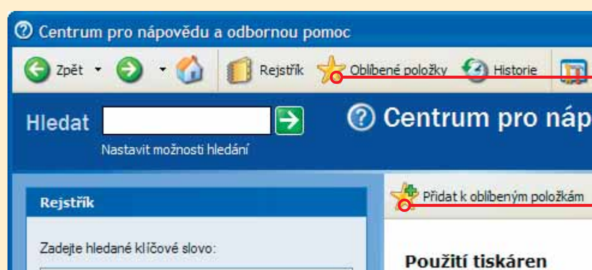
Nástroj s tímto jménem vám dovolí přidávat do seznamu odkazy na ta témata nápovědy, ke kterým se chcete vracet.

Chcete-li zobrazené téma přidat do seznamu oblíbených položek, klikněte na nástroj **Přidat k oblíbeným položkám**. Tento nástroj je na panelu nad textem tématu (obr. 8).

Chcete-li zobrazit některé z témat zařazených do oblíbených položek, klikněte na nástroj **Oblíbené položky** pod titulkovým pruhem okna (obr. 8).

Chcete-li položku ze seznamu oblíbených odstranit, klikněte na nástroj **Oblíbené položky**. Tím zobrazíte jejich seznam. V seznamu klikněte pravým tlačítkem myši na položku, kterou chcete odstranit, a z místní nabídky vyberte příkaz **Odstranit** (obr. 9).

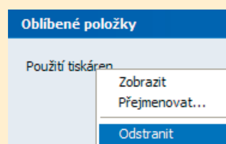
-mzi




Chcete-li vyvolat seznam položek, klikněte sem.

Chcete-li přidat položku do seznamu, klikněte sem.

**Obr. 8**




**Obr. 9. Odstranění položky ze seznamu.**

# MS Word – vkládání obrázků II



V minulém článku jsme si ukázali, jak vložit obrázek do dokumentu a jak změnit jeho velikost. Dnes budeme v práci s obrázky pokračovat.



Pro přípravu tohoto článku jsme použili MS Word 2000.

## Formátování obrázků

Z minulého článku si připomeneme, že k formátování obrázků slouží dialogové okno *Formát obrázku*. Toto dialogové okno vyvoláte tak, že na obrázek kliknete pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberete příkaz **Formát obrázku**.



Další možností, jak vyvolat dialogové okno *Formát obrázku*, je následující: Klikněte levým tlačítkem myši na obrázek. Poté z nabídky **Formát** vyberte příkaz **Formát obrázku**. Tento příkaz je k dispozici pouze po kliknutí na obrázek.

## Změna obtékání textu

Klikněte na obrázek a vyvolejte dialogové okno *Formát textu*. Klikněte na záložku **Pozice** a vyberte jednu z nabízených možností (obr. 1).

Zvolíte-li možnost **Za textem**, bude se text zobrazovat přes obrázek. Zvolíte-li možnost **Před textem**, bude část textu skryta za obrázkem.

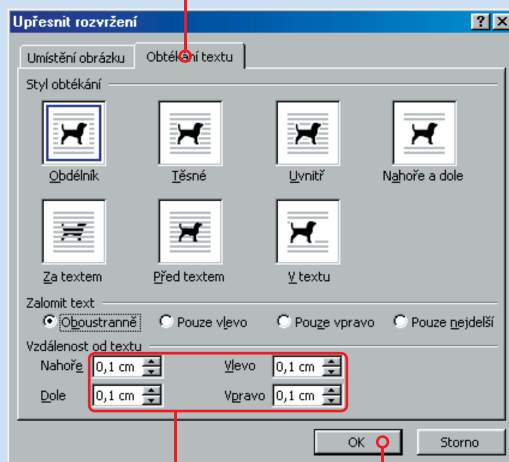
### Nastavení vzdálenosti textu od obrázku

Ujistěte se, že pracujete na kartě *Pozice*. V pravé dolní části dialogového okna *Formát obrázku* klikněte na tlačítko **Upřesnit** (obr. 2).

Na obrazovce se objeví dialogové okno *Upřesnit rozvržení*. Ujistěte se, že pracujete na kartě *Obtékání textu*. V horní části můžete změnit styl obtékání. Pomocí čtyř editačních polí v části *Vzdálenost od textu* nastavte vzdálenost textu od obrázku. Po nastavení hodnot klikněte na tlačítko **OK** (obr. 3).

Možná budete rozladěni výsledkem: u pravého okraje obrázku je vzdálenost textu správná, ale u levého okraje je vzdálenost úplně jiná (obr. 4). Podívejte se, jaké zarovnání okrajů odstavce máte zapnuto. V tomto případě je zapnuto zarovnání na levý okraj (obr. 4). To znamená, že text za obrázkem může MS Word zarovnat, ale konce řádků před obrázkem ponechá tak, jak skončila slova na jednotlivých řádcích. V případě, že by vzdálenost textu od obrázku klesla pod

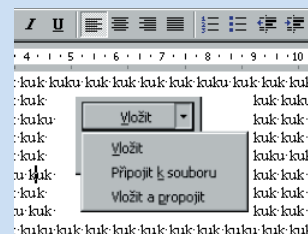
**2.** Ujistěte se, že pracujete na kartě *Obtékání textu*.



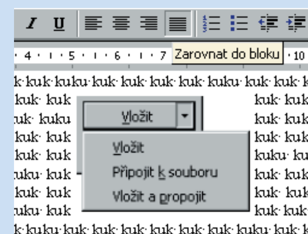

Obr. 3

**3.** Do editačních polí zapište vzdálenost textu od obrázku.

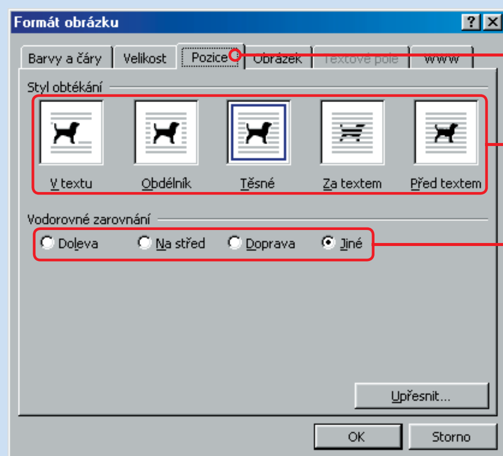
**4.** Klikněte na tlačítko **OK**.




**Obr. 4. Nastaveno zarovnání vlevo.**




**Obr. 5. Nastaveno zarovnání do bloku.**



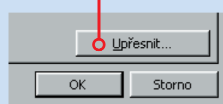

Obr. 1

Klikněte na záložku **Pozice**.

Vyberte způsob obtékání.

Nastavte zarovnání obrázku.

**1.** Klikněte na tlačítko **Upřesnit**.




Obr. 2

nastavenou vzdálenost, přesune MS Word poslední slovo na druhou část obrázku.

Podobně je tomu u horního a dolního okraje obrázku. Zkuste opatrně přiblížit horní nebo dolní okraj obrázku k textu: MS Word vám to dovolí, dokud vzdálenost neklesne pod nastavenou hodnotu.

Zkuste nastavit zarovnání textu do bloku (obr. 5). V tom případě budou levý i pravý okraj textu u obrázku dodržovat nastavenou vzdálenost.

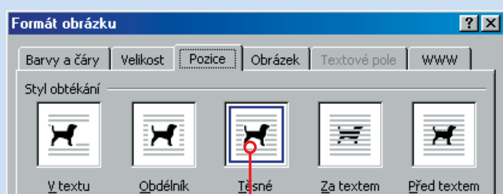
**Ruční nastavení hranic obtékání**

Ruční nastavení znamená, že můžete sami nastavit, jak bude text obrázek obtékat. Každý obrázek je pravoúhelník, ale může obsahovat velké bílé plochy. Přes tyto plochy můžete nechat téct text.

V dialogovém okně *Formát obrázku* nastavte styl obtékání **Těsné** (obr. 6).

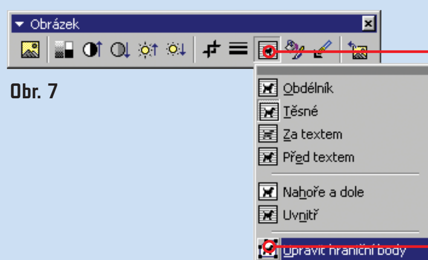
Na panelu nástrojů *Obrázek* klikněte na nástroj **Obtékání textu** a vyberte příkaz **Upravit hraniční body** (obr. 7).

Okolo obrázku se objeví rámeček se čtyřmi hraničními body. Přetažením těchto bodů můžete změnit tvar rámečku (obr. 8). Potřebujete-li přidat bod, ve kterém se mění tvar rámečku, klikněte na místo, kam chcete bod přidat, držte stisknuté levé tlačítko myši a pohněte s hraniční čárou. Je-li potřeba, můžete čáru vrátit na původní místo. (obr. 9). Poté zatažením za sousední bod změňte tvar rámečku (obr. 10). Výsledek je na obrázku 11.



Obr. 6

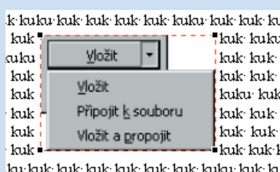
1. Nastavte těsné obtékání.



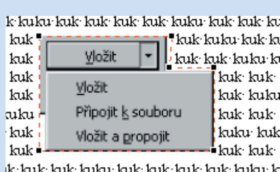
Obr. 7

2. Klikněte na nástroj **Obtékání textu**.

3. Klikněte na příkaz **Upravit hraniční body**.



Obr. 8. Rámeček s hraničními body.



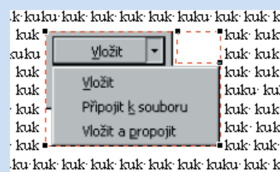
Obr. 11: Obtékání textu po změně hranic obtékání.



Obr. 9

4. Klikněte na místo, kam chcete přidat lomový bod.

5. Podržte stisknuté levé tlačítko a posuňte lomový bod.



Obr. 10

6. Zatažením za sousední lomový bod upravte tvar rámečku.

## Změna polohy obrázku

Polohu obrázku můžete změnit tak, že jej přetáhnete na požadované místo myší. S obrázkem se vám bude lépe manipulovat, pokud nastavíte obtékání těsné nebo obdélník.

## Oříznutí obrázku

Může se stát, že budete potřebovat zobrazit pouze část obrázku. V tom případě jej můžete oříznout.

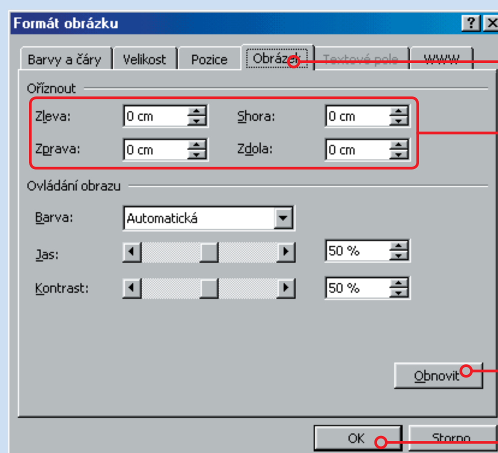
Klikněte na obrázek, který chcete oříznout, a vyvolejte dialogové okno *Formát obrázku*.

V tomto okně klikněte na záložku **Obrázek** (obr. 12).

V části *Oříznout* nastavte, které části obrázku chcete oříznout. Zapíšete-li např. do pole *Zleva* hodnotu **3**, Word ubere z levé strany obrázku 3 cm.

Potřebujete-li obrázek zobrazit celý, klikněte na tlačítko **Obnovit**.

-mzi



Obr. 12

1. Klikněte na záložku **Obrázek**.

2. Zapište hodnoty potřebné pro oříznutí obrázku.

Kliknutím na toto tlačítko obnovíte původní velikost obrázku.

3. Klikněte na tlačítko **OK**.

# Kdypak nám to jede?

Také vás znervózňuje složité a zdlouhavé listování jízdními řády a luštění malých čísel a záhadných značek? Naštěstí to již dnes není absolutně nutné.

Dnes stačí „naťukat" svůj požadavek do počítače, a ten vám během chvilky poskytne všechna možná spojení. My vám doporučíme ty správné internetové stránky a také vysvětlíme, jak na nich vyhledávat.

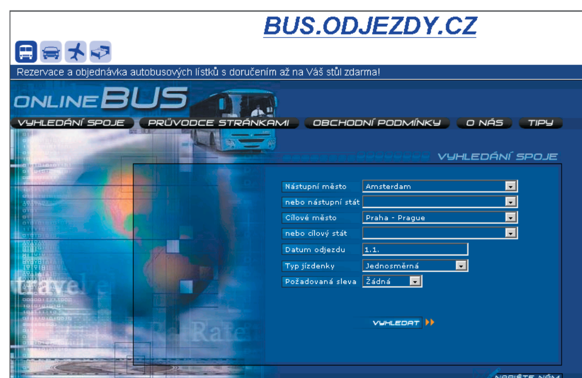
## Jízdní řády IDOS

Asi ty nejdůležitější stránky, kde si vyhledáte jak vlakové, tak autobusové spojení, se vám zobrazí, pokud zadáte několik různých adres. Adresy *www.vlak.cz*, *www.bus.cz* a *www.vlak-bus.cz* vás vždy dovedou na stránky s jízdními řády IDOS. Stránka obsahuje několik „záložek" a nejprve se zobrazí vždy záložka Spojení s formulářem. Do tohoto formuláře zadáte, odkud jedete a kam, a datum a čas odjezdu a také si vyberete, zda chcete pouze přímé spoje, případně zadáte maximální počet přestupů. Pak již stačí pouze kliknout na tlačítko Vyhledat, a na další stránce se vám zobrazí všechny vybrané spoje, u kterých bude uveden celkový čas cesty, čas jednotlivých přestupů a také celková cena za jízdenky. Podrobnosti o každém spoji si můžete zobrazit kliknutím na lupu. V tomto jízdním řádu můžete vyhledávat i spojení linkami městské hromadné dopravy v mnoha městech České republiky. Provedete to tak, že nejprve kliknete na záložku Jízdní řády a zde si vyberete město, ve kterém spojení hledáte. Poté kliknete znovu na záložku Spojení; zde opět zadáte, odkud kam se chcete dostat, a kliknete na tlačítko Vyhledat. Tyto stránky si do jisté míry můžete nastavit podle svých potřeb. Klikněte na záložku Personalizace a vyberte si, co vše se má na stránce zobrazit, dále jazyk stránek a také jejich barevné provedení. Hledáte-li velmi často v určitém speciálním jízdním řádu (např. v jízdním řádu MHD Brna), můžete si z nabídky jízdních řádů vybrat a při další návštěvě této stránky již nebudete muset nic nastavovat – spojení se budou vyhledávat přednostně z tohoto jízdního řádu. Poté, co si vyberete z možností, klikněte na tlačítko Uložit. Toto nastavení je možné, pouze pokud máte povoleny tzv. soubory cookies (to jsou malé soubory, jež informují o návštěvnících stránek), takže se týká pouze vašeho počítače – pokud byste si stránku prohlíželi z jiného počítače, pak by se tato nastavení neprojevila. Na poslední záložce Odkazy najdete užitečné odkazy na mnoho světových železničních společností a na provozovatele všech druhů dopravy u nás. České dráhy nabízejí jednu zajímavou službu: znáte-li číslo vlaku, můžete zjistit jeho polohu, tedy zda bude mít zpoždění. Odkaz na tuto službu najdete také v sekci Odkazy zcela dole. Kromě toho jsou zde zahrnuty také odkazy na podobnou službu v Dánsku, Německu, Švýcarsku a Švédsku. K celému systému funguje poměrně obsáhlá nápověda a stránky jsou dostupné i v angličtině a němčině. Rozhodně se tedy není proč divit, že tyto stránky obdržely ocenění Zavináč.

**Do políček vepište výchozí a cílovou stanici a určete datum odjezdu.**

## Odjezdy

Na stránkách *http://www.odjezdy.cz* si lze vyhledat spojení autobusovou dopravou do zahraničí a na vybraný spoj si lze rovnou objednat jízdenku. Na hlavní stránce klikněte na odkaz Mezinárodní jízdní řád; tím se dostanete rovnou na stránku, kde lze spojení vyhledat. V rozbalovacím seznamu vyhledejte město (nebo stát) nástupu a cíl své cesty. Zvolte si, zda má jít o jízdenku jednosměrnou, či zpáteční a zda požadujete slevu. Nezapomeňte také zadat datum odjezdu. Po kliknutí na odkaz Vyhledat se zobrazí soupis všech možných spojení. Alespoň jedno z nich vyberte a klikněte na odkaz Pokračovat. Dále se o tomto spojení dozvíte podrobnosti a také máte možnost si objednat jízdenku. Pro tuto službu však musíte být na serveru registrováni. K registraci postačí zadat jméno, příjmení, kontaktní telefon a e-mailovou adresu. Zvolíte si také své přihlašovací jméno a heslo, které budou sloužit k vaší identifikaci.




**Na stránkách www.odjezdy.cz si lze jízdenky objednat.**

## Eurobus

Jestliže chcete cestovat autobusem do některé evropské země, doporučíme vám ještě internetovou adresu *http://www.eurobus.cz*. Na hlavní stránce se dozvíte, do kterých destinací platí slevy. Vlevo na stránce najdete rozbalovací seznam; pokud si z něj vyberete určitou zemi a kliknete na tlačítko, budou

vypsány všechny linky, které jsou do této destinace provozovány. Jízdenky si můžete prostřednictvím internetu rezervovat – stačí uvést pouze jméno a kontaktní e-mailovou adresu a zvolit datum cesty a počet míst.

GEOS cestovní kancelář www.eurobus.cz

Hlavní strana | o CK Geos | Pravidla prodeje

Itálie

Vyberte zemi: Itálie | Vypsat linky

Stanice v ČR: Zvolte město | Stanice v zahraničí: Zvolte město | Hledat spojení

Hledáte-li spojení mezi městy, zvolte je a klikněte na tlačítko "Hledat spojení"

Seznam mezinárodních autobusových linek

Pro zobrazení jízdního řádu klikněte na číslo linky
Chcete-li rezervovat nebo objednat jízdenky, klikněte na odkazy vpravo

| | | |
|---|---|---|
| 000256 | Tourbus, a.s. Brno - Praha - České Budějovice - Genova - Pisa - Livorno | Rezervovat Objednat |
| 000004 | Tourbus, a.s. Brno - Praha - Č.Buděj. - Bolzano - Verona - Milano - Torino | Rezervovat Objednat |
| 000003 | Tourbus, a.s. Praha - Brno - Bibione - Rimini | Rezervovat Objednat |
| 000002 | Tourbus, a.s. Praha - Brno - Venezia - Bologna - Firenze - Roma - Napoli | Rezervovat Objednat |
| 000041 | Tourbus, a.s. Ostrava - Brno - Venezia - Bologna - Firenze - Roma - Napoli | Rezervovat Objednat |
| 000457 | Bohemia Euroexpress International,s.r.o. Praha - Brno - Roma - Napoli - Salerno -Battipaglia | Rezervovat Objednat |

**Pro výpis možných spojení vyberte cílovou zemi ze seznamu a klikněte na tlačítko.**

## Eurorail

Chcete-li cestovat po Evropě vlakem, podívejte se na internetové stránky *http://www.raileurope.com*. Na hlavní stránce najdete rozcestník s odkazy na informace o různých tipech poskytovaných slev (pasů). Pro informace o jízdních řádech a cenách jízdenek klikněte na odkaz Fares and schedules. Na další stránce najdete dva seznamy všech hlavních stanic v Evropě, vyberte si výchozí a cílovou stanici, datum odjezdu a měnu, ve které se má zobrazit cena jízdenky, a klikněte na odkaz Get Fares... Tím získáte soupis všech možných spojení i s cenou. Pokud nebylo nástupní nebo výstupní místo v databázi vyhledáno, pak je vám nabídnuto, abyste vyhledali nejbližší možnou




**Na interaktivní mapě lze vyhledat stanici cílovému místu nejbližší.**

stanici na interaktivní mapě. K dispozici je mapa Evropy kromě bývalých sovětských republik. Klikněte na stát, jehož železniční síť chcete zobrazit, a ten se zobrazí na samostatné mapě. Vždy než se zobrazí podrobnější mapa, můžete si v angličtině přečíst o této zemi nějakou zajímavost. Klikněte na odkaz View map a mapa se zobrazí. Pomocí tlačítek si můžete mapu zvětšit, zmenšit (případně posunout) a zobrazit si pouze určitou část. Vlevo na stránce uvidíte seznam všech hlavních železničních stanic v této zemi; pokud na jméno některého města kliknete, bude na mapě zvýrazněno.

## MHD Praha

Vyznat se v dopravě v Praze není pro člověka, který zde nežije, právě lehké. Chystáte-li se do hlavního města a nevíte, jak se tam dostat, vyzkoušejte stránky *http://www.mhdpraha.cz*. Kromě toho se na těchto stránkách dozvíte také o připravovaných nebo aktuálních výlukách v pražské dopravě. Jízdní řády a schéma městské dopravy v ostatních městech jsou dostupné na adrese *http://www.mhdspoje.cz*. Kliknete-li na jméno města, ve kterém hledáte dopravní spojení, budete přesměrováni na stránky příslušného provozovatele městské dopravy. Zde si můžete spojení vyhledat a informovat se také o cenách jízdenek a o místních tarifech.

**-mia**

# „Prosím, my bysme chtěli…," řekl Mach

Chcete se podívat, jak může vypadat výuka ve třídě, která je vybavena počítači s připojením k internetu?

## Internetová škola počtvrté

Letos se již počtvrté otevřely dveře Internetové školy Macha a Šebestové. Tahle škola je v provozu jen jeden týden v roce vždy v době konání Mezinárodního filmového festivalu dětí a mládeže ve Zlíně.

Ve škole se neznámkuje, ale za správné odpovědi dostávají děti obvykle malé dárky. Výuka je rozdělena na výuku pro žáčky z první až čtvrté třídy a pro žáky z páté až deváté třídy.

Protože ne všechny děti mají práci s počítačem zažitou, pomáhají vyučujícímu dva až tři pomocníci.

Na začátku hodiny se děti seznámí s tématem hodiny a pak pokračují v samostatné práci.






Na přípravě učebny se podílely firmy Microsoft, AutoCont Cz, a. s., LANGMaster a redakce časopisu Počítač pro každého.

Společně s internetovou školou pracovalo také dětské tiskové středisko; jeho zprávy si můžete přečíst na adrese ***www.internetovaskola.cz/zpravodajstvi.***

## Letošní téma

Letošní náplň byla spojena s referendem o našem vstupu do Evropské unie. Děti se prostřednictvím internetu podívaly do jednotlivých zemí Evropy. Ty mladší vykonaly cestu po zemích, které s naší republikou sousedí, a ještě si odskočily do Maďarska. Na starší děti čekal test. Otázky byly připraveny tak, aby správné odpovědi mohly děti najít na stránkách k tomu připravených.

Při vyplňování testu se ukázalo, kdo je zvyklý používat počítač k hledání informací nebo třeba k přípravě na hodinu a kdo jen sedí u her. Otázky testu pro obě skupiny i stránky, na kterých děti hledaly odpovědi, najdete na adrese ***www.internetovaskola.cz***.

Na závěr každé hodiny děti hlasovaly v dětském referendu. Výsledky referenda si můžete prohlédnout na adrese ***www.internetovaskola.cz/referendum/default.asp***. 75% dětí hlasovalo pro vstup a 25% bylo proti. Hlasovalo přes 930 dětí.

Výsledky hlasování převzal v pátek předseda vlády při návštěvě školy.

## Počítač není vše

Za čtyři roky, po které počítačová škola pracuje, se všichni shodli na tom, že počítač ve výuce je výborná věc, ale rozhodně nemůže nahradit učitele, může mu jen pomáhat k tomu, aby výuka byla pestrá. Pokud o tom někdo pochyboval, stačilo se podívat na reakce dětí při představování psa Jonatána (vlastním jménem Frodo) a hlavně při ukázce živého hroznýše královského. Ten bohužel musel na dva dny za svými povinnostmi do Domu dětí a mládeže Sluníčko.

Úvodní stránka internetové školy:
***http://www.internetovaskola.cz***.

Dětské referendum :
***http://www.internetovaskola.cz/referendum/default.asp***.

Dětské tiskové středisko:
***http://www.internetovaskola.cz/zpravodajstvi.***

Na přípravě a provozu školy se podílely firmy Microsoft, AutoCont Cz, a. s., LANGMaster a redakce časopisu Počítač pro každého.

## Učitelé v lavicích

Poslední hodina pro děti končila kolem tři čtvrtě na tři odpoledne a od patnácté hodiny zasedli do lavic učitelé. Po krátkých prezentacích se řeč obvykle stočila na využívání počítačů.

Bohužel se hodně škol potýká s jejich nedostatkem. Zazněly také nářky na zastaralou techniku nebo na dodavatele, kteří požadují poměrně vysoké částky za údržbu a opravy počítačů.

Hodně se diskutovalo o novém projektu, který by učitelům umožnil připravit si podklady pro výuku podle jejich potřeb. Tyto podklady bude možné sdílet v rámci školy, ale také mezi jednotlivými školami.

Pro vytváření jednotlivých podkladů je možné použít jakýkoliv nástroj, který umí ukládat data ve formátu internetových stránek. To znamená, že pro práci s daty v hodině postačí program, který umí tyto stránky prohlížet. Pro správu takto vytvořených podkladů a pro řízení výuky slouží Class Server, který je lokalizován do češtiny. Protože nástroje pro tvorbu internetových stránek již lokalizovány jsou, padla v tomto projektu jazyková bariéra.

Do projektu se zapojila i firma LANGMaster, která se bude podílet na poskytování editovatelných podkladů.

**-mzi, *foto R. Subin***

# Test: Prohlížeče obrázků

Prohlížení obrázků a fotografií – to je jedna z nejčastějších činností při práci s počítačem. V současné době existují tři velmi kvalitní freewarové prohlížeče obrázků, a proto jsme se rozhodli porovnat jejich funkce a možnosti.

V našem softwarovém testu se dnes utkají tři prohlížeče obrázků: IrfanView, XnView a SlowView. Všechny patří do kategorie freewaru (můžete je používat zdarma) a lze u nich nastavit češtinu (tj. ovládání programu bude v českém jazyce).

Stanovili jsme deset disciplín (pod pojmem disciplína se ukrývá určitá funkce, část nebo vlastnost programu). Každou disciplínu jsme ohodnotili nulou až třemi body (tři body je maximum). Přehled a popis jednotlivých disciplín najdete v INFO okénku na stránce 40. Bodové hodnocení disciplín najdete v tabulce na stránce 39. Slovní hodnocení úspěšnosti programů v disciplínách následuje níže. Naším hlavním cílem bylo otestovat možnosti programů při prohlížení obrázků a při dalších běžných činnostech spojených s obrázky (tj. v tomto testu jsme přehlíželi takové možnosti popisovaných programů, jako je přehrávání multimédií apod.).

## Prohlížeč

Prohlížeč v IrfanView obsahuje všechny nezbytné funkce – posun na další/předchozí obrázek, zvětšení/zmenšení obrázku (lupa), informaci o počtu obrázků ve složce a o pořadovém čísle aktuálního obrázku. Na stavové liště najdete také další užitečné informace (rozlišení, barevnou hloubku, velikost, datum vytvoření atd.). Před otevřením obrázku máte možnost vidět zmenšený náhled. Sečteno a podtrženo: prohlížeč v IrfanView má dostačující funkce, ale chybí mu několik příjemných funkcí, které nabízejí druzí dva adepti.

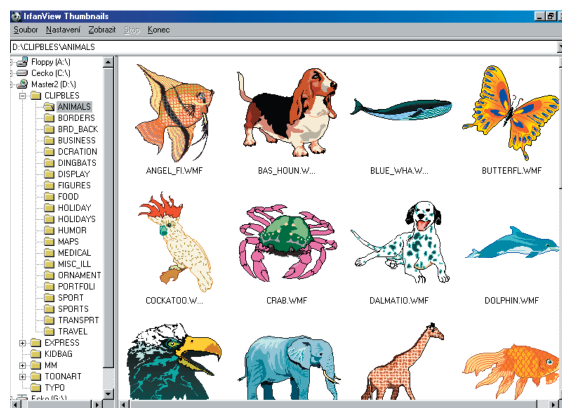
Prohlížeč v XnView má stejné základní funkce jako prohlížeč v IrfanView. Prohlížeč však obsahuje navíc jednu příjemnou a snadno dostupnou funkci – seznam naposledy otevřených složek a obrázků (díky tomu můžete mít rychlý přístup k obrázkům, se kterými jste pracovali naposledy). K dispozici je také místní nabídka (stačí kliknout na obrázek pravým tlačítkem myši), která obsahuje například příkazy pro kopírování, přesunutí, smazání nebo přejmenování obrázku.

SlowView má podobně kvalitní prohlížeč jako XnView. Samozřejmostí jsou všechny základní funkce, kterými disponují i předchozí dva programy. Stejně jako u XnView jsou i zde funkce pro rychlý přístup k naposledy použitým složkám a obrázkům. Prohlížeč obsahuje také lupu, která je ovladatelná prostřednictvím tří tlačítek (zvětšení, zmenšení a také tlačítko pro rychlé přepnutí do originální velikosti). Výhodou jsou také tlačítka pro přesunutí a přejmenování obrázku. Také zde je k dispozici místní nabídka s několika užitečnými příkazy (přesunutí, přejmenování, lupa atd.).

## Průzkumník

Průzkumník v IrfanView se skládá ze dvou částí – v levé části je seznam složek na disku a v části pravé se zobrazují příslušné miniatury obrázků. Velikost obou částí i velikost miniatur lze měnit. Dvojitým kliknutím na miniaturu se spustí prohlížeč, ve kterém si můžete prohlédnout obrázek v originální velikosti.

Průzkumník v XnView se skládá ze tří částí – jedna část obsahuje seznam složek, druhá část miniatury a ve třetí části se zobrazí vybraný obrázek. Měnit lze jak velikost všech částí, tak i jejich umístění (část s miniaturami můžete mít vpravo nahoře, vlevo dole, uprostřed atd.) a také velikost miniatur. Dvojitým kliknutím na miniaturu spustíte prohlížeč – v něm bude pouze samostatný obrázek. Velkou výhodou jsou „oblíbené složky“, které si můžete sami nastavovat a které jsou rychle přístupné pomocí ikonky.




**Průzkumník v programu IrfanView.**

Průzkumník ve SlowView je v podobném stylu jako průzkumník v XnView. Také se skládá ze tří částí – seznamu složek, miniatur a zobrazení obrázku. Měnit lze velikost všech částí i velikost miniatur. Nastavit si můžete také umístění jednotlivých částí (bohužel to není řešeno tak pěkně jako u XnView) – volit lze pouze mezi dvěma způsoby rozvržení. Dvojitým kliknutím na miniaturu prohlížeč spustíte.

| disciplína | IrfanView 3.80 | XnView 1.61 | SlowView 1.0 RC2 |
|---|---|---|---|
| prohlížeč | 2 | 3 | 3 |
| průzkumník | 1 | 3 | 2 |
| prezentace (slideshow) | 3 | 2 | 1 |
| hromadné akce | 3 | 2 | 1 |
| snímání obrazovky * | 1 | 1 | 0 |
| tvorba přehledu * | 1 | 1 | 0 |
| tisk | 2 | 2 | 1 |
| oříznutí | 1 | 1 | 2 |
| grafický vzhled | 1 | 2 | 3 |
| velikost instalačního souboru | 1 | 0 | 1 |
| **CELKEM** | **16** | **17** | **14** |

Bodové hodnocení disciplín. (* Pokud má program funkci „snímání obrazovky“, získává jeden bod, pokud ne, nezískává žádný bod. Totéž platí u funkce „tvorba přehledu“.)

## Prezentace (slideshow)

Funkce prezentace je v IrfanView realizována velmi pěkně. Snadno nastavíte, které obrázky se mají promítat, po jaké době se mají obrázky střídat, zda se má zobrazovat jmé-

no souboru, zda se mají obrázky objevovat postupně, nebo náhodně apod. Velkou výhodou je také možnost uložit vybranou sérii obrázků do jednoho EXE souboru nebo jako šetřič obrazovky (soubor s příponou SCR). IrfanView umí také spolupracovat s vypalovacím programem Nero Burning ROM (z vybraných obrázků můžete vytvořit datové CD nebo Video CD).

Prezentace v XnView není řešena tak pěkně jako v IrfanView. Pro běžnou práci to však stačí. Můžete snadno vybrat obrázky, které se budou promítat, můžete nastavit dobu, po které se objeví další obrázek, lze nastavit, zda bude promítání probíhat přes celou obrazovku, nebo pouze v okně programu, lze zapnout náhodné zobrazování apod.

Z popisovaných programů má SlowView „nejslabší" funkci prezentace. Promítání lze sice rychle spustit pomocí tlačítka na panelu nástrojů, ale promítat se budou pouze obrázky v aktuální složce. Nelze (oproti IrfanView a XnView) tedy vybírat obrázky z různých složek. Pokud budete chtít promítat určité obrázky, budete je muset překopírovat do jedné složky.

## Hromadné akce

Funkce „dávková konverze" je v IrfanView dobře propracována. Převést můžete najednou větší množství obrázků do požadovaného formátu. Užitečná je také možnost provést vybrané akce na několika obrázcích najednou (změnit velikost obrázků, jas, kontrast, počet barev apod.). K dispozici je také dávkové přejmenování několika obrázků.

Dávkové konverze, dávkové přejmenování a další dávkové akce nejsou v XnView tak dobré jako v IrfanView, ale většina uživatelů s tím jistě vystačí. Dávkové konverze fungují bez problémů. Dávkové akce jsou realizovány velmi dobře (dokonce o něco lépe než u IrfanView). Možné je také přejmenování několika obrázků najednou.

### Hodnocené disciplíny

i

**Prohlížeč** – základní okno programu, sloužící k prohlížení jednotlivých obrázků. V prohlížeči je vidět většinou pouze jeden obrázek.

**Průzkumník** – další důležitá součást programu. Skládá se minimálně ze dvou oken. V jednom okně vyberete příslušnou složku a ve druhém okně se objeví zmenšené náhledy všech obrázků, které jsou ve složce umístěny (zmenšené náhledy budeme v článku označovat jako *miniatury*). Někdy je k dispozici ještě třetí okno – tam je vidět zvětšenina označené miniatury.

**Prezentace (angl. slideshow)** – funkce, která umí postupně zobrazovat vybrané obrázky. Obrázky se většinou zobrazují přes celou obrazovku, a to postupně po zadaném časovém intervalu. Jde v podstatě o promítání obrázků (fotografií) na obrazovce monitoru.

**Hromadné akce** – funkce *dávková konverze*, *dávkové přejmenování* a jiné *dávkové akce*. Funkce „dávková konverze" umí změnit formát u několika obrázků najednou. Prostřednictvím funkce „dávkové přejmenování" lze přejmenovat několik obrázků najednou. Funkce „dávkové akce" zahrnuje provádění hromadných akcí na několika obrázcích najednou (jde například o akce, jako je změna velikosti obrázku, změna jasu a kontrastu).

**Snímání obrazovky** – dokáže uložit požadovanou část obsahu obrazovky jako obrázek.

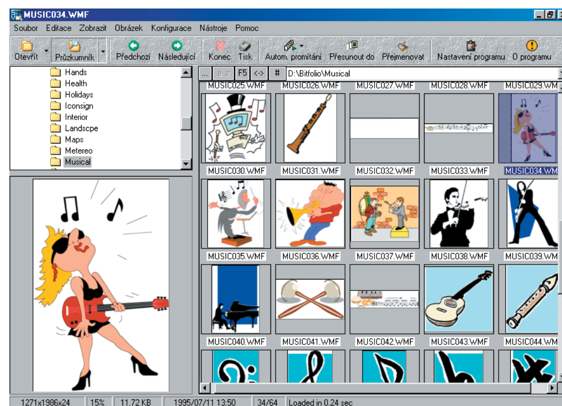
**Tvorba přehledu** – má za úkol vytvořit tzv. přehled. Na tomto přehledu uvidíte zmenšeniny (miniatury) všech požadovaných obrázků, a to včetně názvu souboru, velikosti apod. Přehled může být buď ve formě velkého obrázku (ten lze pak snadno vytisknout), nebo ve formě stránky HTML (tu můžete bez problémů umístit na internet).

**Tisk** – hodnotili jsme možnosti nastavení (tj. rozvržení obrázku na stránce, nastavení velikosti obrázku, nastavení okrajů, nastavení textu v záhlaví a v zápatí apod.).

**Oříznutí** – často používaná funkce, která umožní vyříznout určitou část obrázku (nebo určitou část fotografie).

**Grafický vzhled** – hodnotili jsme také grafický vzhled programu, tj. jeho design, barvy a kvalitu tlačítek.

**Velikost instalačního souboru** – čím menší velikost souboru, tím lépe. Šikovné například je, vejde-li se soubor na disketu. Velikost souboru se také výrazně projeví při stahování prostřednictvím telefonní linky.




**Průzkumník v programu XnView.**

V této disciplíně dopadl program SlowView nejhůře. Možná je jen dávková konverze (funguje celkem slušně). Bohužel nelze provádět dávkové přejmenování ani jiné dávkové akce.

## Snímání obrazovky

Funkce snímání obrazovky funguje v IrfanView bez problémů – spustit ji lze jak horkou klávesou, tak i nastavením časového spínače.

Možnosti snímání obrazovky jsou v XnView téměř shodné jako v programu IrfanView.

V programu SlowView není tato funkce bohužel obsažena.

## Tvorba přehledu

IrfanView obsahuje funkci, která dokáže z vybraných obrázků vytvořit přehled. Přehled může být buď ve formě velkého obrázku, nebo ve formě HTML stránky. Funkce „tvorba přehledu" (ať už ve formě obrázku, nebo ve formě HTML) je realizována velmi dobře.

Funkce „tvorba přehledu" má v programu XnView obdobné možnosti jako v programu IrfanView – přehled lze vytvořit jak ve formě velkého obrázku, tak i ve formě stránky HTML.

V programu SlowView není tato funkce bohužel obsažena.

## Tisk

Po vybrání příkazu Tisk z nabídky programu IrfanView se objeví dialogové okno, kde najdete slušnou nabídku nastavení a funkcí. Budete moci zvolit rozvržení obrázku na stránce, velikost obrázku, levý a horní okraj a text v záhlaví a v zápatí (lze nastavit také font a velikost písma). Bohužel lze vybrat pouze předvolený text (jméno souboru nebo jméno složky) – tj. nelze zadat vlastní text. Součástí dialogového okna je také náhled (zde uvidíte umístění obrázku na papíře).

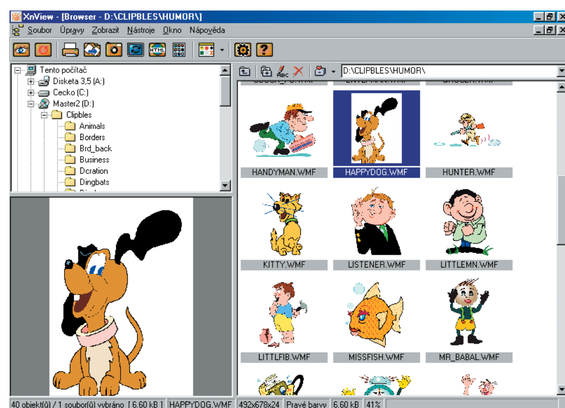
Tisk u XnView má obdobné možnosti (rozvržení, velikost, náhled apod.). Navíc je zde volba „orientace papíru (na výšku/na šířku)". U textu v záhlaví a v zápatí nelze měnit font a velikost písma (záhlaví a zápatí může obsahovat opět pouze předdefinované texty).

Ve SlowView najdete v dialogovém okně pro tisk pouze několik základních funkcí. Budete moci nastavit rozvržení obrázku na stránce (nejvýhodnější rozvržení, roztažení obrázku přes celý papír a originální velikost obrázku) a zapnout vytištění názvu souboru v zápatí.

## Oříznutí

Začneme opět u IrfanView. Část obrázku (pro oříznutí) lze označit jednoduše levým tlačítkem myši. Rozsah výběru lze poté ještě upravit. K dispozici jsou také informace o velikosti a poloze výběru. Funkce má však dvě nevýhody: výběr nelze posouvat a nejsou aktivní rohy výběru (tzn. nelze měnit najednou výšku i šířku výběru).

U XnView je to podobné jako u IrfanView – výběr lze jednoduše označit myší, k dispozici jsou potřebné informace a rozsah výběru lze dodatečně upravit (dokonce jsou aktivní i rohy výběru, takže lze




**Průzkumník v programu SlowView.**

snadno měnit najednou jeho výšku i šířku). I zde však chybí možnost měnit polohu výběru.

Nejlépe je situace vyřešena u SlowView. Výběr lze označit myší, nechybí ani důležité informace a rozsah výběru lze dodatečně upravit (bohužel však nejsou aktivní rohy výběru). Velkou výhodou je možnost posouvat výběr – tj. obdélník označující část obrázku lze snadno přesouvat podle potřeby.

## Grafický vzhled

Design programu IrfanView není zrovna oslňující (jediným grafickým prvkem jsou jednoduché ikony na panelu nástrojů), ale někomu to může vyhovovat. Možnost změny vzhledu programu (skiny) chybí.

XnView je na tom s designem lépe než IrfanView. Ikonky na panelu nástrojů jsou pěkně propracované a barevné. Dokonce nechybí ani skiny – lze sice měnit pouze vzhled ikonek na panelu nástrojů, ale nabízené variace jsou velmi zdařilé. S grafickou propracovaností ostatních částí programu je to již horší (např. nabídky jsou bez jakýchkoliv grafických prvků).

Vítězem této disciplíny je program SlowView, který má nejen propracované ikonky na panelu nástrojů, ale také pěkně řešené nabídky (před většinou příkazů jsou umístěny ikonky, nabídky jsou barevné a při výběru příkazu se aktivuje podsvícení). Bohužel však chybí možnost měnit vzhled programu.

## Velikost instalačního souboru

Velikost instalačního souboru nemusí pro řadu lidí hrát žádnou roli. Pokud však musíte programy stahovat z internetu prostřednictvím telefonní linky, může vás stažení velkého souboru stát více času a peněz. Menší soubory se také snadno přenášejí na disketách.

Z našich třech soutěžících se na disketu vejdou pouze IrfanView a SlowView (oba mají kolem 850 KB). XnView je již mnohem objemnější – plná verze má přibližně 5 MB a standardní verze kolem 2,5 MB.

## Závěr

Pokud se podíváte do tabulky na stránce 39, zjistíte, že nejvíce bodů získal program XnView (17 bodů), těsně za ním se umístil program IrfanView (16 bodů) a na třetím místě zůstal program SlowView (14 bodů). Výsledné hodnocení však neznamená, že byste měli začít používat pouze XnView. Záleží především na tom, k čemu program potřebujete a které funkce nejvíce používáte. Vyberte si proto program, jenž má dobré takové funkce a vlastnosti, které pro svou práci potřebujete. Někdy není také na škodu mít dva programy a podle potřeby zvolit ten vhodnější.

**-ngu**



**IrfanView 3.80** – *http://www.irfanview.com*
**XnView 1.61** – *http://www.xnview.com*
**SlowView 1.0 RC2** – *http://www.slowview.at*




# Zálesák

Součástí tohoto čísla je multimediální CD Zálesák, které jsme vám představili již v minulém čísle. Pokud vám minulé číslo uniklo nebo pokud se chcete seznámit s ovládáním cédéčka, přečtěte si následující stručný návod.

Zálesák je multimediální kviz, který zábavnou formou prověří vaše znalosti přírody a trampování, což se vám před prázdninami může hodit. Celým kvizem vás bude provázet zkušený zálesák Vlasta Mech, který vám nejen poradí, jak s cédéčkem pracovat, ale také po každé sadě otázek ohodnotí váš výkon.

Hned po vložení CD do mechaniky vás v úvodní videosekvenci uvítá Vlasta Mech (obr. 1). Poté se můžete vrhnout do zodpovídání otázek. Čekají na vás čtyři oblasti (obr. 2): Příroda a ty, Hurá na přežití, Když je v přírodě ouvej a Nezabloudím. Každá oblast obsahuje deset otázek (obr. 3). Na otázky odpovídáte ano/ne. Splést se můžete maximálně ve dvou odpovědích (oblast je splněna pouze tehdy, odpovíte-li správně na osm a více otázek). Poté můžete přejít k další oblasti. Jednotlivé oblasti nemusíte plnit postupně, ale můžete je libovolně přeskakovat. Jestliže se vám například nedaří splnit oblast Příroda a ty, můžete zkusit další oblast a k oblasti Příroda a ty se vrátit později.

Po splnění každé oblasti získáte heslo, které má následující význam. Budete-li chtít v plnění kvizu pokračovat třeba další den, stačí do políčka zadat poslední heslo, které jste získali, a díky tomu budete moci po-

### Jak spustit CD?



**Po vložení CD do mechaniky dojde k automatickému spuštění multimediálního výukového programu Zálesák. Pokud se tak nestane, spusťte soubor Zalesak.exe (je umístěn v kořenovém adresáři CD).**

**Jestliže nemáte nainstalováno rozhraní DirectX, můžete si ho nainstalovat z tohoto CD (přímo z CD spusťte soubor DX81cze.exe).**




Obr. 1. Na začátku vás uvítá zkušený zálesák Vlasta Mech, který vás bude provázet celým kvizem.

Obr. 2. Musíte projít čtyřmi oblastmi otázek (klikněte například na nadpis Příroda a ty).




kračovat přesně v tom bodě, ve kterém jste předcházející den skončili. Budete-li celý kviz řešit najednou, nebudete hesla vůbec potřebovat.

Po splnění všech čtyř oblastí (které můžete splnit v libovolném pořadí) vás čeká část Závěrečné kolo, kde najdete deset závěrečných otázek. Zde již vybíráte jednu ze čtyř nabízených odpovědí (obr. 4). Zkazit můžete opět maximálně dvě otázky. Podaří-li se vám úspěšně projít i touto částí, hra končí a vy získáváte zálesáckou maturitu.

**-ngu**

## Jaký musím mít počítač?



**Váš počítač by měl mít následující minimální konfiguraci: procesor Pentium o frekvenci 200 MHz, operační paměť o kapacitě 32 MB, zvukovou kartu, mechaniku CD-ROM, rozhraní DirectX 7.0 nebo vyšší a operační systém Windows 95/98/2000/XP.**







Obr. 4. V části Závěrečné kolo máte u každé otázky na výběr ze čtyř odpovědí.

Obr. 3. Na každou otázku odpovězte buď „ano“, nebo „ne“.

inzerce

# Zpříjemněte si hraní!

Pohled na různé herní ovladače



### Kde hledat na webu

www.microsoft.com/cz, www.alzsoft.cz, www.comfor.cz, www.jrc.cz, www.actebis-sro.cz

**Programování**

K některým ovladačům je v krabici kromě softwaru, nutného k nainstalování, přiložen také program ke konfiguraci tlačítek. V bojových hrách můžete pomocí něj například nastavit, aby stisk určitého tlačítka vyslal ke hře sekvenci stisknutí tlačítek stejně, jako kdybyste je stiskli doopravdy. Některé hry se však proti takovému podvádění brání, a tak úspěch není zaručen.

Co se týče herních ovladačů připojených k počítači, vývojáři si mohou být jisti jen dvěma věcmi – bude u něj klávesnice a bude u něj myš. Proto je v dnešní době možné každou hru ovládat jen pomocí právě této dvojice, často je však takový způsob neefektivní nebo nepříjemný. Naštěstí máte možnost zvolit si některý z ovladačů navržených jen pro hraní her.

## Jaké hry hrát pomocí herního ovladače?

Joystick i joypad vám poskytují možnost mnohem rychlejší a přesnější reakce, avšak za cenu menšího množství přístupných tlačítek; pomocí těchto ovladačů se tedy hrají například hry sportovní, závodní, arkády nebo hry typu leteckých simulátorů. Pokud se ke hře přistupuje pomocí složitějšího grafického rozhraní (jako je tomu například u strategií, RPG nebo adventur), je pro takovou hru ideální zůstat u myši a klávesnice.

## Co je joystick?

Joystick vypadá jako řídicí páka u letadla. Tvoří ho základna, z níž vychází svislá páka (stick), kterou držíte v ruce a jejímž vychylováním doleva, doprava, dopředu a dozadu vysíláte patřičné směrové pokyny ke hře. Některé modely, ačkoliv to není pravidlem, snímají také otáčení kolem Z-osy, což znamená, že vnímají i to, jak jimi pohybujete.

Joystick je samozřejmě vybaven i tlačítky, jejichž počet se liší model od modelu, průměrná hodnota se pohybuje kolem šest až osmi. Tlačítka mohou být umístěna jak na ovládací páce samé, tak na základně, kde je ovládáte volnou rukou. Velké množství modelů je také vybaveno tzv. throttlem, což je potenciometr ovládající rychlost.

## A co je joypad?

Hned pro začátek malá terminologická vložka – možná jste se setkali s označením joypad i s označením gamepad a bádali jste, jaký je mezi nimi rozdíl. Ve skutečnosti se však jedná o dva termíny pro naprosto stejná zařízení.

Joypady jste mohli zahlédnout například u některé z konzol, jako je Playstation, X-Box nebo GameCube. Na rozdíl od joysticku se gamepad drží oběma rukama, přičemž palcem levé ruky standardně ovládáte směrovou hvězdici (tzv. D-Pad) a palcem pravé ruky stiskáte tlačítka, lepší modely jsou navíc vybaveny tlačítky na zadní straně, která se ovládají ukazováčky obou rukou.

## Force Feedback a Freelook

Force Feedback je název pro technologii tzv. zpětné odezvy nebo zpětného rázu. Ovladače (joysticky, joypady a další) s touto vlastností dokážou po vyslání signálu vibrovat ve vašich rukou. V konečném důsledku to tedy vypadá například tak, že hrajete závodní hru, ovládáte ji pomocí joypadu, a jakmile se rozjedete příliš rychle a nabouráte do stromu, pocítíte náraz doslova na vlastní kůži.

Freelook můžete najít jen výjimečně, konkrétně pouze u některých joypadů od firmy Microsoft. Zařízení s touto vlastností nabízí možnost otáčet pohled ve hře otáčením podle kulovitého kloubu na joypadu.

## Do kterého portu?

Původně se joypady i joysticky zasunovaly do game portu, ale mladší typy už mají konektory USB. Rozdíl v hraní není příliš znatelný, druhá varianta však přináší jednu nespornou výhodu – můžete pomocí ní totiž zapojit několik ovladačů najednou a hrát tak ve dvou lidech každý s vlastním zařízením.

## Verdikt – ano, či ne?

Nejdůležitějším faktorem ve finální volbě, zda do obchodu pro některý z ovladačů zajít, je bezesporu váš oblíbený herní žánr. Pokud jste nadšenými hráči her, ve kterých vám může ovladač zpříjemnit hraní, hrajete často a máte dost peněz, pak je pro vás investice do některého z joysticků nebo joypadů rozhodně dobrá volba. V připojené tabulce najdete ceny několika náhodně vybraných herních ovladačů. V některém z příštích čísel si povíme o volantech.

**-maz**

| Typ zařízení | Název | Firma | Orientační cena (vč. DPH) | Počet tlačítek | Poznámky |
|---|---|---|---|---|---|
| Joystick | SideWinder Precision 2 | Microsoft | 1150 Kč | 8 | throttle, předdefinované profily pro nejznámější hry |
| Joystick | SideWinder Force Feedback 2 | Microsoft | 1990 Kč | 8 | throttle, snímání pohybu Z-osy, předdefinované profily, technologie Force Feedback |
| Joystick | Flight 2000 | Genius | 409 Kč | 4 | throttle |
| Joypad | SideWinder Dual Strike | Microsoft | 1027 Kč | 8 | možnost kombinovat tlačítka s klávesou Shift, freelook, profily pro nejznámější hry a možnost konfigurace vlastních |
| Joypad | Wingman Action | Logitech | 680 Kč | 7 | |
| Joypad | Wingman Precision | Logitech | 480 Kč | 8 | |
| Joypad | MaxFire G08 Gamehunter | Genius | 180 Kč | 8 | |

# Dobuďte svět!




Přesně takovou možnost vám nabízí nová hra Rise of Nations od Microsoftu.

Tentokrát trochu otočím zavedenou osnovu recenze a umístím hodnocení hry pro jednoduchost hned na začátek – Rise of Nations je výtečná hra, která je součtem řemeslně dobře navržené realtimové strategie a zároveň řady inovativních prvků; to vše je hráči podáváno prostřednictvím intuitivního a známého ovládání, ve výborné grafice a za doprovodu příjemné hudby. Zkrátka sny skutečného stratéga jsou naplněny. Čím si hra zasloužila tak vysoké hodnocení?

## Strategie, jak ji známe

Základnu pro výbornou hratelnost tvoří taková realtimová strategie, kterou jste mohli vidět už v nepřeberném množství her předtím; strategie se nejvíce podobá strategii ve hře Age of Empires 2. Začínáte s jedním nebo s více městy a mapu sdílíte nejméně ještě s jedním hráčem. Abyste mohli svou civilizaci rozvíjet, potřebujete suroviny, v tomto případě jídlo, dřevo, železo, bohatství a vědomosti.

Až potud se zdá, že žádný originální nápad vývojáři nepřinesli, ale opak je pravdou. Na mapách se například nachází vzácné suroviny, jako je tabák, bavlna, citrusy nebo obsidián; ty však dokáže sbírat jen obchodník, kterého musíte k dotyčnému nalezišti dopravit a jehož musíte nechat postavit vedle naleziště chatičku. Každé naleziště vám poskytuje nejen bonusy k získávání základních surovin, získáváte také naprosto unikátní bonus, jako je například automatické léčení všech lodí nebo levnější ceny za výcvik jednotek.

## Nezastavitelný vývoj

Možná si pamatujete, že v již zmiňované hře Age of Empires 2 jste se svým národem mohli přecházet z věku do věku a získávat tak přístup k vyspělejším budovám, technologiím a jednotkám. Rise of Nations tento nápad dotahuje do extrému – vaše civilizace může začínat v dávném starověku a propracovat se postupně třeba až do současnosti.

## Dobývání světa

Nadpis vám slibuje možnost dobýt svět a Rise of Nations vám tuto možnost skutečně poskytuje. Vedle klasických map a scénářů máte možnost zahrát si kampaň. V ní si zvolíte jeden z mnoha nabízených národů a dovedete ho skutečně až k ovládnutí Země. Zde se projevuje druhá stránka hry: na mapě světa přesouváte armády, vyhlašujete války, uzavíráte spojenectví a dobýváte postupně jedno území za druhým, přičemž bitva sama se odehrává pod vaším velením tak, jak bylo popsáno výše. Abyste nemuseli ztrácet čas hraním předem vyhraných bitev, hra v případě skutečně velké přesily uzná vaše vítězství automaticky.

## Národy

Nabídka národů, z kterých si můžete vybrat, je úctyhodně široká a opravdu každý si může vybrat ten, který je mu nejbližší. Důležité je také dívat se na zvláštní bonusy pro danou rasu, neboť tentokrát je pocítíte skutečně silně – většina bonusů je několikanásobně silnější, než bývalo zvykem v Age of Empires 2, a jednotlivé civilizace od sebe skutečně odlišují.

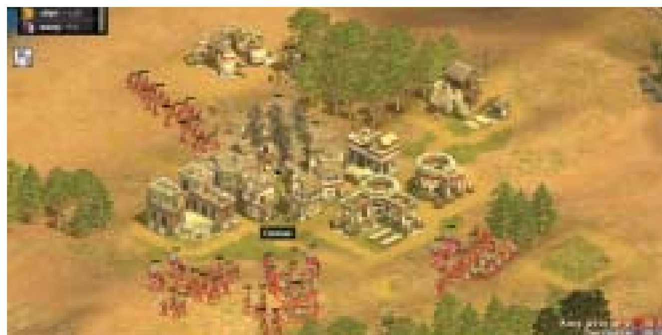
## Technické zpracování

Grafika hry je částečně ve 3D, každopádně jsou jednotky stále na pohled nádherné a jejich pohyby a útoky je radost sledovat. Třetí rozměr s sebou navíc přináší další výhodu, známou i z jiných her: možnost přibližovat, nebo oddalovat kameru, v závislosti na tom, zda zrovna potřebujete dobrý přehled, nebo se chcete kochat detailním pohledem. Uživatelské rozhraní je příjemné a s jeho ovládnutím nebudete mít rozhodně žádné problémy. Do pravidel hry můžete proniknout v tutorialech.

## Hodnocení podruhé

Na konci článků o výborných hrách většinou přichází na řadu nějaká záporná vlastnost, tentokrát však skutečně není co vytknout, právě naopak: na vymezené místo se ani zdaleka nevejde výpis všech zajímavých prvků. Nezbývá mi tedy než shrnout všechno do prostého faktu, že Rise of Nations je výborný titul, a pokud jste fanoušky strategických her, rozhodně nesmíte tuto hru nechat kolem sebe proklouznout.

**-maz**



i

**Název:** Rise of Nations
**Výrobce:** Microsoft
**Orientační cena:** 1260 Kč včetně DPH.
**Nároky na počítač:**
Procesor s minimální frekvencí 500 MHz, minimální volné místo na pevném disku 800 MB, operační systém Windows 98, ME, 2000 nebo XP, Operační paměť nejméně 128 MB.



# Jedno místo zdarma – mobil na dovolené

Se začátkem června se zintenzivnila snaha cestovních kanceláří ulovit ještě těch pár nerozhodnutých. Snad každý se během léta odhodlá a opustí Česko směrem na jih či na sever – podle toho, kam ho srdce táhne. A tak jako každý rok přichází řada na povídání o roamingu, tedy o tom, jak využívat mobilní telefon v zahraničí.

Ne že by se každý rok událo v tomto směru něco příliš zajímavého, ale s uvolněním podmínek si tuto možnost aktivuje stále více lidí, a tak není na škodu si informace zopakovat. Novinkou letošního roku jsou datové služby, které většina majitelů mobilních telefonů využije především k posílání MMS (o tom si něco řekneme v příštím čísle).



## Něco málo obecně

Dnes se slovo roaming vžilo prakticky pro jakékoli používání mobilního telefonu v zahraničí, ve skutečnosti se však jedná o dvě různé služby – o možnost přihlásit se do jiné sítě, než je domovská, a o mezinárodní hovory ze zahraničí do Česka. Dříve se tyto služby aktivovaly samostatně, dnes tyto služby příliš nerozlišují již ani operátoři, a pokud si aktivujete jedno, aktivují vám i druhé. Používáte-li předplatní karty, před odjezdem raději zavolejte na informační linku, protože v těchto případech je často vyžadován nějaký minimální zůstatek na kartě. Jakmile máte roaming aktivován (z vlastních zkušeností doporučuji před cestou zavolat na infolinku a tuto skutečnost si ověřit), nic vám nebrání volat v zahraničí a přijímat hovory, jako byste byli doma. Samozřejmě to má svoje záludnosti – tou první je především otázka peněz. Telefon se totiž chová stejně jako doma, ale na rozdíl od domácí sítě však platíte i za příchozí hovory – za volání z Česka do místa, kde se nacházíte, podle svého tarifu. Také odchozí hovor je poněkud dražší, zde však platí rozdílná pravidla: podle toho, zda využíváte předplatní kartu, nebo měsíční paušál.

Druhým zádrhelem může být typ sítě v dané zemi. Ve většině zemí se využívají klasické sítě GSM na frekvencích 900 a 1800 MHz a v těchto sítích bude bez problémů fungovat váš normální telefon. Pokud však vyrazíte za exotikou, můžete se setkat s jinými standardy a musíte si pořídit nebo půjčit speciální telefon. Například v USA a v části Severní Ameriky se využívají sítě na frekvenci 1900 MHz; to však není problém, neboť několik přístrojů s podporou pro toto pásmo (většinou ve vyšší cenové kategorii) je i na českém trhu. Prakticky v celé Americe pak existuje ještě síť iDEN, ve většině zemí Jižní Ameriky je to navíc jediný používaný standard – jediný telefon s podporou pro tento standard i pro standard GSM prodává u nás Motorola. V Asii se zase setkáte se sítěmi CDMA (opět vyžadují speciální telefon), ale zde většinou fungují i operátoři se standardem GSM. Pokud byste vyrazili do Japonska, musíte mít úplně speciální telefon, odlišný pro každou z japonských sítí.

## Předplatní karta – pamatujte si jedno číslo

Majitelé předplatních karet to mají při roamingu v jistém smyslu jednodušší. Nejenže

se nemusí starat o žádné zálohy, ale ani o ceny místních operátorů – cenu za volání do Česka totiž určuje jejich domácí operátor, a tak nemusejí zjišťovat, který z místních partnerů je nejlevnější. Na svém telefonu tak mohou nechat nastavenu automatickou volbu sítě jako doma. Výhodou je také to, že si mohou nechat normálně nastavenu hlasovou schránku, protože z pohledu operátora jsou vlastně stále v domácí síti, a tak je hovory přicházející do schránky nebudou nic stát, ovšem vyzvednutí vzkazu je už mezinárodní hovor!

Na druhou stranu si musí pečlivě hlídat svůj kredit, který v zahraničí ubývá zatraceně rychle, a Twist kupon v řecké trafice nekoupí. Trochu snazší situaci mají majitelé Go karet a Oskaret, ti mohou dobíjet i ze zahraničí. Eurotel totiž umožňuje dobití Go kreditu na účet některého z paušálních zákazníků, takže pokud někdo z lidí, kteří jsou na dovolené s vámi, má tarif, může vám kredit dobít, popřípadě se můžete obrátit na své blízké v Česku. Kredit na Oskartě lze zase dobít prostřednictvím služby M-Platba, a to přímo z bankovního účtu, z kreditní nebo debetní karty nebo z karty Aura. Majitelé předplatních karet všech operátorů však mohou požádat někoho v Česku, aby jim kredit „na dálku" dobil prostřednictvím bankomatu nebo terminálu Sazky anebo jim poslal číslo kuponu prostřednictvím SMS zprávy.

Nyní již mohou sice využívat SMS, ovšem většinou za cenu výrazně vyšší než u paušálních zákazníků, zapovězeny jim nadále zůstávají všechny pokročilé – hlavně datové – služby, takže až na výjimky MMS z dovolené nepošlou.

Hlavní komplikací je nutnost pamatovat si speciální přístupové číslo; majitelé předplatních karet totiž nemohou volat přímo, ale prostřednictvím tzv. Call Back. Pokud chtějí někomu zavolat ze zahraničí, vyťukají na telefonu speciální kód a odešlou ho. Za několik sekund jim zavolá zpět automat jejich operátora a hovor spojí. Majitel Go karty tak musí vyťukat kód *101* následovaný telefonním číslem v mezinárodním tvaru ukončeným #. Při volání třeba do Prahy to může být *101*+420211111111#. Stisknou příslušné tlačítko pro volání a přibližně do 30 sekund jim zazvoní telefon a operátor hovor spojí. Uživatelé Oskaret postupují stejně, jen kód je *123* (tedy *123*+420211111111#), uživatelé Twistu volají kód *111* (tedy *111*+420211111111#). Ti mají navíc možnost v několika zemích (jejich seznam najdete na stránkách T-Mobilu) využít tzv. přímého volání, tedy rovnou vytočit telefonní číslo bez nutnosti Call Backu.

## Paušální tarify – hodně nastavujte

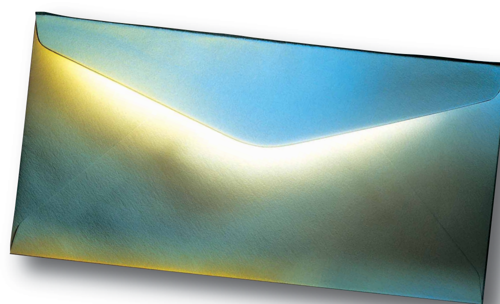
Ani většina majitelů paušálů se nemusí již zatěžovat skládáním záloh, před odjezdem však musí trochu studovat – cena za odchozí volání i za SMS se odvíjí od sazeb toho zahraničního operátora, jehož síť budou využívat. Přitom ve většině zemí jsou uzavřeny smlouvy s více než jedním operátorem a ceny mezi jednotlivými lokálními operátory se mohou značně lišit i v řádech (například cena za SMS se může v jedné zemi lišit i o 60 Kč). Doporučuji proto těsně před odjezdem (ceny se často mění) zjistit nejlevnějšího operátora (může být jiný pro SMS a jiný pro hovor) a vypnout automatický výběr sítě – v zahraničí je pak třeba „ručně" se přihlásit do sítě nejlevnějšího operátora.

Druhým zádrhelem může být hlasová schránka; pokud ji totiž máte aktivovanou standardně (je-li telefon nedostupný, přesměruj do schránky apod.), mohl by vás účet po návratu hodně překvapit. Pokud vám totiž někdo zavolá, pošle se hovor nejprve do zahraniční sítě na váš telefon (příchozí roamingový hovor), tam se zjistí, že je nedostupný, a váš telefon pošle hovor zpět do schránky (odchozí roamingový hovor). Takže za každou zprávu zaplatíte dva mezinárodní hovory – a teď si představte, že vás shání nějaký netrpělivý obchodní partner a během hodiny vám zavolá desetkrát a pokaždé nechá vzkaz. Jestliže se tomu chcete vyhnout, máte dvě možnosti: buď úplně vypnout hlasovou schránku a přesměrování do ní (pak budete moci normálně přijímat hovory – opakuji, že se platí i za hovory příchozí –, a pokud bude telefon vypnut, neplatíte nic), nebo všechny hovory trvale přesměrovat do schránky (musí se jednat o nepodmíněné přesměrování – tedy vše do schránky; pak se vám nikdo nedovolá, ale za hovory „padající" do schránky platit nebudete).

Na druhou stranu si nemusíte pamatovat žádné speciální kódy ani se obávat, že vám dojde kredit – vše totiž zaplatíte až dodatečně. Také můžete využívat prakticky stejné služby jako v domácí síti, v některých zemích dokonce včetně GPRS a MMS.

Tak to byl malý úvod do roamingu. Za čtrnáct dnů si určitě kupte náš časopis, kde se mimo jiné dočtete o možnostech, jak poslat fotografii ze zahraničí.

**Michaela Kloudová**



**Na vašem posledním CD jsem nalezl program PC Suite. Pro jeho funkčnost je zapotřebí registrace. Když zadám volbu „Registrovat teď“ nebo chci získat licenční číslo na příslušné internetové adrese, vždy se mi ukáže, že byla vydána nová verze, a proto tuto verzi není možno registrovat.**

Na vašem počítači byla zřejmě původně nainstalována starší verze programu PC Suite, po které zůstaly v registru zachovány klíče. Proto je nutný zásah do editoru registru Windows a je třeba vymazat položku INFO z větve HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\SOFTWARE602\602PROPC\2001\INFO, kde jsou tyto klíče uloženy.

Po restartu počítače proveďte znovu instalaci, která vygeneruje nový ID klíč, začínající prefixem PC7... Toto ID již na stránce ***www.602.cz/registrace/pcsuite.htm*** zaregistrujete.

**Varování:** ***Chyba při editaci registrů může vést až k nutnosti nové instalace Windows. Pokud si nejste jisti, že opravu zvládnete sami, požádejte o pomoc zkušeného uživatele.***

### Odinstalace starší verze

Máte-li dosud na počítači starší verzi PC Suite, odinstalujte ji.

Odinstalace se provádí z panelu nástrojů *Přidat nebo odebrat programy*.

### *Windows XP*

Máte-li na počítači Windows XP, vyberte z nabídky **Start** položku **Ovládací panely**. V dialogovém okně klikněte na položku **Přidat nebo odebrat programy**.

V dialogovém okně *Přidat nebo odebrat programy* klikněte na položku PC Suite, a o této položce se objeví více informací. Poté klikněte na tlačítko **Změnit nebo odebrat** (obr. 1). Počítač připraví průvodce odstraněním a vyžádá si se zadanou akcí souhlas.



### *Windows 98*

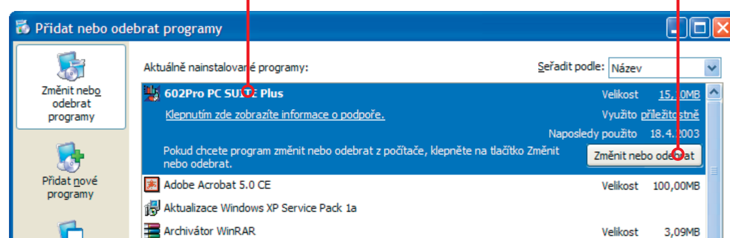
Používáte-li Windows 98, je postup podobný. Z nabídky **Start** vyberte postupně příkazy **Nastavení** a **Ovládací panely**. V okně *Ovládací panely* dvojitě klikněte na položku **Přidat nebo odebrat programy**.

V dialogovém okně *Přidat nebo odebrat programy* se ujistěte, že pracujete na kartě *Instalovat či odinstalovat*. Poté v seznamu klikněte na položku **PC Suite** a poté na tlačítko **Přidat či odebrat** (obr. 2).

### Editace registrů

Na začátek malé upozornění: chyba při editaci registrů může vést až k nové instalaci Windows. Proto vám doporučujeme (pokud si nejste jisti, že opravu zvládnete sami) vyžádat si pomoc zkušeného uživatele.

**1.** Klikněte na položku **PC Suite**.
**2.** Klikněte na tlačítko **Změnit nebo odebrat**.



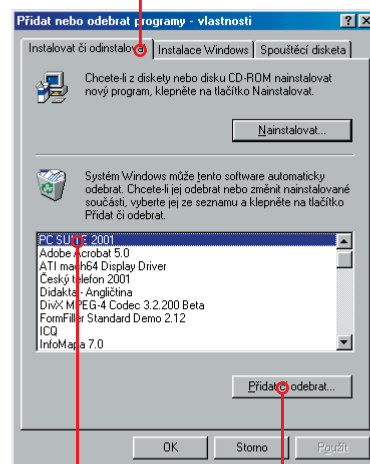

**Obr. 1. Odinstalování PC Suite ve Windows XP.**

### *Windows XP*

Z nabídky **Start** vyberte příkaz **Spustit**. Do editačního pole dialogového okna zapište příkaz **regedit** a klikněte na tlačítko **OK** (obr. 3).

V okně Editor registru postupně klikejte na malé čtverečky před položkami **HKEY_LOCAL_MACHINE**, **SOFTWARE**, **SOFTWARE602**, **602PROPC** a **2001**. Po otevření okna uvidíte pouze první položku, ostatní se budou postupně zobrazovat tak, jak budete na položky klikat. Po kliknutí na položku 2001 se zobrazí položka **INFO**. Klikněte na tuto položku pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte příkaz **Odstranit** (obr. 4).

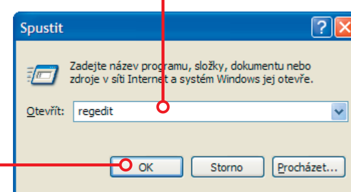
**1.** Ujistěte se, že pracujete na kartě *Instalovat či odinstalovat*.




**2.** Klikněte na položku **PC Suite**.
**3.** Klikněte na tlačítko **Přidat či odebrat**.

**Obr. 2. Odinstalace PC Suite ve Windows XP.**

**1.** Do editačního pole zapište **regedit**.




**2.** Klikněte na tlačítko **OK**.

**Obr. 3. Spuštění programu Regedit ve Windows XP.**

**počítač pro každého**

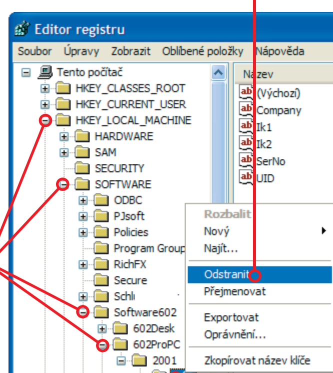
**čtrnáctideník**
**Toto číslo vyšlo 18. 6. 2003 v nákladu 64 000 výtisků.**
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

**Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.**
**Jednatel:** Ing. Pavel Filipovič
**Ředitel Vogel Computer Media:** Ing. Milan Loucký
**Šéfredaktor:** Ivan Heisler
**Redakce (redakce.ppk@vogel.cz):** Norbert Gulevič, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Richard Straberger, Miroslav Ziegler
**Inzerce (inzerce.ppk@vogel.cz):** Zuzana Hošková, tel.: 225 018 762, fax: 225 018 500
**Grafická úprava:** DTP Vogel
**Externí spolupracovníci:** Marie Franců, Michaela Kloudová, Jiří Lapáček, Anna Nováková, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Michal Smejtek, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler
**Osvit a tisk:** Reproprint, s. r. o.
**Předplatné:** Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900, abonence.ppk@vogel.cz
**Předplatné a inzerce na Slovensku:** Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, tel./fax – administratíva: +421 2 44 45 46 28, predplatné: +421 2 44 45 06 97, 44 45 45 59, e-mail: magnet@press.sk, http://www.press.sk
**Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje:** ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
**V prodejní síti rozšiřuje:**
**V České republice:** síť dceřiných společností PNS, a. s., a MediaPrint & Kapa Pressegroso, s. r. o. **Na Slovensku:** Mediaprint & Kapa, s. r. o.


Vydavatelství
Vogel Burda Communications s. r. o.
Sokolovská 73
186 21 Praha 86
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, IT-NET, LEVEL, MEDIAshop, Počítač pro každého, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ.
**Dočasně sídlíme na adrese**
**Na Florenci 19, 110 00 Praha 1,**
**v budově České typografie, recepce A, 5. patro.**



**5.** Z místní nabídky vyberte příkaz **Odstranit**.

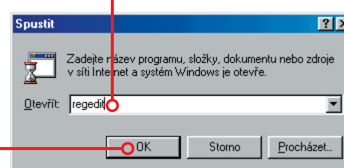



**3.** Postupně klikejte na čtverečky před těmito položkami.

**Obr. 4. Editace registrů ve Windows XP.**

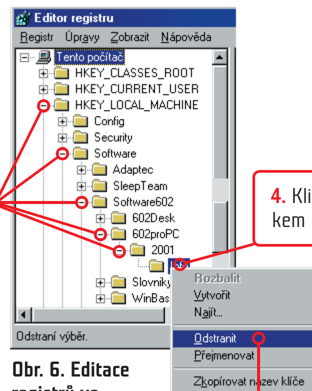
**4.** Klikněte pravým tlačítkem na položku **INFO**.

**1.** Do editačního pole zapište **regedit**.




**2.** Klikněte na tlačítko **OK**.

**Obr. 5. Spuštění programu Regedit ve Windows 98.**




**3.** Postupně klikejte na čtverečky před těmito položkami.

**4.** Klikněte pravým tlačítkem na položku **INFO**.

**Obr. 6. Editace registrů ve Windows XP.**

**5.** Z místní nabídky vyberte příkaz **Odstranit**.

Po odstranění editor registrů ukončete.

Restartujte počítač a po restartu nainstalujte znovu PC Suite.

***Windows 98***

Postup je stejný jako v případě Windows XP, pro lepší názornost se podívejte na obrázky 5 a 6.

**-mzi**



# Příští číslo vyjde 2. července 2003

## Brigády na internetu

Pokud si studenti ještě nenašli brigádu na prázdniny, pak mají ten nejvyšší čas. My vám přineseme žhavé tipy na internetové stránky, na nichž jsou každý den zveřejňovány ty nejzajímavější pracovní příležitosti.

## PPK CD 13/2003 – akční hry

Hlavním tématem příštího CD jsou akční hry. Můžete se také těšit na několik hratelných demoverzí, programů pro zobrazování a měření času a na spoustu dalších programů.

## Plaťte prostřednictvím mobilu!

Společnost T-Mobile nedávno představila zajímavou možnost, jak drobné nákupy na internetu platit prostřednictvím mobilního telefonu. Tato služba se nazývá m-platba a představíme vám ji v příštím čísle.



## Test počítačů

Do příštího vydání PPK připravujeme test počítačových sestav určených pro domácí použití. Jako cenový limit jsme stanovili 35 000 Kč včetně DPH – za tuto částku pořídíte již velmi výkonné a výborně vybavené počítače.

**Seznam inzerentů**

| | | | |
|---|---|---|---|
| AT Computers, Ostrava | 6, 52 | LEVI International, Brno | 47 |
| CENEGA, Praha | 5 | MEDIA TRADE INTERACTIVE, Praha | 46 |
| DELTA CZ, Praha | 9 | MINOLTA, Brno | 8 |
| DIGIMAT, Hradec Králové | 13 | OKI, Praha | 43 |
| DXT ComputerS, Praha | 12 | OLYMPUS, Praha | 11 |
| eSko, Brno | 16 | PROCA, Praha | 37 |
| FUJITSU SIEMENS Computers, Praha | 7 | T.S.BOHEMIA, Olomouc | 41 |
| GRISOFT, Brno | 42 | TERASOFT, Hořovice | 14 |
| | | UMAX, Praha | 10, 49 |

## PŘEDPLAŤTE SI počítač pro každého

**Vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu:** **V ČR: Vogel Burda Communications s. r. o., Počítač pro každého, P. O. BOX 77, 186 21 Praha 8**
**V SR: MAGNET-PRESS Slovakia, s. r. o., Teslova 12, P. O. BOX 169, 830 00 Bratislava 3**

Firma

Jméno a příjmení

Ulice, číslo

PSČ Obec

IČO DIČ

Číslo účtu

U sporožira uveďte specifický symbol.

Telefon/fax

E-mail

☐ Nepoužívejte prosím moji adresu pro další obchodní nabídky.

**Objednávám předplatné**
**POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO**
(zaškrtněte prosím jednu z možností):

- ☐ **Celoroční s CD-ROM** (24 sešitů, 24 CD-ROM a dárek navíc – **pouzdro na 24 CD**) za **1092 Kč / 1596 Sk**
- ☐ **Celoroční s CD-ROM** (24 sešitů, 24 CD-ROM a dárek navíc – **pořadač**) za **1092 Kč / 1596 Sk**
- ☐ **Celoroční s CD-ROM pro školy** (na kuponu musí být adresa a razítko školy) za **888 Kč (jen v ČR)**
- ☐ **Celoroční s CD-ROM** (a dva dárky navíc – **pořadač a pouzdro na 24 CD**) za **1182 Kč / 1716 Sk**
- ☐ **Celoroční s CD-ROM** (a tři dárky – **pořadač, pouzdro na CD a karty Jak na to**) za **1292 Kč / 1836 Sk**
- ☐ **Celoroční bez CD-ROM** (24 sešitů) za **684 Kč / 936 Sk**
- ☐ **Pololetní s CD-ROM** (12 sešitů, 12 CD-ROM) za **582 Kč / 864 Sk**
- ☐ **Pololetní bez CD-ROM** (12 sešitů) za **360 Kč / 528 Sk**

Objednávám od čísla Počet kusů každého čísla

(Objednávat lze od čísla 14/03 nebo pozdějších.)

12/03
Kupon je platný pouze do 1. 7. 2003

ZPŮSOB PLATBY (jen v ČR)

- ☐ Poštovní poukázkou „A-V" nebo proplacením zálohové faktury, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.
- ☐ Převodem z bankovního nebo sporožirového účtu na náš účet 481841803/0300 u ČSOB Praha 1.

Po obdržení zálohové faktury zkontrolujte správnost všech uvedených údajů, aby vám mohl být zaslán správně vyplněný daňový doklad. Zjištěné rozdíly nám ihned sdělte na tel.: 225 018 944, 225 018 946, fax: 225 018 900, e-mail: abonence.ppk@vogel.cz.
Zálohové faktury nám nevracejte!

SPÔSOB PLATBY (iba v SR)

Časopis môžete uhradiť priamo zloženkou typu C. Paličkovým písmom vyplňte zloženku, suma musí zodpovedať cene, ktorá je uvedená na tejto stránke. Iné sumy nemôžeme akceptovať. Úhrady zabezpečujte len prostredníctvom pošty, nie bankovým prevodom. Do správy pre prijímateľa uveďte názov časopisu.
Objednávky a zloženky typu C zásadne zasielajte na adresu:
MAGNET PRESS SLOVAKIA, s. r. o.
Teslova 12, P. O. BOX 169, 830 00 Bratislava 3
Naše tel. čísla: +421 (2) 44 45 46 28, 44 45 45 59, 44 45 06 97
e-mail: magnet@press.sk

Datum Podpis